

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜSİKİSİ ANASANAT DALI

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN DÖNEMSEL
SES ÖZELLİKLERİNE UYGUN BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ DERSİ
ÖĞRETİMİNDE KULLANILABİLECEK ESERLER ÜZERİNE
ANTOLOJİK BİR ÇALIŞMA ÖNERİSİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

Hazırlayan
Levent SEZGİN

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Pınar SOMAKÇI

Eylül 2009
İSTANBUL

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

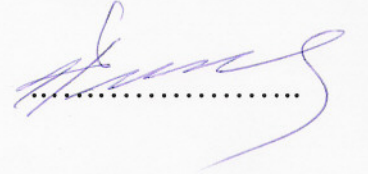
Türk Musikisi Anasanat Dalı Türk Musikisi Programı yüksek lisans öğrencisi **Levent SEZGİN**'in tarafından hazırlanan "**Anadolu Güzel Sanatlar Öğrencilerinin Dönemsel Ses Özelliklerine Uygun Batı Müziği Koro Eğitimi Ders Öğretiminde Kullanılabilecek Eserler Üzerine Antolojik Bir Çalışma Önerisi**" adlı bu çalışma jürimizce Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Sınav Tarihi : 03.09.2009

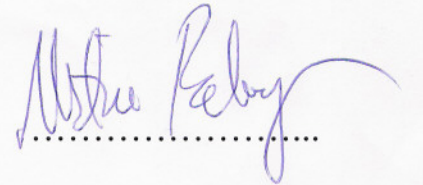
(Jüri Üyesinin Ünvanı , Adı , Soyadı ve Kurumu) :

İmzası :

Jüri Üyesi: Yrd.Doç.Dr.Pınar SOMAKÇI
Danışman-HAL.Üni.Türk Musikisi ASD Öğr.Üyesi

Jüri Üyesi : Prof.Dr.Metin BALAY
Yeditepe Üniv. Öğr.Üyesi

Jüri Üyesi : Yrd.Doç.Çetin KÖRÜKÇÜ
HAL.Üni.Türk Musikisi ASD Öğr.Üyesi

ÖNSÖZ

“Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinin dönemsel ses özelliklerine uygun Batı Müziği Koro Eğitimi dersi öğretiminde kullanılacak eserler üzerine antolojik bir çalışma önerisi” isimli araştırma Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türk Müziği Anasanat Dalı Yüksek Lisans Programı’nda tez olarak hazırlanmıştır.

Türkiye’nin pek çok yerinde açılan Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL) ülkenin müzik kültürünün oluşmasına doğrudan etki edecek sayıya ve niteliğe ulaşmıştır.

Yapmış oldukları etkinliklerle buldukları illerin en önemli sanat kurumları haline dönüşen Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, öğrencilerin erken yaşta müzik eğitimine başlamalarına olanak sağlamıştır.

Ancak erken yaşta başlanan müzik eğitimi birtakım sorunları da beraberinde getirmiştir. Yaşları gereği ses değişimi ve gelişimi (mutasyon) döneminde bulunan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerinde ses kayıpları yaşandığı gözlemlenmiştir.

Bireysel Ses Eğitimi dersinin 12. sınıfta olması nedeniyle ilk yıldan itibaren görülmeye başlanan Batı Müziği Koro Eğitimi (BMKE) dersi ayrı bir önem kazanmıştır

Bu araştırmada ses değişimi ve gelişimi (mutasyon) dönemi düşünülerek hazırlanmış kaynak eksikliğini gidermeye yönelik AGSL’nde BMKE dersinde kullanılacak eserler antolojisi oluşturulmaya çalışılmıştır.

Araştırmanın her aşamasında desteğini esirgemeyen danışmanım Haliç Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Pınar SOMAKÇI’ya, her soruma yılmadan cevap veren Gazi Üniversitesi öğretim üyesi Prof. Dr. Ayşe Meral TÖREYİN’e, araştırmanın şekillenmesinde yardımcı olan Uludağ Üniversitesi öğretim üyesi Yrd. Doç. Dr. Sezen ÖZEKE’ye, yabancı kaynak arşivini benimle paylaşan Hacettepe Üniversitesi öğretim görevlisi Atilla Çağdaş DEĞER’e, İngilizce kaynak çevirilerini yapan arkadaşım Filiz MÜDÜROĞLU’na ve nota yazımında yardımcı olan öğrencim M. Cemal SARI’ya şükranlarımı sunarım.

Levent SEZGİN
Eylül 2009

İÇİNDEKİLER

Sayfa Numarası

ÖZET.....	i
SUMMARY	iii
TABLolar LİSTESİ.....	v
ŞEKİLLER LİSTESİ.....	v
KISALTMALAR LİSTESİ.....	vi
GİRİŞ	1
1. ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ.....	4
1.1. Kuruluşu ve Amaçları.....	4
1.2. Sayısal Durumu	4
1.3. Öğrenci Seçimi.....	6
1.4. Öğretmen Seçimi	7
1.5. Ders Çizelgeleri.....	8
1.6. Koro Dersinin Gelişimi	8
2. İNSAN SES SİSTEMİ	10
2.1. Ses Çıkartmak İçin Havayı Düzenleyen Organlar.....	10
2.2. Ses Çıkaran Organımız Larinks	12
2.3. Rezonatör ve Artikulatör Organlar	15
3. SESİN GELİŞİMİ VE DEĞİŞİMİ (MUTASYON) DÖNEMİ	19

**4. SESİN GELİŞİMİ VE DEĞİŞİMİ (MUTASYON) DÖNEMİNE UYGUN,
ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ
DERSİNDE KULLANILABİLECEK ESERLER..... 28**

4.1. Eser Seçiminde Temel Yaklaşımlar 28

4.2. Dokuzuncu Sınıf Eserleri..... 29

4.2.1. Keklik.....	31
4.2.2. Sarı Mendil.....	31
4.2.3. Ninni.....	31
4.2.4. Saray Yolu.....	31
4.2.5. Yel Değirmeni.....	32
4.2.6. Kuka Bura	32
4.2.7. Atasözü.....	32
4.2.8. Güneş	32
4.2.9. Sen Çok Yücesin	32
4.2.10. Mutluluk Şarkısı.....	33
4.2.11. Afrika Ezgisi	33
4.2.12. Baharın Güzelliği	33
4.2.13. Evlerine Vardım	34
4.2.14. Neşeye Şarkı	34
4.2.15. Aura Lee.....	35
4.2.16. Hawaii Ponoï.....	36
4.2.17. Stars Of The Summer Night.....	37
4.2.18. Rorate Coeli (Orta Çağ).....	37

4.3. Onuncu Sınıf Eserleri 38

4.3.1. Ay.....	40
4.3.2. Ömür de Çiçek Gibi	40
4.3.3. Kuş Uçuyor	40
4.3.4. Serçeler.....	40
4.3.5. Dumanlı Dağlar	41
4.3.6. Pembe Düş	41
4.3.7. Akşam Olur	41
4.3.8. Gece.....	42
4.3.9. Ay.....	43
4.3.10. Zum Gali	43

4.3.11. Yurda Veda	44
4.3.12. Gece Yürüyüşü.....	44
4.3.13. Early Dawn.....	45
4.3.14. The Sweetheart of Sigma Chi	46
4.3.15. Gül ve Bülbül	47
4.3.16. All Night All Day.....	48
4.3.17. Yine Bir Gülnihal.....	48
4.3.18. Aegra (Rönesans Dönemi).....	51
4.4. On Birinci Sınıf Eserleri	52
4.4.1. Yenice Yolları	54
4.4.2. Kevenk Yolu	54
4.4.3. Yaban Gülü	55
4.4.4. Yo Ho Ahoy	55
4.4.5. Bir Masal Gibi.....	55
4.4.6. Eklemedir Koca Konak	55
4.4.7. Sonbahar.....	57
4.4.8. Kahve Yemen'den Gelir	58
4.4.9. Yemen Türküsü.....	59
4.4.10. Bom Bili Bili Bili Bom	59
4.4.11. Processional	60
4.4.12. After the Ball.....	61
4.4.13. İğdeli Gelin.....	63
4.4.14. My Lord What a Morning.....	63
4.4.15. Uzun İnce Bir Yoldayım	64
4.4.16. Lenggang Kangkong	66
4.4.17. Credo In Te (Barok Dönem)	71
4.4.18. Luci Care Luci Belle (Klasik Dönem)	72
4.5. On İkinci Sınıf Eserleri	74
4.5.1. Cumhuriyet Marşı	76
4.5.2. Pack She Back to She Ma	76
4.5.3. Yaban Ördeği Avı	77
4.5.4. Bülbül.....	77
4.5.5. Irmağın Şırlıtısı	77
4.5.6. Güneş	78

4.5.7. Değirmen Başında.....	79
4.5.8. Ah Tren Kara Tren.....	80
4.5.9. Give Me Your Tired Your Poor.....	81
4.5.10. Surely He Hath Borne Our Griefs.....	82
4.5.11. All Ye Who Music Love.....	84
4.5.12. Ayşem.....	87
4.5.13. Pandur Andandori.....	88
4.5.14. Laçın.....	93
4.5.15. Hanacpachap.....	95
4.5.16. Dance and Turn.....	97
4.5.17. Salve Regina (Romantik Dönem).....	105
4.5.18. How Calmly The Evening (Yirminci Yüzyıl).....	109
SONUÇ	117
KAYNAKÇA	119
EKLER	121
ÖZGEÇMİŞ	143

T.C.
HALIÇ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRK MÜSİKİSİ ANASANAT DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ ÖĞRENCİLERİNİN DÖNEMSEL SES
ÖZELLİKLERİNE UYGUN BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ DERSİ
ÖĞRETİMİNDE KULLANILABİLECEK ESERLER ÜZERİNE ANTOLOJİK BİR
ÇALIŞMA ÖNERİSİ

Hazırlayan
Levent SEZGİN

Tez Danışmanı
Yrd. Doç. Dr. Pınar SOMAKÇI

Eylül 2009

ÖZET

Araştırmanın amacı ses gelişimi ve değişimi (mutasyon) döneminde olan Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi öğrencilerine uygun Batı Müziği Koro Eğitimi (BMKE) dersinde kullanılabilecek bir eser antolojisi önerisi oluşturmaktır.

Yapılan araştırmalarda açıldığı günden bu yana Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL)'nde okuyan ve bu okullardan mezun olan öğrencilerde ciddi ses kayıplarının yaşandığı gözlemlenmiştir. Ülkenin dört bir yanında açılan AGSL'nden her yıl yüzlerce müzik öğretmeni ve müzik sanatçısı olmaya aday öğrencilerin mezun olduğu düşünüldüğünde konunun önemi daha iyi ortaya çıkmaktadır.

AGSL'nde yaşları itibarıyla bedensel ve ruhsal gelişimini tamamlamamış, çocukluktan gençliğe geçilen, gelişme ve değişme (mutasyon) dönemi içerisinde bulunan öğrencilere eğitim verilmektedir. Bazı araştırmacılar bu dönemde ses eğitimine ara verilmesi gerektiğini düşünseler de genel olarak araştırmacılar ses eğitimine devam edilmesi ve sesin işler durumda tutulması konusunda hemfikir olmuş ve çeşitli yöntemler geliştirmişlerdir.

Diğer ortaöğretim kurumlarından farklı olarak AGSL öğrencilerinin bu dönemde seslerini dinlendirmek gibi bir olanakları yoktur. Mesleki müzik eğitimi kapsamında seslerini yoğun bir şekilde kullanmak zorundadırlar. Bu nedenle, öğrencilerin seslerini aktif olarak kullandıkları derslerde, ses eğitimi ilkeleri ve mutasyon dönemine uygun materyal ve yöntemlerin kullanılması büyük önem taşımaktadır.

Bireysel Ses Eğitimi dersinin son sınıfta olması nedeniyle öğrencilerin seslerini en yoğun kullandıkları derslerden biri olan Batı Müziği Koro Eğitimi (BMKE) dersi, döneme uygun ses eğitimi sürecini yürütme görevini üstlenmektedir. Bu nedenle BMKE dersi için seçilen materyaller ses sağlığını korumaya yönelik özellikler taşımak zorundadır.

Yurtdışında ses değişimi ve gelişimi dönemindeki öğrencilerin hangi özellikte şarkılar söylemesi gerektiği konusunda pek çok araştırma yapılmış ve eserler önerilmiş olmasına karşın ülkemizde bu anlamda çok az çalışma yapılmış ve eser önerisinde bulunulmamıştır.

Araştırmanın önemi, Türkiye’de ses değişimi ve gelişimi döneminde olan öğrencilere eser önerisinde bulunan ilk çalışma olması ve Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Batı Müziği Koro Eğitimi dersine dört yıl kaynaklık edebilecek özellik taşımasıdır.

Araştırmada kaynak tarama ve kişisel görüşme yöntemleri kullanılmıştır. Kaynak tarama sonucunda elde edilen eserler, ses değişimi ve gelişimi dönemine uygunluğu analiz edilerek Türkiye’nin her bölgesindeki AGSL’nin ihtiyaçlarına cevap verebilecek çeşitlilikte gruplandırılmıştır. Bir yıllık eğitim öğretim süreci 36 hafta olarak planlandığında bir eser için iki haftalık bir zaman gerektiği düşünülerek her sınıf için 18 eser seçilmiştir.

Bu çalışma ile oluşturulan antoloji, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Batı Müziği Koro Eğitimi dersine yöneliktir ve bu alanda çalışan eğitimcilere öneri niteliğindedir.

Anahtar Kelimeler: Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, Antoloji, Mutasyon, Ses, Ses Gelişimi ve Değişimi.

REPUBLIC OF TURKEY
HALIÇ UNIVERSITY SOCIAL SCIENCE INSTITUTE
TURKISH MUSIC DEPARTMENT POSTGRADUATE THESIS

A SUGGESTION OF AN ANTOLOGY ON PIECES OF MUSIC THAT CAN BE
USED AT WESTERN MUSIC CHORAL TRAINING CLASSES SUITABLE FOR
THE PERIODICAL VOICE CHARACTERISTICS OF THE STUDENTS AT
ANATOLIAN FINE ARTS HIGH SCHOOLS

Prepared by
Levent SEZGİN

Advisor
Assis. Prof. Dr Pınar SOMAKÇI

September 2009

SUMMARY

The aim of the research is to form a suggestion of an anthology that can be used at Western Music Choral Training Classes and is also suitable for the students who are at the term of voice development and change (mutation) at Anatolian Fine Arts High Schools.

It has been considered in the researches that the students who are studying or graduated from Anatolian Fine Arts High Schools have had considerable loss of voice since the establishment of these schools. The importance of the subject can be understood better when we consider that hundreds of students who are candidate to be a music teachers or musicians graduate from several Anatolian Fine Arts High Schools all around the country.

At Anatolian Fine Arts High Schools, students who have not completed their physical and psychological development due to their age and who are at the period of development and change are trained. Even though some researchers think that voice training should be paused at this period, generally most researchers have agreed that voice training should continue and the voice should have a function. As a result, they have developed some methods for the training.

Different from other schools, the students at Anatolian Fine Arts High Schools don't have any chance to rest their voices. They have to use their voices very intensively for professional musical training. For this reason it is very important to use the materials and methods that are suitable for voice training in the mutation period at the classes in which students use their voices actively.

Western Music Choral Training Classes in which the students use their voices quite intensively have a duty to carry out the process of suitable voice training as Personal Voice Training Classes take place during the last year of school. The materials chosen for Western Music Choral Training Classes have to have some characteristic to protect the voice health.

Although many researches have been carried out in foreign countries concerning what kind of songs the students at the period of voice improvement and change should sing and some pieces of music have been advised, in our country only a few

works have been carried out about this matter and no pieces of music have been recommended.

The importance of this research is that it has a characteristic as being the first study which advises pieces of music for the students in Turkey who are at the period of voice improvement and change and it also can be a guide for Western Music Choral Training Classes at Anatolian Fine Arts High Schools for 4 years.

Source scanning and personal interview methods have been used during the research. The pieces of music that have been achieved as a result of source scanning have been classified in diversity to meet all the needs of all regions in Anatolian Fine Arts High Schools around the country after analyzing its suitability for the period of voice improvement and change. As the process of training in a year is planned 36 weeks; 18 pieces of music have been chosen for each grades considering that two weeks is needed for each piece.

The anthology formed by this research is intended for Western Music Choral Training Classes at Anatolian Fine Arts High Schools and it is a suggestion for the educators in this field.

Key words: Anatolian Fine Arts High Schools, Anthology, Mutation, Voice, Voice Development and Change

TABLolar LİSTESİ

Sayfa Numarası

Tablo 1: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi bulunan iller	5
Tablo 2: Anadolu Güzel Sanatlar Liselerinin bölgelere göre dağılımı	6
Tablo 3: 02.10.2007 Tarih ve 165 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararı ile değişiklik yapılan ders çizelgesi	9

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Trakea, akciğer ve loblar	10
Şekil 2: Nefes alıp verme sırasında diyafram ve kaburga hareketi	11
Şekil 3: Göğüs kafesi ve kasları	12
Şekil 4: Larinksin kıkırdakları a)ön, b)arka, c)yan	13
Şekil 5: Larinksin dış kasları	14
Şekil 6: Larinksin İç Kasları	14
Şekil 7: Ses telleri solunum ve fonasyon sırasında	15
Şekil 8: Sinüsler a) Yandan görünüm b) Önden görünüm	16
Şekil 9: Burun, ağız ve yutak kesiti	17
Şekil 10: Mutasyon Üçgeni	21
Şekil 11: Cooper'ın sınıflandırması	24
Şekil 12: Swanson'un sınıflandırması	25
Şekil 13: Mc Kenzie'nin sınıflandırması	25
Şekil 14: Cooksey'in sınıflandırması	26
Şekil 15: Barresi'nin sınıflandırması	26
Şekil 16: Gackle'ın kız seslerini sınıflandırması	27
Şekil 17: Genelleme yapılan sınıflandırma	27
Şekil 18: Dokuzuncu sınıf kanonlar ve tek sesli eserler için ses aralığı.	29
Şekil 19: Dokuzuncu sınıf iki sesli eserler için ses aralıkları	29
Şekil 20: Dokuzuncu sınıf üç sesli eserler için ses aralıkları.	29
Şekil 21: Dokuzuncu sınıf dört sesli eserler için ses aralıkları.	30
Şekil 22: Onuncu sınıf kanonlar ve tek sesli eserler için ses aralığı.	38
Şekil 23: Onuncu sınıf iki sesli eserler için ses aralıkları.	38
Şekil 24: Onuncu sınıf üç sesli eserler için ses aralıkları	38
Şekil 25: Onuncu sınıf dört sesli eserler için ses aralıkları.	39
Şekil 26: Onbirinci sınıf kanonlar ve tek sesli eserler için ses aralığı.	52
Şekil 27: Onbirinci sınıf iki sesli eserler için ses aralıkları	52
Şekil 28: Onbirinci sınıf üç sesli eserler için ses aralıkları.	52

Şekil 29: Onbirinci sınıf dört sesli eserler için ses aralıkları	53
Şekil 30: Onikinci sınıf kanonlar ve tek sesli eserler için ses aralığı.....	74
Şekil 31: Onikinci sınıf iki sesli eserler için ses aralıkları.	74
Şekil 32: Onikinci sınıf üç sesli eserler için ses aralıkları.	74
Şekil 33: Onikinci sınıf dört sesli eserler için ses aralıkları.....	75

KISALTMALAR LİSTESİ

AGSL: Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri

BMKE: Batı Müziği Koro Eğitimi

GİRİŞ

Sanat için “Bir duygunun, bir tasarının veya bir güzelliğin ifadesinde kullanılan metotların tümü” gibi genel ifadelerle benzer tanımlar yapılmıştır (Meydan Larousse, 1972, c.10, s:907).

Tarih boyunca neyin sanat olarak adlandırılacağına dair fikirler sürekli değişmiş, bu geniş kavrama zaman içinde değişik kısıtlamalar getirilip yeni tanımlar yaratılmıştır. Bugün sanat terimi birçok kişi tarafından çok basit ve net görülen bir kavram olarak kullanılabildiği gibi akademik çevrelerde sanatın ne şekilde tanımlanabileceği, hatta tanımlanabilir olup olmadığı bile tartışma konusudur. Açık olan nokta ise sanatın insanlığın evrensel bir değeri olduğu, kısıtlı veya değişik şekillerde bile olsa her kültürde görüldüğüdür (<http://tr.wikipedia.org/wiki/Sanat>).

Müzik, insan yaşamının her döneminde insanla birlikte var olarak toplumları doğrudan etkilemiştir. Bu nedenle doğru bir müzik kültürünün ve sağlıklı toplumların oluşmasında müzik eğitiminin önemi büyüktür.

Ünlü Macar müzik eğitimcisi Kodaly, “Eskiden çocuğun müzik eğitimi, doğumundan dokuz ay önce başlamalı diye düşünürdüm. Şimdi aynı düşüncede değilim. Çocukların müzik eğitimi annenin doğumundan dokuz ay önce başlamalı” diyerek iyi bir müzik kültürünün oluşması için toplumdaki her bireyin müzik eğitimi görmesinin gerekliliğini vurgulamıştır (Biber Öz, 2001, s:104).

Yalın ve özlü anlamıyla müzik eğitimi, “Bireye, kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli müziksel davranışlar kazandırma.” ya da “Bireyin müziksel davranışında kendi yaşantısı yoluyla amaçlı olarak belirli değişiklikler oluşturma.” sürecidir (Uçan, 1994, s:25).

Uçan’a göre (1994) müzik eğitimi, temelde üç ana amaca yönelik olarak düzenlenip gerçekleştirilir. Uçan; bu üç amacı genel, özengen (amatör) ve mesleki (profesyonel) müzik eğitimi biçiminde adlandırır. Bu üç ana amaçtan hangisi hedeflendiyse müzik eğitiminin buna göre bir nitelik kazandığını belirtir.

Genel müzik eğitimi, iş-meslek, okul, bölüm, kol-dal ve program ayrımı gözetmeksizin her düzeyde, her aşamada, herkese yönelik olup sağlıklı ve dengeli bir “insanca yaşam” için gerekli asgari-ortak genel müzik kültürünü kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1994, s.26).

Özengen müzik eğitimi, müziğe ya da müziğin belli bir dalında özengence (amatörce) ilgili, istekli ve yatkın olanlara yönelik olup etkin bir müziksel katılım,

zevk ve doyum sağlamak ve bunu olabildiğince sürdürüp geliştirmek için gerekli müziksel davranışlar kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1994, s.27).

Mesleki müzik eğitimi, müzik alanının bütününi, bir kolunu ya da dalını, o bütünü, kol ya da dal ile ilgili bir işi meslek olarak seçen, seçmek isteyen, seçme olasılığı bulunan ya da öyle görünen, müziğe belli düzeyde yetenekli kişilere yönelik olup dalın, işin ya da mesleğin gerektirdiği sanatsal davranışları ve birikimi kazandırmayı amaçlar (Uçan, 1994, s.27).

Mesleki müzik eğitimi kapsamında eğitim, öğretim faaliyetlerini yürüten Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, ilköğretim üzerine yatılı olarak 4 yıl öğrenim veren, gündüzlü ve karma okullardır (Resmi Gazete, Sayı: 26378, Değişiklik: 16.12.2006).

AGSL 1989-1990 öğretim yılında İstanbul'da, sonraki yıl Ankara, Bursa, Eskişehir, İzmir, Kütahya'da ve daha sonraki yıllarda yenileri eklenerek 57 ilimizde ve Türkiye'nin her bölgesinde açılmıştır.

AGSL'nde yaşları itibariyle bedensel ve ruhsal gelişimini tamamlamamış, çocukluktan gençliğe geçilen, gelişme ve değişme (mutasyon) dönemi içerisinde bulunan öğrencilere eğitim verilmektedir. Bu nedenle, öğrencilerin seslerini aktif olarak kullandıkları derslerde, ses eğitimi ilkeleri ve mutasyon dönemine uygun materyal ve yöntemlerin kullanılması gerekmektedir.

Bireysel Ses Eğitimi dersinin 12. sınıfta olması nedeniyle ilk yıldan itibaren gördükleri Batı Müziği Koro Eğitimi (BMKE) dersi, ses sağlığının korunması açısından büyük önem taşımaktadır.

Ancak günümüze kadar gelen süreçte yapılan bilimsel çalışmalar göstermiştir ki öğrencilerin pek çoğu, AGSL'nden ses sağlığı bozularak mezun olmaktadır.

Açıldığından bu yana AGSL'nde özellikle koro dersinde öğrencilere sesleri bilinçsizce kullanılmış ve herhangi bir şekilde seçilen repertuarın etkili biçimde söylenmesi amaçlanmıştır. Bu nedenle öğrencilerdeki ses kayıpları artarak devam etmektedir. AGSL korolarında, gerekli ses eğitim teknikleri verilmeden söylenen en basit bir şarkıdan, en karmaşık koro eserine kadar tüm şarkılarda öğrenciler, etkili ve yüksek volümlü ses oluşturmak için ister istemez bağırarak şarkı söylemek zorunda kalmaktadırlar (Töreyin, 2005, s:5).

Ses kayıplarının yaşanmasının en büyük nedenlerinden biri de öğretmenlerin mutasyon dönemindeki öğrencilerle yapılacak ses eğitimi konusunda gerekli donanımına sahip olmadan üniversitelerden mezun olmalarıdır. Üniversitede öğrendikleri mutasyon dönemine uygun olmayan eserleri ya da Türkiye'de mutasyon

dönemi özellikleri düşünülmeden yayınlanmış basılı kaynaklardaki eserleri söyletmeye çalışmaları da başka bir etkidir.

1996 yılından itibaren yapılan Ankara Polifonik Korolar Şenliği'ne katılan AGSL'nin seçtiği repertuarlar incelendiğinde okul korolarının ses değişimi ve gelişimi (mutasyon) dönemi ses özellikleri dikkate alınmadan hazırlandıkları gözlemlenmiştir.

Araştırmanın amacı, AGSL' inde Batı Müziği Koro Eğitimi dersinde kullanılmak üzere ses değişimi ve gelişimi dönemine (mutasyon) uygun eser antolojisi oluşturmaktır.

Araştırmanın önemi, Türkiye'de ses değişimi ve gelişimi döneminde olan öğrencilere eser önerisinde bulunan ilk çalışma olması ve sayıları 57'ye ulaşan AGSL'nin Batı Müziği Koro Eğitimi dersine dört yıl kaynaklık edebilecek özellik taşımasıdır.

Araştırmada kaynak tarama ve kişisel görüşme yöntemleri kullanılmıştır. Kaynak tarama sonucunda elde edilen eserler, ses değişimi ve gelişimi dönemine uygunluğu analiz edilerek Türkiye'nin her bölgesindeki AGSL'nin ihtiyaçlarına cevap verebilecek çeşitlilikte gruplandırılmıştır.

Araştırma dört bölümden oluşmaktadır:

Birinci bölüm, AGSL'nin kuruluşu, sayısal durumları, öğrenci ve öğretmen seçimleri, uygulanan ders çizelgeleri ve koro dersinin gelişim bilgilerini içermektedir.

İkinci bölümde, insan ses sisteminde ses çıkartmak için havayı düzenleyen organlar, sesi çıkaran organ larinks (larenks, gırtlak), rezonans ve artikülasyon organları hakkında bilgiler verilmektedir.

Üçüncü bölümde, mutasyon döneminde olan gençlerin özellikleri üzerinde durularak bu dönemde olan gençler üzerinde yapılmış ses ile ilgili çalışmalara ve sonuçlarına yer verilmektedir.

Dördüncü bölümde, ses değişimi ve gelişimi döneminde olan AGSL öğrencilerinin özellikleri dikkate alınarak seçilmiş ve gruplandırılmış eserler yer almaktadır.

1. ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ

1.1. AGSL'nin Kuruluşu ve Amaçları

AGSL kuruluşunda müzik öğretmeni ve müzik sanatçısı olmaya aday öğrencilerin, ortaöğretim düzeyinde sağlam müzik temelleri alarak üniversite eğitimlerine daha donanımlı başlamaları ve kendine güvenen, bilgili bireyler yetiştirilmesi hedeflenmiştir.

Aşağıda resmi gazetede yayınlanan AGSL'nin kuruluşu ve amaçları açıklanmıştır:

MADDE 5- (1) Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri, ilköğretim üzerine 4 yıl öğrenim veren yatılı, gündüzlü ve karma okullardır. Bu okullar, öncelikle güzel sanatlarla ilgili yüksek öğretim kurumlarının bulunduğu yerlerde açılır.

MADDE 6- (1) Okulun amacı öğrencilerin;

- a) Güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmeleri,*
- b) Özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmalarını,*
- c) Alanlarında araştırmacılığa yönelmelerini, yetenekleri doğrultusunda yorum ve uygulamalar yapabilen, yaratıcı ve üretken kişiler olarak yetişmelerini,*
- d) Millî ve milletler arası sanat eserlerini tanımalarını ve yorumlamalarını sağlamaktır (Resmi Gazete, Sayı: 26378, Değişiklik: 16.12.2006).*

1.2. Sayısal durumu

AGSL'nin ilki, Milli Eğitim Eski Bakanı Avni AKYOL'un girişimleri sonucunda 1989–1990 öğretim yılında İstanbul'da açılmıştır. Sonraki yıl Ankara, Bursa, Eskişehir, İzmir, Kütahya ve daha sonraki yıllarda başka iller eklenerek günümüzdeki sayısına (57) ulaşmıştır. Türkiye'nin yedi bölgesinde bulunan AGSL en yoğun olarak Karadeniz Bölgesi (14) ve İç Anadolu Bölgesi'nde (11) en az ise Güneydoğu Anadolu Bölgesi'ndedir (5).

Devlet tarafından açılan AGSL dışında günümüzde İstanbul başta olmak üzere farklı illerimizde özel güzel sanatlar liseleri açılmaya başlamıştır.

Aşağıdaki tabloda devlet tarafından açılmış AGSL'nin 2009 yılı itibari ile buldukları il ve ilçeler gösterilmektedir (Bkz. Tablo 1).

Sıra	İl	İlçe	Okul Adı
1	ADANA	SEYHAN	Adana And. Güz. San. L
2	ADİYAMAN	MERKEZ	Adıyaman And. Güz. San. L
3	AMASYA	MERKEZ	Amasya And. Güz. San. L
4	ANKARA	ÇANKAYA	Ankara And. Güz. San. L
5	ANTALYA	MERKEZ	Antalya Tic.ve Sanayi Odası And. Güz. San. L
6	AYDIN	MERKEZ	Yüksel Yalova And. Güz. San. L
7	BALIKESİR	MERKEZ	Kadriye Kemal Gürel And. Güz. San. L
8	BİNGÖL	MERKEZ	Bingöl And. Güz. San. L
9	BOLU	MERKEZ	Bolu And. Güz. San. L
10	BURSA	NİLÜFER	Zeki Müren And. Güz. San. L
11	ÇANAĞKALE	MERKEZ	Hüseyin Akif Terzioğlu And. Güz. San. L
12	ÇANKIRI	MERKEZ	Çankırı Selahattin İnal And. Güz. San. L
13	ÇORUM	MERKEZ	Çorum And. Güz. San. L
14	DENİZLİ	MERKEZ	Hakkı Dereköylü And. Güz. San. L
15	DİYARBAKIR	MERKEZ	Diyarbakır And. Güz. San. L
16	EDİRNE	MERKEZ	Edirne And. Güz. San. L
17	ERZİNCAN	MERKEZ	Erzincan And. Güz. San. L
18	ERZURUM	MERKEZ	Erzurum And. Güz. San. L
19	ESKİŞEHİR	MERKEZ	Eskişehir And. Güz. San. L
20	GAZİANTEP	ŞAHİNBEY	Gaziantep Ticaret Odası And. Güz. San. L
21	GİRESUN	MERKEZ	Giresun Hurşit Bozbağ And. Güz. San. L
22	HATAY	ANTAKYA	Bedii Sabuncu And. Güz. San. L
23	ISPARTA	MERKEZ	Isparta And. Güz. San. L
24	MERSİN	YENİŞEHİR	Nevit Kodallı And. Güz. San. L
25	İSTANBUL	KADIKÖY	Avni Akyol And. Güz. San. L
26	İZMİR	BUCA	İzmir Işıl Saygın And. Güz. San. L
27	İZMİR	KEMALPAŞA	Ümran Baradan And. Güz. San. L
28	KARS	MERKEZ	Gülahmet Aytemiz And. Güz. San. L
29	KASTAMONU	MERKEZ	Kastamonu And. Güz. San. L
30	KAYSERİ	KOCASİNAN	Fevziye Memduh Gürgüpoğlu And. Güz. San. L
31	KIRKLARELİ	LÜLEBURGAZ	Türkiye Elektrik Kur. And. Güz. San. L
32	KIRŞEHİR	MERKEZ	Kırşehir And. Güz. San. L
33	KOCAELİ	İZMİT	İzmit And. Güz. San. L
34	KONYA	SELÇUKLU	Konya Çimento And. Güz. San. L
35	KÜTAHYA	MERKEZ	Kütahya And. Güz. San. L
36	MALATYA	MERKEZ	Abdulkadir Eriş And. Güz. San. L
37	MUĞLA	MERKEZ	Muğla And. Güz. San. L
38	NİĞDE	MERKEZ	Niğde And. Güz. San. L
39	ORDU	MERKEZ	Ordu And. Güz. San. L
40	RİZE	MERKEZ	Rize And. Güz. San. L
41	SAMSUN	MERKEZ	İlkadım And. Güz. San. L
42	SİİRT	MERKEZ	Takasbank And. Güz. San. L
43	SİNOP	MERKEZ	Sinop İMKB And. Güz. San. L
44	SİVAS	MERKEZ	Sivas Muzaffer Sarısözen And. Güz. San. L
45	TEKİRDAĞ	MERKEZ	Kadriye Nazif Gölge And. Güz. San. L
46	TOKAT	MERKEZ	Tokat And. Güz. San. L
47	TRABZON	MERKEZ	Trabzon And. Güz. San. L
48	ŞANLIURFA	MERKEZ	Şanlıurfa And. Güz. San. L
49	UŞAK	MERKEZ	Uşak And. Güz. San. L
50	VAN	MERKEZ	Van And. Güz. San. L
51	YOZGAT	MERKEZ	Yozgat And. Güz. San. L
52	ZONGULDAK	EREĞLİ	Erdemir And. Güz. San. L
53	AKSARAY	MERKEZ	Aksaray And. Güz. San. L
54	KIRIKKALE	MERKEZ	Kırıkkale And. Güz. San. L
55	BARTIN	MERKEZ	Bartın And. Güz. San. L
56	KARABÜK	SAFRANBOLU	Safranbolu İMKB And. Güz. San. L
57	OSMANİYE	MERKEZ	Abdurrahman Keskiner And. Güz. San. L

Tablo 1: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi bulunan iller ve ilçeler.

(<http://ogm.meb.gov.tr>).

Aşağıdaki tabloda AGSL'nin bölgelere göre dağılımı gösterilmektedir (Bkz. Tablo 2).

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİNİN BÖLGELERE GÖRE DAĞILIMI		
BÖLGE	İL	TOP.
Marmara Bölgesi	Balıkesir, Bursa, Çanakkale, Edirne, İstanbul, Kırklareli, Kocaeli, Tekirdağ	8
Ege Bölgesi	Aydın, Denizli, İzmir (2), Kütahya, Muğla, Uşak	7
Karadeniz Bölgesi	Amasya, Bolu, Çorum, Giresun, Kastamonu, Ordu, Rize, Samsun, Sinop, Tokat, Trabzon, Zonguldak, Bartın, Karabük	14
Akdeniz Bölgesi	Adana, Antalya, Hatay, Isparta, Mersin, Osmaniye	6
Doğu Anadolu Bölgesi	Bingöl, Erzincan, Erzurum, Kars, Malatya, Van	6
Güneydoğu Anadolu Bölgesi	Adıyaman, Diyarbakır, Gaziantep, Siirt, Şanlıurfa	5
İç Anadolu Bölgesi	Ankara, Çankırı, Eskişehir, Kayseri, Kırşehir, Konya, Niğde, Sivas, Yozgat, Aksaray, Kırıkkale	11

Tablo 2: Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri'nin Bölgesel Dağılımı

1.3. Öğrenci seçimi

İlköğretim okulunu o yıl bitirenlerden, 4, 5, 6, 7 ve 8'inci sınıflarına ait girecekleri alanla ilgili derslerin yılsonu notlarının aritmetik ortalaması en az 4 olan öğrencilerden her alan için 24 öğrenci seçilir.

MADDE 9- (1) Öğrenci seçimi ve kayıt kabuller aşağıdaki açıklamalara göre yapılır.

- a) *Yetenek sınavı, okul müdürünün başkanlığında ilgili alan şefi ile alan dersleri öğretmenlerinden en az üç üyeden oluşan komisyonca yazılı, sözlü ve uygulamalı olarak veya bunlardan biri ya da bir kaçı ile yapılır.*
- b) *Sınavlar; müzik ve resim alanlarında, alanın özelliğine uygun olarak komisyonca belirlenen ve okul müdürünce onaylanan esas ve ölçütlere göre 100 puan üzerinden değerlendirilir.*
- c) *Değerlendirme sonunda en yüksek puandan başlamak üzere adayların sıralaması yapılarak kontenjan kadar asıl ve yedek listeler hazırlanır ve okulda ilan edilir (Resmi Gazete, Sayı: 23792, 20.08.1999).*

1.4. Öğretmen seçimi

AGSL’inde görev yapacak öğretmenler sınavlara tabi tutulurlar. Bakanlığa bağlı eğitim kurumlarında en az üç yıl çalışmış ve son üç yıllık sicil notu ortalaması en az iyi derecede olma koşulu taşıyan öğretmenler bu sınava girmeye hak kazanırlar. Resmi Gazete’de yayınlanan yazıda belirtildiği gibi sınavlar yazılı ve mülakat/uygulama olmak üzere iki aşamada yapılır.

MADDE 9 (1) Yazılı sınav, Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünce merkezî sistemle çoktan seçmeli test şeklinde yapılır. Sınav soruları, eğitim kurumlarının ve alanların özelliğine göre Eğitim Teknolojileri Genel Müdürlüğünce hazırlanır veya hazırlatılır.

Yazılı sınav konuları Türkçe, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi, öğretmenlik meslek bilgisi, özel alan bilgisi olarak belirtilmiştir.

Yazılı sınavın değerlendirilmesi Türkçe 15 puan, Atatürk ilkeleri ve inkılâp tarihi 15 puan, öğretmenlik meslek bilgisi 25 puan, özel alan bilgisi 45 puan üzerinden yapılmaktadır.

MADDE 10 – (1) Sınavlar 100 puan üzerinden değerlendirilir. Bu sınavların her birinden en az 60 puan alanlar başarılı sayılır. Yazılı sınavı kazananlardan mülâkat veya uygulama sınavına alınacaklar, atanacakları eğitim kurumunun özelliğine göre en yüksek puan alandan başlanmak üzere öğretmen ihtiyacının üç katı kadar aday, mülâkat veya uygulama sınavına çağrılır (Resmi Gazete, Sayı: 26325, 20.10.2006).

Mülâkat/Uygulama sınavı bu eğitim kurumlarının bağlı olduğu ilgili Genel Müdürlükçe oluşturulacak sınav komisyonları tarafından kurumların ve alanların özelliğine göre genel kültür bilgisi, Türkçeyi doğru, güzel ve etkili kullanma, Millî Eğitim mevzuatı, alan bilgisi, tutum ve davranış yönüyle mülâkata veya

uygulama/beceri/yorumlama yeteneği ile tutum ve davranışları bakımından uygulama sınavına alınır (Resmi Gazete, Sayı: 26325, 20.10.2006).

1.5. Ders Çizelgeleri

AGSL açıldığı günden günümüze değin pek çok haftalık ders çizelgesi geliştirilmiş ve uygulamaya konulmuş, bazı dönemlerde ise çizelgeler üzerinde değışiklik yapılarak eğitim-öğretim geliştirilmeye çalışılmıştır. Tüm çizelgeler sınıf geçme sistemine göre hazırlanmış yalnızca 1991-1992 yılı çizelgesi ders geçme ve kredili sisteme göre hazırlanmıştır.

Günümüzde 02.10.2007 tarih ve 165 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararı ile değışiklik yapılan ders çizelgesi uygulanmaktadır (Bkz. Tablo 3).

1.6. Koro Dersinin Gelişimi

AGSL ilk açıldığı günden itibaren koro dersi, alan dersi özelliğini korumuş, bazı yıllarda haftalık ders saati artmış, bazı yıllarda ise seçmeli koro dersi ile takviye edilebilir bir konuma getirilmiştir.

1990-1991 öğretim yılında uygulanmaya başlanan sınıf geçme sistemine göre hazırlanmış ilk ders çizelgesinde 9. sınıfta koro dersine yer verilmemiştir. Sonraki sınıflarda toplam on saat koro dersi gözükmemektedir (Bkz. Ek 1).

1991-1992 öğretim yılında uygulanmaya başlanan ders geçme ve kredili sisteme göre hazırlanmış ders çizelgesinde sekiz kredi zorunlu, on iki kredi seçmeli olmak üzere toplam yirmi kredi koro dersi alınabileceği gözükmemektedir (Bkz. Ek 2).

1996-1997 öğretim yılında uygulanmaya başlanan sınıf geçme sisteme göre hazırlanmış ders çizelgesinde hazırlık sınıfında koro dersi gözükmemekte sonraki sınıflarda toplam altı saat koro dersi gözükmemektedir (Bkz. Ek 3).

30.12.1997 tarihli ve 177 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararı ile kabul edilen Koro 1, Koro 2, Koro 3 dersi öğretim programı (Bkz. Ek 4), 14.07.2005 tarihli ve 193 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararına kadar uygulanmış, yeni alınan kararlar koro dersi haftalık ders çizelgesinde, Türk Müziği Koro Eğitimi ve Batı Müziği Koro Eğitimi dersi olarak iki farklı ders olarak ayrılmıştır. Bu çizelgede Batı Müziği Koro Eğitimi dersi saatleri 9 ve 10. sınıfta bir, 11 ve 12. sınıfta iki olmak üzere toplam altı saat gözükmemektedir (Bkz. Ek 5). Bu durum günümüzde uygulanan ders çizelgesinde aynı şekilde devam etmektedir (Bkz. Tablo 3).

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ MÜZİK ALANI					
DERS KATEGORİLERİ	DERSLER	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
ORTAK DERSLER	DİL VE ANLATIM	2	2	2	2
	TÜRK EDEBİYATI	3	3	3	3
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLÂK BİLGİSİ	1	1	1	1
	TARİH	2	2	-	-
	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-
	COĞRAFYA	2	2	-	-
	MATEMATİK	4	4	-	-
	FİZİK	2	-	-	-
	KİMYA	2	-	-	-
	BİYOLOJİ	2	-	-	-
	SAĞLIK BİLGİSİ	-	2	-	-
	FELSEFE	-	-	2	-
	YABANCI DİL	5	3	3	3
	BEDEN EĞİTİMİ	2	-	-	-
	MİLLÎ GÜVENLİK BİLGİSİ	-	1	-	-
	TRAFİK VE İLK YARDIM	-	-	1	-
	TOPLAM		27	20	14
ALAN DERSLERİ	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA	1	2	4	4
	PİYANO	1	2	2	2
	TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI	1	2	2	2
	TÜRK MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	1	1	2	2
	BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	1	1	2	2
	DRAMA	1	-	-	-
	MÜZİĞE GİRİŞ	1	-	-	-
	MÜZİK BİÇİMLERİ	-	-	-	1
	TÜRK ve BATI MÜZİĞİ ÇALGI	-	-	4	4
	BATI MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	1	-
	GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	-	1
	BİLİŞİM DESTEKLİ MÜZİK	-	-	1	-
	BİREYSEL SES EĞİTİMİ	-	-	-	1
	TOPLAM		7	8	18
SEÇMELİ DERSLER	RESİM (2)				
	BEDEN EĞİTİMİ (2)				
	TARİH (2)				
	COĞRAFYA (2)				
	MATEMATİK (2)				
	GEOMETRİ (2)				
	FİZİK (2)				
	KİMYA (2)				
	BİYOLOJİ (2)				
	PSİKOLOJİ (2)				
	SOSYOLOJİ (2)				
	MANTIK (2)				
	SEÇMELİ YABANCI DİL(2)				
	SANAT TARİHİ (2)				
	GİRİŞİMCİLİK (1)				
	BİLGİ KURAMI (1)				
	PROJE HAZIRLAMA (1)				
BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ (2)					
DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1)					
ÇALGI BAKIM VE ONARIMI (1)					
SOSYAL ETKİNLİK (2)					
Alınabilecek Ders Saati Sayısı		-	6	2	6
REHBERLİK		1	1	1	1
TOPLAM DERS SAATİ		35	35	35	35

Tablo 3: 02.10.2007 tarih ve 165 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararı ile değişiklik yapılan ders çizelgesi (<http://ttkb.meb.gov.tr>).

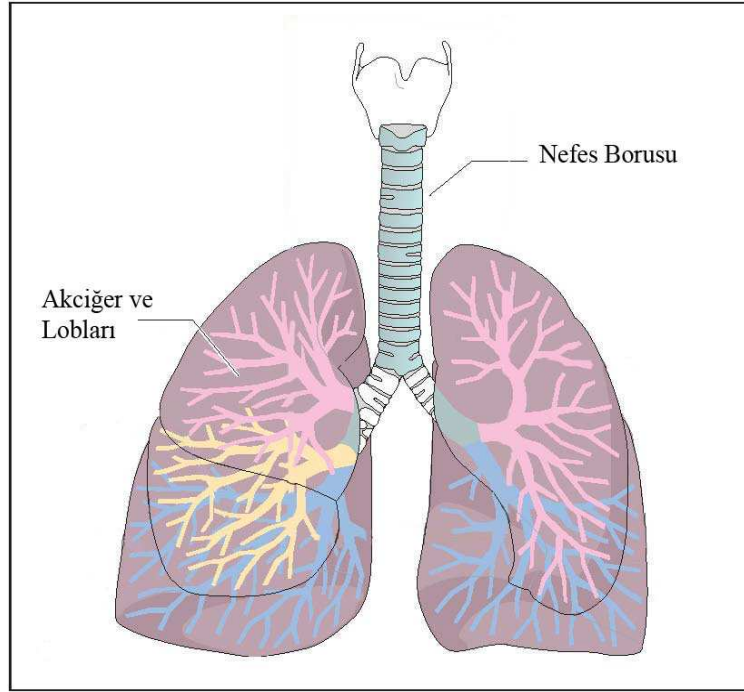
2. İNSAN SES SİSTEMİ

İnsan ses sistemi sesin çıkması için havayı düzenleyen organlar, sesin oluştuğu organ larinks, oluşan sesin çoğalmasını ve şekillenmesini sağlayan organlar olmak üzere üç bölümde incelenebilir.

2.1. Ses Çıkarmak İçin Havayı Düzenleyen Organlar

Vücuda alınan nefes sese dönüşme sürecinde çeşitli organlar yardımı ile larinkse ulaşır. Bu organlar nefes borusu, akciğer, diyafram, göğüs kafesi ve karın kaslarıdır.

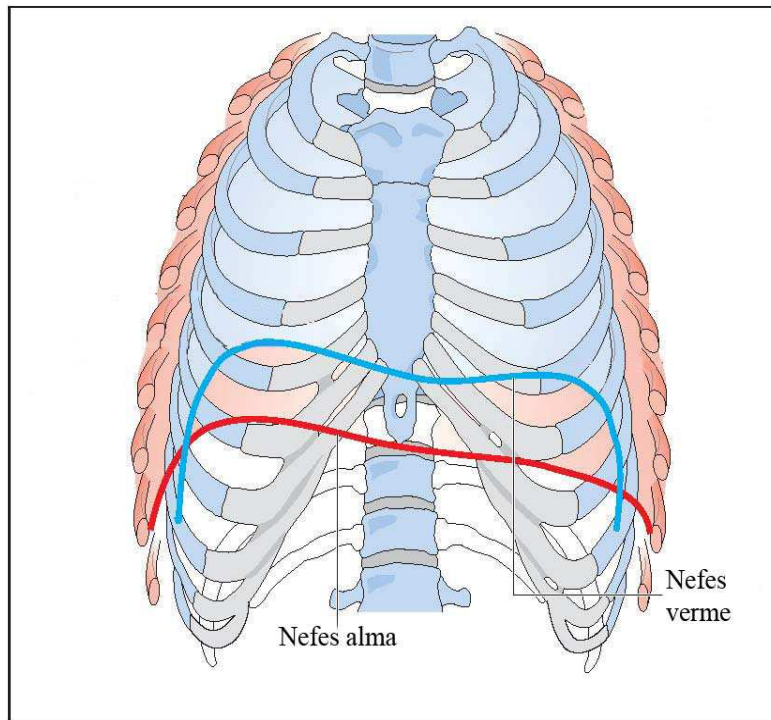
Trakea olarak adlandırılan nefes (soluk) borusu, vücutta solunan havanın geçtiği düz bir boru şeklindedir. Alt kısmı sağ ve sol olmak üzere iki kola ayrılarak akciğerler içerisine örümcek ağı gibi yayılır. Çapı yaklaşık 2 cm olan trakea 10,5 – 12 cm uzunluğundadır (Helvacı, 1995, s:7), (Metin, 2001, s:7), (Bkz. Şekil 1).

Şekil 1: Trakea, akciğer ve loblar (Faller, 2004, s: 345 –346).

Solunum sisteminin en önemli organlarından birisi de akciğerdir. Akciğerde solunum işinin temeli olan kan ve hava arasındaki gaz alışverişi olur. Sünger görünümlü bir dokuya sahip olan akciğerler göğüs boşluğunda sağlı ve sollu olmak üzere iki ayrı parça halindedir. Vücuda gerekli oksijeni sağlama görevi olan akciğer kullanılmış havayı düzenli bir şekilde larinkse göndererek sesin çıkmasını sağlar. Akciğerler doğru nefes egzersizleriyle geliştirilerek, şarkı söylemede çok önemli rol alırlar (Töreyn 2008 s:54), (Metin, 2001, s:6), (Bkz. Şekil 1).

Diyafram göğüs ve karın boşluğunu birbirinde ayırarak göğüs boşluğunu alttan kapatan kas ve zarlardan oluşmuş bölmedir. Diyafram nefes alırken alçalarak göğüs boşluşuna hava dolmasını sağlar. Nefes verirken eski haline gelerek havanın dışarı atılmasını sağlar. Bu hareket duruma göre çabuk yada ağır ağır olabilir. Çeşitli egzersizlerle diyaframın bu hareketi düzenlenip geliştirilebilir. Böylece uzun cümlelerin tek nefeste söylenebilmesi kolaylaşır. Diyafram tiz seslerin kolay söylenilmesinde, duyguların ifade edilmesinde önemli rol oynar. Diyaframın gerilmesi, gevşemesi ve titremesi, korku, sevinç, gülmek, ağlamak gibi duyguların oluşmasını sağlar (Töreyn, 2008, s:59), (Metin, 2001, s:5), (Bkz. Şekil 2).

Şekil 2: Nefes alıp verme sırasında diyafram ve kaburga hareketi (Faller, 2004, s:151).

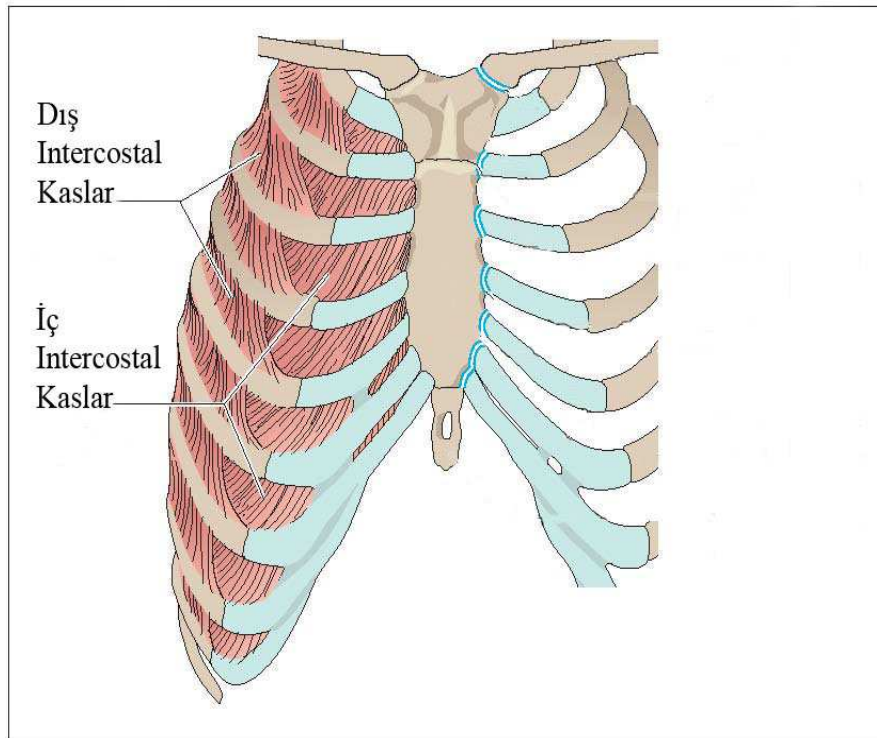
Solunum sisteminin başlıca organları ve dolaşım sistemi ile sindirim sisteminin bazı bölümleri göğüs boşluğu içinde yer alır. Göğüs boşluğundan diyafram aracılığıyla ayrılan göğüs kafesi, içindeki organlar için iyi bir koruyucu ve aynı zamanda elastik özelliği nedeniyle solunum hareketlerinin normal biçimde sürdürülmesine yardımcı olur.

Kaburga hareketleri, göğüs boşluğunun ve akciğerlerin genişlemesini ve havanın içeriye girmesini sağlar (Töreyn, 2008, s:56).

Şarkı nefesinde diyaframın yapacağı hareketler kendisiyle ilişkisi bulunan kaburgalar ve kaburga kas grubu sayesinde gerçekleşir.

Göğüs kafesinde, kaburgalar arasında solunumda görev alan ana göğüs kafesi (toraks) kasları bulunur. Ana göğüs kafesi kasları, dış interkostal kaslar ve iç interkostal kaslar olmak üzere iki çeşittir. Göğüs boşluğunu daraltmak ve genişletmek bu kaslar yardımıyla gerçekleşir (Bkz. Şekil 3). Ana göğüs kafesi kasları dışında solunuma yardımcı kaslarda bulunur. Bu kaslar göğüs kafesini hareket ettirerek solunum mekanizmasında görev alır (Töreyin, 2008, s:56-57).

Şekil 3: Göğüs kafesi ve kasları (Faller, 2004, s:139).

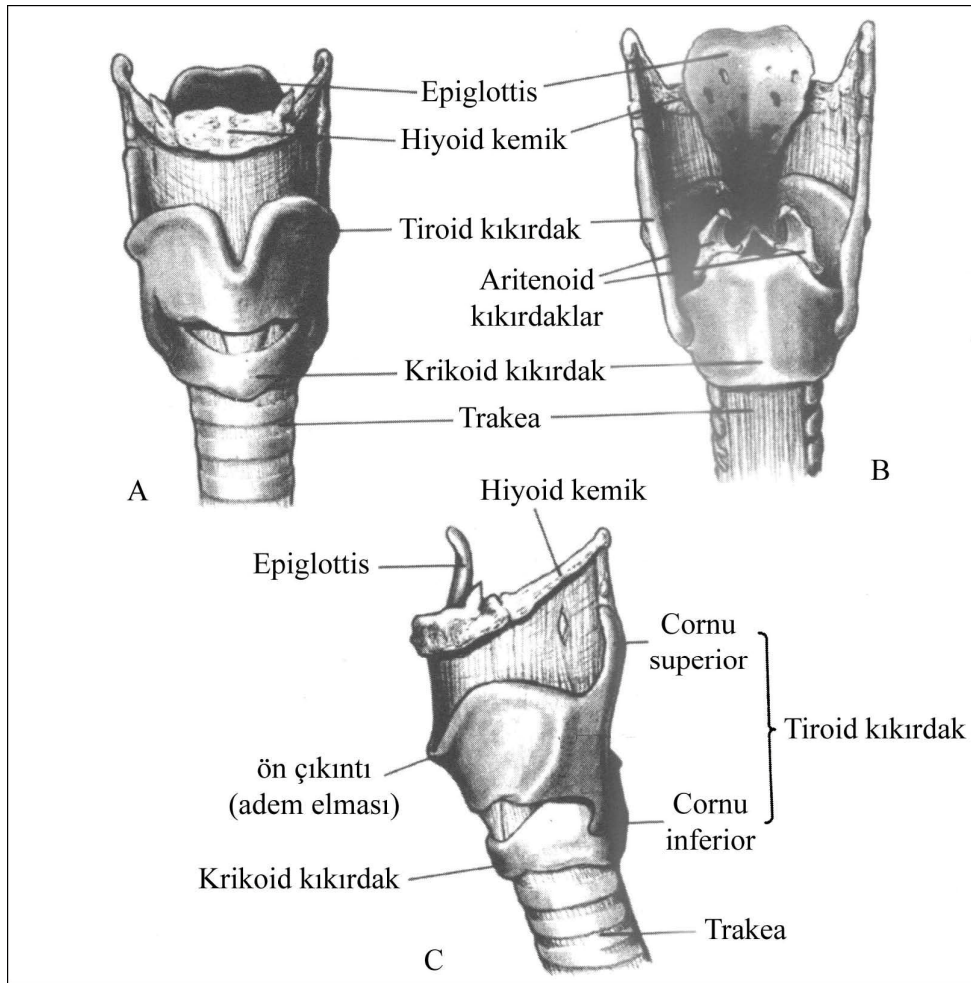
Kaburga kemikleri ile kasıklar arasında kalan bölüm karın bölgesidir. Karın duvarını oluşturan kasların kaburgalara yapışan kısımları solunum sırasında görev alırlar. Diyaframın aşağı inmesiyle küçülen karın boşluğu, karın kaslarının gevşemesi ile genişleyerek karın içi organların sıkışması önler (Töreyin, 2008, s:59).

2.2. Ses Çıkaran Organımız Larinks (larenks, gırtlak)

Temel olarak fonasyon, solunum, yutma ve alt hava yollarını koruma fonksiyonları olan organımızdır. Boynun orta hattında, soluk borusunun üst ucunda

yer alır. Kemik, kıkırdak ve kaslardan oluşur, boşlukları ise mukoza ile kaplıdır. (Töreyin, 2008, s:62).

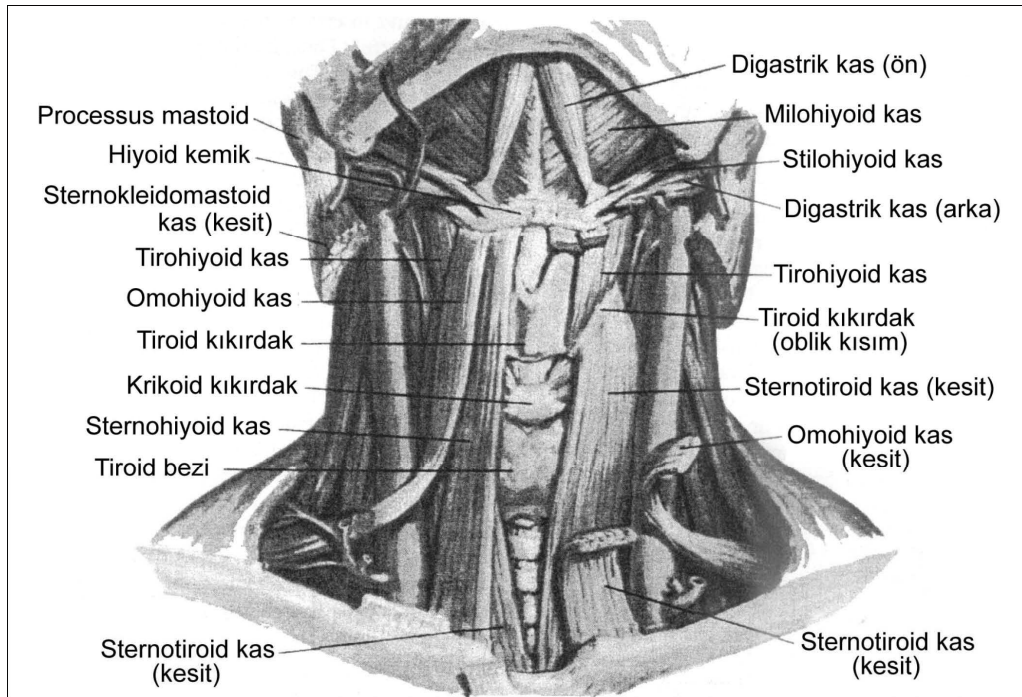
Larenksin iskeletini kıkırdaklar oluşturur. Bu kıkırdaklar birbirlerine bağlar, zarlar, ligamentler, membranlar ve kaslar aracılığı ile bağlanmışlardır. Larenksin yapısı esnek hareket etme özelliği taşımaktadır. Larinkste toplam dokuz kıkırdak mevcuttur. Aritenoidler, santorini ve wrisberg kıkırdakları ikişer adet, tiroid, krikoid ve epiglott tek olarak bulunmaktadır. (Yalçın, 2006, s: 9-11), (Bkz. Şekil 4).

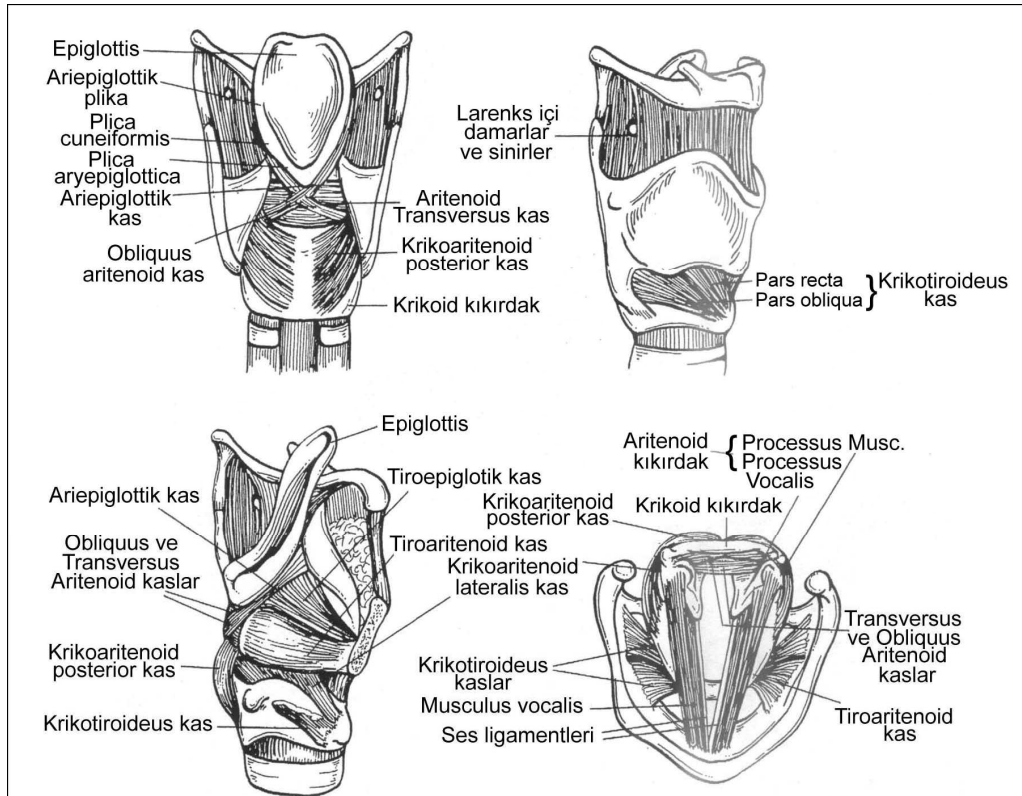
Şekil 4: Larinksin kıkırdakları a)ön, b)arka, c)yan (Yalçın, 2006, s:20).

Larinksin kıkırdak yapısı yaklaşık kırk kas tarafından desteklenmektedir. Larinksin hareket etmesini, kıkırdakların dönmesini veya kaymasını sağlayan bu kaslar dış (ekstresek) ve iç (entrensek) olmak üzere iki ayrı grupta incelenir. Dış kaslar bir bütün olarak ses organımızın çıkaracağı sese göre konumunu ve hareketlerini ayarlar.

Kıkırdakların içerisine yerleşmiş ve onlara bağlı olan iç kaslar ise kıkırdakların eşgüdümsel hareket etmelerini sağlar (Bkz. Şekil 5-6).

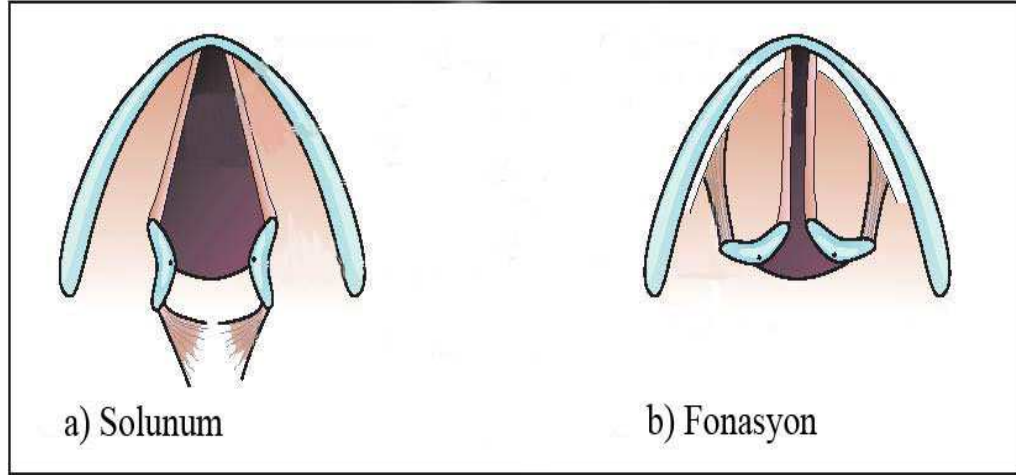

Şekil 5: Larinksin dış kasları (Yalçın, 2006, s:23).

Şekil 6: Larinksin İç Kasları (Yalçın, 2006, s:24).

Larinksin içi supraglottik, glottik, subglottik olmak üzere u bölümde incelenmektedir. Supraglottik bölge vokal kordların üstünde kalan bölümdür. Glottik bölge vokal kordların bulunduğu bölümdür (Bkz. Şekil 7). Subglottik bölüm vokal kordların altında kalan trakeaya kadar olan bölümdür (<http://kbb.uludag.edu.tr>), (Evren, 2006, s:8).

Şekil 7: Ses telleri solunum ve fonasyon sırasında (Faller, 2004, s:341).

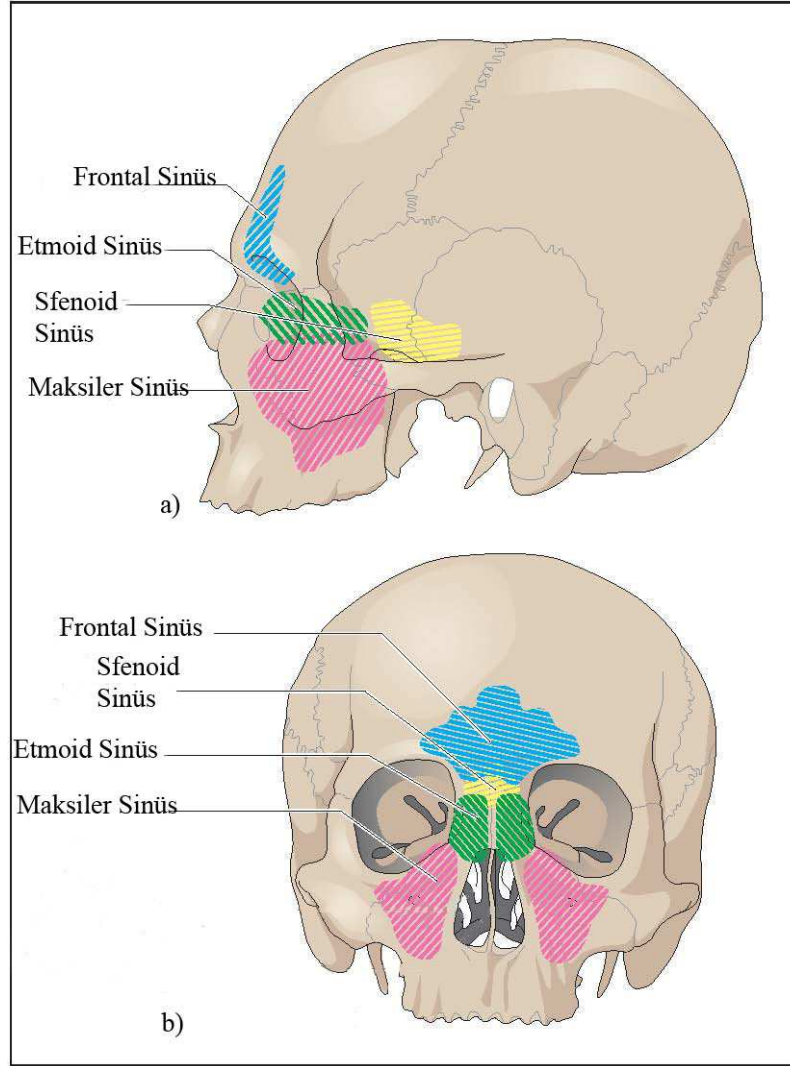
2.3 Rezonatör ve Artiklatr organlar

İnsan sesi yalnızca larinksteki ses tellerinde oluşmaz. Titreşen ses tellerinde oluşan ses, her insanda farklı bir yapıda bulunan rezonans boşlukları ve artikle organları sayesinde kişiye ait ses rengini oluşturur.

Farinks (farenks, yutak) 12-14 cm uzunluğunda, tp biçiminde, kas ve mukozadan yapılmış bir organdır. Larenksin aşağı doğru hareketi sırasında farenks kanalındaki boşluk büyür ve seste etkili bir rezonans ortaya çıkar. Larenks yukarı kalktığında ise farenks boşluğu daralır ve sesin tınısı bozulur (Yalçın, 2006, s:17).

Başlıca işlevi koku alma olan burun, solunum havasını nemlendirme, ısıtma, tozları tutarak havayı temizleme gibi görevleri de yerine getirir. Konuşma fonksiyonuna yardımcı olur ve bu sırada rezonansa katkı sağlar.

İçi hava dolu kemik boşluklar olan sinüsler önemli rezonans boşluklarıdır. İnsan maskesinde maksiler, frontal, etmoid ve sfenoid sinüs olmak üzere dört adet sinüs bulunmaktadır (Bkz. Şekil 8).

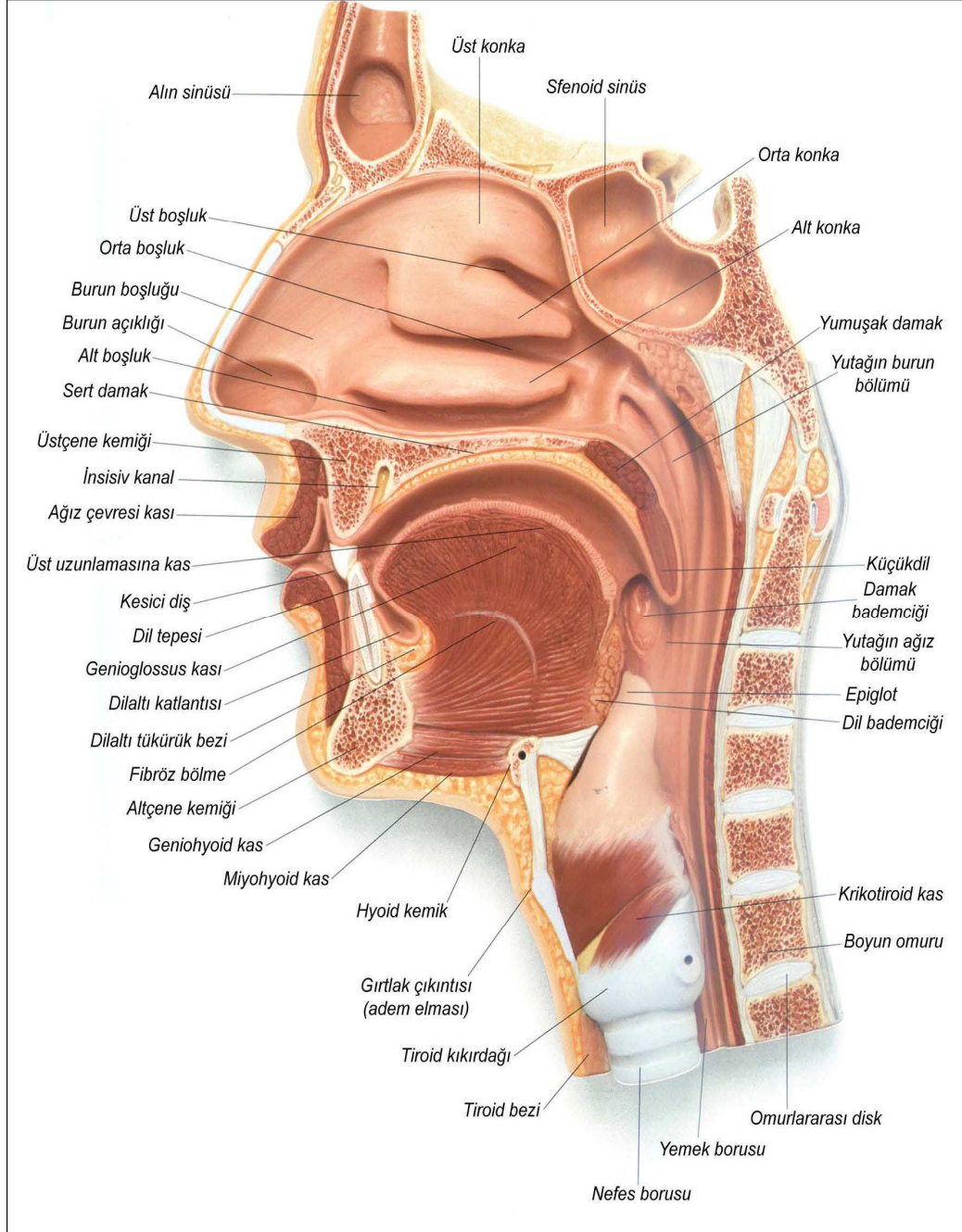
Şekil 8: Sinüsler a) Yandan görünüm b) Önden görünüm (Faller, 2004, s:337).

Sert ve yumuşak olmak üzere iki kısımdan oluşan damak, yutma sırasında beslenme kanalını burun yollarından ayırır (Bkz. Şekil 9).

Yumuşak damak kemerinin alt kısımları (arcus) ve dil arasındaki boşluğun büyümesiyle, ağız boşluğunun hacmi genişlemektedir. Yumuşak damağın kaldırılmasıyla oluşan gırtlak açılımı, ses vibrasyonunun daha iyi yayılmasını sağlayacak, ağız ve farenks rezonans bölgelerinin birleşmesiyle çok daha etkili bir ses performansına izin verecektir (Yalçın, 2006, s:17-18).

Ayrıca, yumuşak damağın pozisyonunun, nazal vokallerin telaffuz edilmesinde de devreye girdiği söylenebilir. Bazı ünsüzlerde (örneğin: b, d, g, p, t ve özellikle s gibi) bu yapının burun yollarını tam olarak kapattığı, bazılarında ise (örneğin: m ve n gibi) tam bir açıklık sağladığı gözlemlenmektedir (Cevanşir ve Gürel, 1982, s:39).

Tat alma, çiğneme, yutma, emme işlerinin gerçekleşmesinde görev alan dil, konuşma sırasında büyük rol oynamaktadır. Ünlü ve ünsüz harflerin söylenişine göre gerektiğinde yumuşak damakla, gerektiğinde dişlerle, gerektiğinde ise sert damakla çeşitli biçimler alabilen dil harflerin oluşumunda etkili bir artiküle aracıdır (Helvacı, 1995, s:15).

Şekil 9: Burun, ağız ve yutak kesiti (Yalçın, 2006, s:6).

Alt ve üst çenede dizilmiş olan dişler, bazen dudaklarla çoğu zaman da dilin hareketleri ile birleşerek çeşitli harflerin çıkmasında yardımcı olmaktadır (Helvacı, 1995, s:15).

Alt çene, alt dişlerin de içine yerleştiği, mandibüler kemikten (alt maksiler) oluşur. Çene kemiğine yapışan kaslar onun hareket etmesini sağlamaktadır.

Çenenin serbest bırakıldığındaki hali denge durumudur. Fonasyon ve artikülasyon sırasında bu dengeyi bozmamak gerekir. Çenenin kasılması, zorla açılması veya kapanması larenksin pozisyonunda kötü bir etki yaratır. Mandibula esnekliği şarkı söylerken hiyoid kemiğine bağlı kasların daha verimli çalışmalarını, ses tellerinin daha iyi birleşmesini ve daha rahat bir artikülasyonu sağlar (Yalçın, 2006, s:18).

Ağzın ve dolayısıyla tüm ses sisteminin açılması dudaklar sayesinde olur. Dudaklar, artikülasyonda önemli rol üstlenmektedir. Telaffuz edilen vokale (sesli harf) göre ağız boşluğunun genişliğinin ayarlanmasını ve böylece sesin tınısının değişmesini sağlarlar. Ağız boşluğunun hacmi ayarlanabilir olduğundan, artikülasyonun şekillenmesinde ve rezonansta önemli rol alır.

3. SESİN GELİŞİMİ VE DEĞİŞİMİ (MUTASYON) DÖNEMİ

İnsanlar, hayatları boyunca birtakım büyüme ve gelişme evrelerinden geçerler. Bu evrelerin birincisi doğumdan sonraki ilk yıllar, ikincisi ise “Ergenlik (Mutasyon)” dönemidir (Kızıldeli, 2001, s:1).

Ergenliğin başları buluş olarak adlandırılır. Buluşta ve onu izleyen yıllarda bireyin fiziksel, cinsel, duygusal, sosyal ve kişisel bakımdan değişimi ve gelişimi gözlemlenir. Bedende olan değişiklikler duygu, davranış ve tutumlarının da değişmesini gerektirmektedir. Değişimin hızının yüksek olması nedeniyle genç buna uyum sağlamakta güçlük çeker. Karşı cinse karşı duyulan aşk, coşku, neşe, karamsarlık, iç sıkıntısı ve keder gibi karışık duygular taşır. Bu duygular ergenin davranışlarına da yansır. Dengesiz ve kararsız olma, zaman zaman yalnız kalma isteği huzursuzluk duygusu ve iç sıkıntısı bu dönemdeki gençte görülebilir.

Ergenliğin ortaları kızlar için 14 – 16, erkekler için 15–17 yaşlarıdır. Ergenliğin ortaları buluşdaki değişmelerin kısmen devam ettiği bir süreçtir. Gelişme ve farklılaşmanın getirdiği bazı sorunları olabilir. Bu dönemdeki genç, yetişkinin gözünde ne tam çocuk ne de yetişkindir. Anne - baba ve çevredeki diğer yetişkinler için bu yaşlardaki gençlerin neleri yapabilecekleri ve neleri yapamayacakları belirgin değildir. Okullu gençler, ergenliğin ortalarında lise son sınıfa ulaşırlar. Bu yaşlar okullu ve okul dışındaki gençler için bir işe veya mesleğe girmek veya bir üst okula devam etmek gibi ciddi kararların verildiği yaşlardır.

Ergenliğin sonlarında gençler sorunlara daha olgun biçimde yaklaşır. Bu yaşlarda gencin kendine sorun ettiği meselelerin niteliği değişir. Ergenliğin son dönemindeki genç daha dengeli davranışlar içine girer (Metin, 2001, s:47).

Bu dönemde fiziksel olgunlaşma ve vücut gelişiminde birçok değişikliklerin meydana gelmesi ve cinsiyet (sex) karakterlerinin gelişimi olmak üzere iki önemli gelişme görülür. En çok göze çarpan değişim, kadın erkek erişkin sesi farklılığıdır (Kızıldeli, 2001, s:6).

Ergenlik dönemine geçişte, gırtlak (Âdem elması), boyu ve ses telleri açısından yaklaşık iki kat uzunluğuna ulaşınca erkek çocuğunun sesi hacimde ve perdede kendine özgü bir başkalaşım ya da değişim göstermeye başlar. Şanslı olan birçokları için değişimler derece derece ortaya çıkar ve güçlükler fark edilir. Ses değişimi sıkıntı kaynağıdır çünkü erkek çocuk bir cümleden diğerine geçişte başına ne geleceğini bilemez. Şarkı söyledikleri zaman sesleri bir an soprano gibi daha sonraki pasajlarda bariton gibi çıkar. Sonuçta utangaç olabilirler ve ana-babalarının, diğer

yetişkinlerin, kızların onları konuşturma girişimlerinden kaçabilirler (Malkoç, 1998, s:79).

Değişim döneminde yetişkinleri kendine örnek alan çocuklarda erkeklerin babalarının sesini taklit ederek sesini boğuklaştırma ve kısma, kızların ise annelerinin sesini taklit etme durumları ortaya çıkabilir. Bu durum sesin sağlıklı gelişimine etki etmektedir.

Ergenlik aniden ortaya çıkan bir olay değildir. Sağlıklı bir sese ulaşılan kadar geçirilen büyüme, gelişme ve değişme aşamasıdır.

Frekansı yaklaşık 440 olan doğum esnasında ağlama, insanın ürettiği ilk ses olarak kabul edilmektedir. İlk aylarda 294–587 Hz yüksekliğine sahip olan ses giderek genişler. Bebeklerde çığlık sesi 2637 Hz'e kadar çıkabilir. Gelişmenin tamamlanması aşamasında yüksek frekanslar giderek kaybolur. Fiziksel gelişimle birlikte Larynx ve dolayısıyla ses de gelişir. Çocuğun ses sınırları doğuştan ergenlik çağına kadar 5 yarın ton olan ses kapasitesi, 12 yaşından (buluğ öncesi) 14–19 yarım tona (yaklaşık 1,5 oktav) çıkar. Kız ve erkek çocuk seslerinde farklılık yoktur. Her ikisi de ses türü olarak soprano ve altodur. Genişlik bakımından da hemen hemen aynı olan kız ve erkek çocuk sesleri, fiziksel olgunlaşma sırasında cinsiyet hormonlarının faaliyete geçmesiyle değişime uğrarlar. Bu durumdan en çok etkilenen organ Larynx'in boyutları büyürken sesin frekansı düşer. Böylece erkek ve kadın ses karakterleri değişime uğrar. Erkek çocuklarının ses tellerindeki uzama 1 cm'ye ulaşırken ses 1 oktav düşer. Kız çocuklarında ise ses telleri 3-4mm. uzarken, ses 1/3 oktav yada bir büyük 3'lü kadar pesleşir. Bu nedendir ki kız çocuklarındaki ses değişim dönemi, erkek çocuklarında olduğu kadar belirgin ve sorunlu değildir. Bu dönemde ses, genellikle kısık ve güçsüzdür. Vokal mutasyon, buluğdan (Püberte) sonra konuşma açısından 3–6 ayda tamamlanırken, şarkı söylemede kızlarda 17, erkeklerde 19 yaşına kadar sürebilir. Bazı etkilerle bu süreç ömür boyu da devam edebilir (Çevik, 1999, s:31).

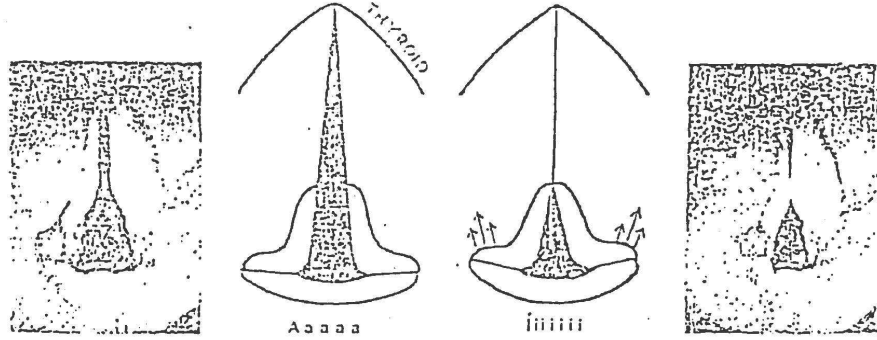
Mutasyon erkeklerde 18–19 yaşlarında sona ererken, cinsel gelişim ve larenks gelişimi 25 yaşına kadar sürer (Yüce, 1992, s:69).

Vücutta birçok değişiklik ve gelişmenin meydana geldiği ergenlik döneminin başlayışı, akışı ve bitişi, içinde yaşanan toplumun iklimsel, toplumsal, ekonomik ve kültürel koşullarına göre değişiklik gösterir.

Yapılan araştırmalara göre ılık iklimlerde ergenlik dönemine daha erken yaşlarda girildiği saptanmıştır (Kızıldeli, 2001, s:6).

Olağan dışı durumlar haricinde ergenlik başlangıcı ülkemizde 12–15 yaş arasında kapsamaktadır (Elmas, 1987, s:88–89).

Tam olarak gelişimini tamamlamış olan ses tellerinde kapanma gerçekleşir ve sağlıklı, kaliteli ses elde edilir. Mutasyon döneminde ise ses telleri tam birleşmediği için ses telleri arasında üçgen biçiminde bir açıklık kalır. Bu açıklık nedeniyle çocuklarda verimli bir ses kalitesi elde edilemez (Bkz. Şekil 10).

Şekil 10: Mutasyon Üçgeni (Yüce, 2001, s:71).

Erkek çocukların, geçiş döneminde, öksürükle çıkarıp atmaya denedikleri, boğazlarında birtakım fazlalıklar hissettikleri görülür. Sesleri kırılr, boğuklaşır, konuşmada ve şarkı söylemede güçlükler ortaya çıkar. Ses, çift register gösteren kararsız bir hal alır. Bu durumda olan bir ses hiçbir sınıfa sokulamaz. Çünkü kısık, ötümsüz, renksiz, kararsız ve dengesizdir. Bu durum, en az 6 ay ile 1 yıl arasında değişen bir süre devam eder. Giderek ton bir oktav kalınlaşarak son bulur. Bu durum erkeklerde geçişin sona ermesi demektir. Kızlarda ise ses bu dönemde cılız ve dengesizdir. Bu, 3–4 ay kadar sürer. Kızlarda bir oktav kalınlaşma olmaz. Sesleri bu dönemde zorlanmazsa, önceye göre daha dolgun ve çocukluk dönemindeki parlaklık ve berraklıktaki durumlarına kavuşurlar (Elmas, 1987, s:94).

Mutasyon döneminde görülen olumsuz belirtiler B. Cevanşir ve G. Gürel'in Foniatri adlı kitabında aşağıdaki şekilde sıralanmıştır:

Fonksiyonel bozukluklar

- *Mutasyon Faslet Sesi*
- *Tamamlanmamış Mutasyon*
- *Çok Uzun Süre Devam Eden (veya eksik) Mutasyon*
- *Çok Çabuk Oluşan Mutasyon*

- *Mutasyonun Gecikmeli Başlaması*
- *Erkeklerde Görülen Mutasyon Bas Sesi*
- *Kızlarda Bazı Pervers (sapık) Mutasyon Durumları*

Organik Bozukluklar

- *Çocuk Sesinin Devam Etmesi*
- *Geciken Mutasyon(Mutasyon Tarda)*
- *Çok Erken Başlayan Mutasyon*
- *Kızlarda Bazı Pervers (sapık) Mutasyon Durumları*
- *Hamilelik Mutasyonu*
- *Larynx Asimetrisine Bağlı Bozukluklar (Cevanşir ve Gürel, 1992, s:121).*

İnsan hayatında çok önemli bir yer tutan ergenlik dönemi, premutasyon (ergenlik öncesi), mutasyon (ergenlik) ve postmutasyon (ergenlik sonrası) olmak üzere üç evrede incelenmektedir.

- *Ergenlik Başlangıcı (premutasyon): 9-12 yaşlar arası gelişim sürecini içeren evredir.*
- *Ergenlik (mutasyon): 12-15 yaşları arası gelişim sürecini içeren evredir.*
- *Ergenlik Bitişi (postmutasyon): 14-15 yaşlarında başlayarak 18 yaşında sona eren evredir (Kızıldeli, 2001, s:6).*

Mutasyon döneminin en önemli evreleri okul çağında geçirilmektedir. Öğrencilerin böylesine önemli bir dönemi sorunsuzca atlatmasında öğretmenlere düşen görev çok fazladır.

Seste olan bu gelişim ve değişim süreci gençlere en ince ayrıntıları ile açıklanmalıdır. Bu sürecin geçici bir dönem olduğu, bu dönemde konuşurken ve şarkı söylerken sesin zorlanmaması gerektiği belirtilmeli ve alışkanlık haline getirilmesi sağlanmalıdır.

Malkoç'a göre (1998) genel olarak eğitime yeni başlayanların sesleri orta bölgelerde ve çok geniş olmayan sınırlar içindedir. Bunun nedeni ise alt ve üst register seslerinin nasıl kullanılacağına bilinmemesinden kaynaklanmaktadır. Eğitimin başlangıcında koroda gerçek anlamda soprano, alto ve bas seslere az rastlanmakla birlikte, eğitimin süreci içinde seslerin türleri daha belirgin bir şekilde ortaya çıkacaktır. Burada üzerinde durulması gereken konu, seslerin isabetli bir

şekilde ait oldukları gruplara yerleştirilmeleridir. Sözelimi yüksek baritonların tenor partisine, tiz mezzo-sopranoların ise alto partisine yerleştirildikleri sıkça görülmektedir. Genellikle temel ses eğitiminin verildiği korolarda karşılaşılan bu sorun koro dağarının dikkatle ve titizlikle oluşturulmasıyla çözümlenebilir. Profesyonel korolar üyelerini eğitim sürecini tamamlamış seslerden seçtikleri için böyle bir sorunla daha az karşılaşmaktadırlar. Koro eğitici-yöneticileri ses eğitimine orta bölgelerden başlayarak, sesler oturmaya ve kendilerini sınıflamaya başlayınca kadar, tiz ve pes tonları kapsayan alıştırılmaları dikkatle uygulamalıdır.

Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan hizmetiçi semirlerde görüşülen öğretmenlerin bir kısmının bu dönemdeki gençlerin seslerini korumak adına şarkı söyletmedikleri ortaya çıkmıştır. Oysaki araştırmacıların çoğunluğunun kabul ettiği gibi şarkı söyletmemenin sese verdiği zarar, kötü yapılmış bir ses eğitiminin verdiği zarardan daha fazladır. Bu nedenle bu dönemdeki gençlere ses sınırları düşünülerek, gerektiğinde farklı tonlara aktarma yapılarak hazırlanmış bir şarkı dağarı oluşturulmalı ve şarkı söylemeye devam etmeleri sağlanmalıdır.

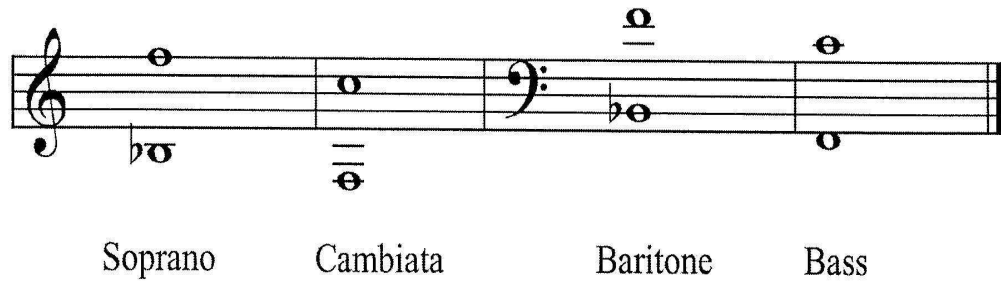
Çocuk sesleri hakkındaki, ana problemlerin çözümlenmemiş olması ve uygun bir ses(vokal) literatürünün eksikliği, daha doğrusu mutasyona uğrayan sesleri dikkate alan, onlara yönelik ses hacim ve bünyesini hesaba katan derlenmiş bir şarkı dağarı bulunmayışı nedeniyle, şimdiye dek mutasyon öncesi, mutasyona uğramış ve mutasyon sonrasında bulunan çocuklar gerek okulda, gerekse dışarıda korolarda şarkı söylemenin dışında bırakılmışlardır. Okullarda, özellikle 10 ile 18 yaş arası çocuklar için kullanılmakta olan şarkılar genellikle bu yaşlarda bulunan ortalama ses hacimlerinden çok daha büyük hacimlerini kapsamaktadır. Onları yakın tonlara transpoze (aktarmak) etmek elbette ki mümkündür. Ancak tiz ve pes sınır tonlar mutlaka dikkate alınmalıdır. Müzik pedagoglarının henüz araştırma safhasında tuttukları, pürüzlü, mat, pes ve sevimsiz tınları içinde mutasyon aşamasında bulunan çocuklar, okulda şarkı söylemeden uzak tutulmaktadırlar. Bazı öğretmenler de, mutasyon dönemindeki çocukların ses organlarına zarar vermekten korktukları için onları ses çalışmalarından ve koro da söylemeden uzak tuttuklarını belirtmektedirler. Uzun sürelerin tecrübesi göstermiştir ki mutasyon sırasında şarkı söyletmemenin sese verdiği zarar, ses pedagojisi bakımından kötü yapılmış bir ses eğitiminin verdiği zarar, kadar çoktur. Özetle, şayet mutasyon döneminde çocuğun ses durumunu tehlikesiz bir şekilde atlatmasını ve bunu başarmasını istiyorsak, onun, daha mutasyon dönemine girmeden, doğru ve düzenli nefes (solunum), nefes desteği

hakkında bilinçlenmiş olmasını sağlamak durumundayız. Genel müzik eğitimine uygulanan dağarı olan repertuardan seçilmiş, yeni yaratılanlarla takviye edilmiş, ses pedagojisi esas ve direktiflerine ve zorluk derecelerine göre uygun bir şekilde sıralanmış, ses sınırı, hacimleri, ses gelişimi dikkate alınarak oluşturulmuş, denemek üzere uygulanıp üzerine gerekli düzeltmeler yapılmış, uygulama ile ilgili direktif ve açıklamalarında içerisinde yer aldığı bir şarkı albümünün bu dönem çocuklarının sorunlarını büyük ölçüde çözmüş olacağı inancını kuvvetle taşımaktayız (Elmas, 1987, s: 95-97).

Pek çok yabancı araştırmacı ses değişimi ve gelişimi dönemi ile ilgili çalışmalar yapmış ancak bazı araştırmacıların teorileri daha fazla ön plana çıkmıştır.

Araştırmacılar çalışmalarında çeşitli ses aralıklarına ulaşmış ve kendilerince bir terminoloji oluşturarak değişen sesleri sınıflandırmışlardır.

Araştırmacılarından Irvin COOPER, “cambiata” terimini kullanan ilk araştırmacıdır. Cambiantanın anlamı değişen ton olarak açıklanabilir. Cooper’ın ses değişimi ve gelişiminin zamanlaması belirgin değildir. Cambiata düzeyinin birkaç aydan iki yıla kadar sürebileceği görüşündedir. Cooper, 8. sınıftan itibaren birçok erkeğin sesini bariton olarak sınıflandırmış, 9. sınıf düzeyine kadar da sürebileceğini, olgun bas ve tenorların ortaya çıkabileceğini savunmuştur. Cooper, lisede basların ender olarak görüldüğünü ve değişmeyen seslerin, kız sesleri olarak gruplandırılabilirliğini belirtmiştir (Usler, 2005, s:22–25), (Stewart, 1999, s:10–13), (Bkz. Şekil 11).

Şekil 11: Cooper’ın sınıflandırması (Usler, 2005, s:24).

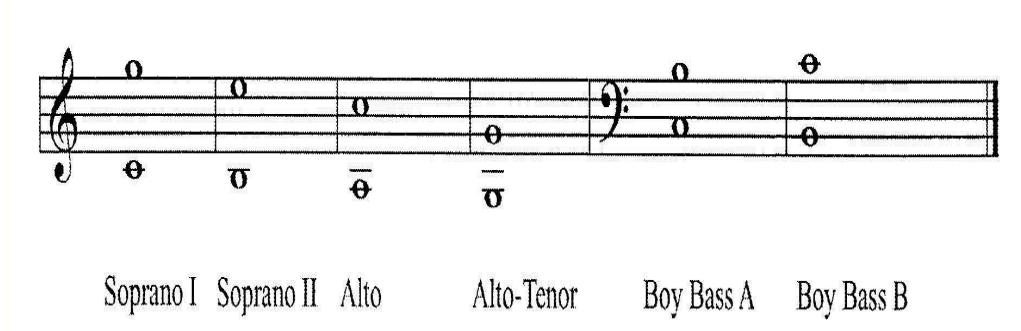
Gençler üzerine çalışma yapan Frederick SWANSON, bu konuda pek çok makale yazmış ve gelişen, değişen seslerin okullarda eğitilebileceğini savunmuştur. Swanson, erkek ve kız sesleri arasındaki farklılığa öğretmenlerin gereken önemi vermesini ve dikkat etmesini öğütlemiştir. Erkek sesleri ile çalışılırken bu değişimin herhangi bir aşamada olabileceğini, belirli dönemlerde kontrol edilmesi gerektiğini

açıklamıştır. Eğitimcilerin kendi yöntemlerini kullanarak onların ihtiyacını karşılayacak en iyi yöntemleri geliştirmeleri ve uygulamaları gerektiğini belirtmiştir. Swanson, değişmemiş erkek seslerini erkek-alto, diğer erkek seslerini true tenor ve new bass olarak olarak adlandırmıştır (Usler, 2005, s:18–22), (Stewart, 1999, s:14–18), (Bkz. Şekil 12).

Şekil 12: Swanson'un sınıflandırması (Stewart, 1999, s:14).

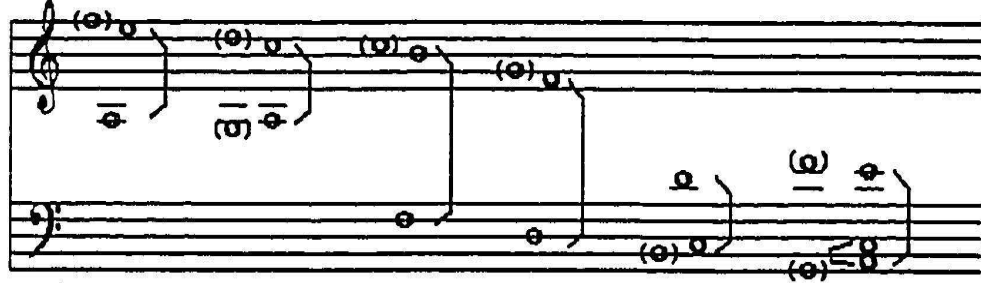
Duncan Mc KENZIE'ye göre mutasyon döneminde erkek sesleri, üst tonları kaybetmeye başlayıp alt tonları kazanmaktadır. Alt tonlar oturduğunda üst tonlarda bir iki notalık değişiklikler olabileceğini belirtmektedir. Mc Kenzie erkek seslerini belirtmek için soprano I, soprano II, alto, alto-tenor, boy bass A, boy bass B terminolojisini kullanmıştır (Usler, 2005, s:17–18), (Stewart, 1999, s:18–20), (Bkz. Şekil 13).

Şekil 13: Mc Kenzie'nin sınıflandırması (Usler, 2005, s,18).

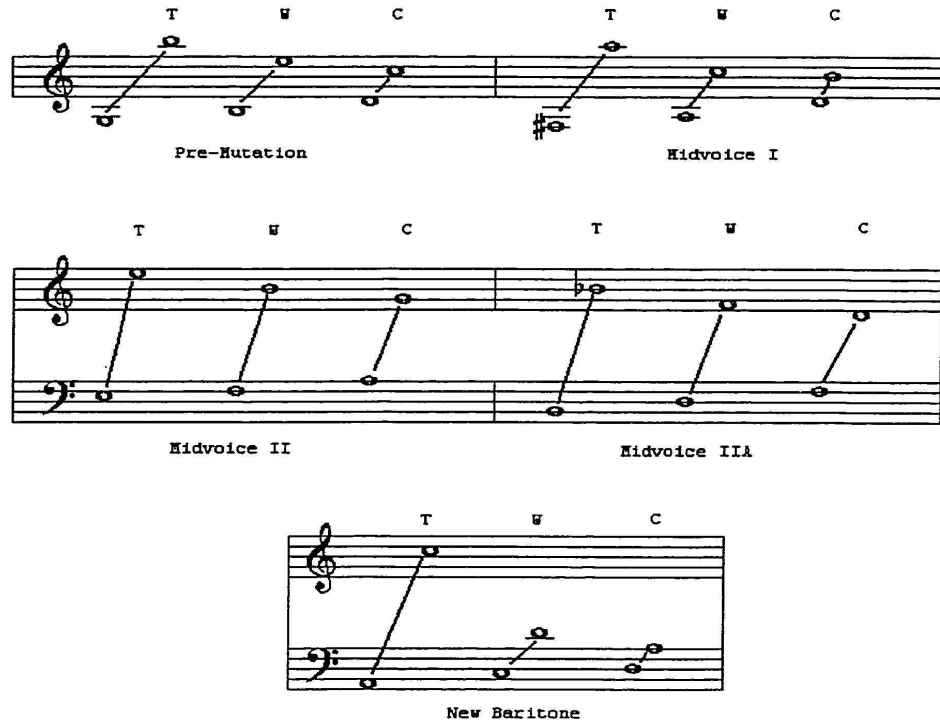
Bir diğer araştırmacı John COOKSEY, erkek sesleri için yaptığı terminolojisini bilimsel araştırmalara dayandırarak psikoloji, tıp ve patolojiden yararlanmıştır. Konuşma sesinin şarkı söyleme sesinden daha erken ve hızlı değiştiğini, bu sürecin 15–18 yaş arasında artarak devam ettiğini belirtmiştir. Cooksey değişen erkek seslerini boy-soprano, midvoice I, midvoice II / midvoice IIA, new baritone ve

settled baritone olarak 5 bölümde tanımlamıştır (Usler, 2005, s:25–28), (Stewart, 1999, s:21–29), (Bkz. Şekil 14).

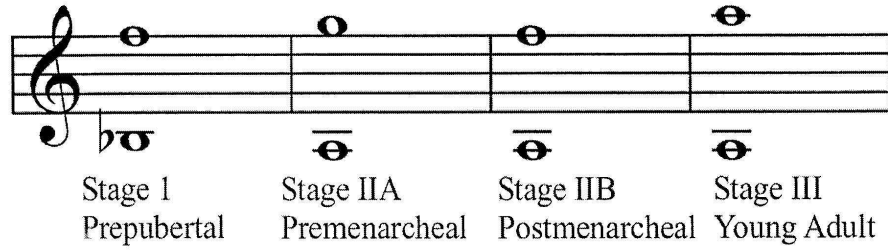
Şekil 14: Cooksey'in sınıflandırması (Stewart, 1999, s:21).

Anthony BARRESİ, araştırmalarını Cooksey'in tespit ve önerilerine dayandırarak o doğrultuda çalışmalar yapmıştır. Cooksey'in araştırmalarına ek olarak her aşama için toplam aralık, çalışılabilir aralık, her düzeyde çalışılabilir aralık şeklinde sınıflandırma yapmıştır (Stewart, 1999, s:29–32), (Bkz. Şekil 15).

Şekil 15: Barresi'nin sınıflandırması (Stewart, 1999, s:30).

Kızlarda olan ses değişimi ile ilgili çok az sayıda araştırma yapılmıştır. En belirgin sonuçlar Lynn GACKLE'in çalışmalarında ortaya çıkmaktadır. Gackle'a göre erkeklerin ses değişimine oranla kızlarda daha az dramatik değişiklik gözlemlenir. Bu dönemdeki kızlarda ses çatlamaları, boğukluk, kısıklık, register geçişlerindeki kırılmalar daha fark edilebilir şekilde ortaya çıkabilir. Gackle, kızlarda mutasyon dönemini birbirini izleyen dört bölümde sınıflandırmıştır (Usler, 2005, s:28–31), (Bkz. Şekil 16).

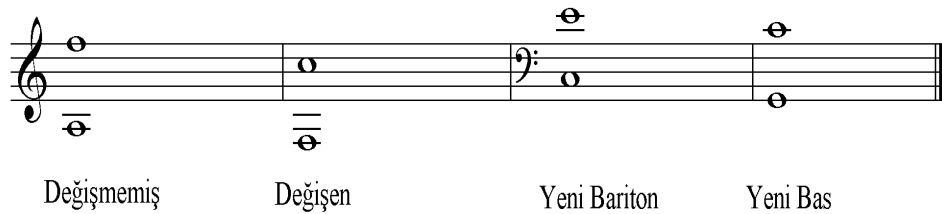

Şekil 16: Gackle'in kız seslerini sınıflandırması (Usler, 2005, s,18).

Araştırmacıların birleştikleri ortak nokta, ses değişimi ve gelişimi döneminde olan seslerin, şarkı söylemeden uzak tutulmasının sese daha büyük zararlar verebileceği bu nedenle her eğitimcinin kendi sistemini geliştirerek ses eğitimine devam etmesi gerektiği yönündedir.

Bir diğer ortak nokta ise değişimin zamanlamasının tam olarak kestirilemediğidir. Değişim, eğitim-öğretimin herhangi bir aşamasında gerçekleşebilir. Bu nedenle belirli aralıklarla öğrencilerin ses durumları kontrol edilmelidir.

Araştırmacıların ses sınırları ile ilgili çalışmalarından bir genelleme yapmaya gerekirse hiçbir zaman net olamamakla birlikte erkek seslerinde aşağıdaki sınıflandırma ortaya çıkmaktadır (Bkz. Şekil 17).

Şekil 17: Genelleme yapılan erkek ses sınıflandırması.

4. SESİN GELİŞİMİ VE DEĞİŞİMİ (MUTASYON) DÖNEMİNE UYGUN, ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSELERİ BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ DERSİNDE KULLANILABİLECEK ESERLER

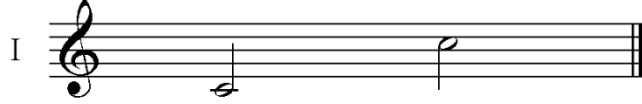
4.1. Eser Seçiminde Temel Yaklaşımlar

- Tüm sınıflarda tek sesli eserlerle bağdaşık (homojen) ses elde edilmesi, sonrasında kanonlar kullanılarak çok sesliliğe geçilmesi ve iki, üç, dört sesli eserlerle çok sesliliğe devam edilmesi yöntemi izlenmiştir.
- Seçilen eserler öncelikle kendi sınıfı içerisinde ardından 9. sınıftan 12. sınıfa kadar kolay eserden zor esere doğru sıralanmıştır.
- Her sınıf için tespit edilen ortak ses alanı iki, üç, dört sesli eserlerle genişletilmeye çalışılmıştır.
- Seçilen eserlerde bu dönem öğrencilerin ses sınırlarını zorlayıcı tiz sesler için “f2”, pes sesler için “F” notaları kullanılan eserler tercih edilmemiştir.
- 9 ve 10. sınıflar için değiştirici almayan ve tek değiştiricili tonlar, 11. sınıf için iki değiştiricili tonlar, 12. sınıf için üç değiştiricili tonlar tercih edilmiştir.
- 9 ve 10 sınıfta kolay ritim kalıpları olan eserler tercih edilirken ritim kalıpları zor olan eserler 11 ve 12. sınıfta yer almıştır.
- 9. sınıfta küçük aralıklı ezgilerle başlayıp sonraki sınıflarda aralıklar kademeli olarak büyütülmüştür.
- Eser seçiminde Batı müziği eserleri, dünya halk ezgileri, Türk besteciler tarafından yazılmış eserler, çok sesli olarak düzenlenmiş Türk Sanat Müziği ve Türk Halk Müziği örneklerine yer verilmeye çalışılmıştır.
- Batı müziği dönemlerini örnekleyici eserler 9. sınıfta Ortaçağ, 10. sınıfta Rönesans, 11. sınıfta Barok ve Klasik Dönem, 12. sınıfta Romantik Dönem ve Yirminci Yüzyıl sırası ile uygulanmıştır.
- Eserlerin yatay ve dikey çoksesli olarak, Türk ve Batı müziği armonilerini örnekleyici çeşitlilikte olmasına özen gösterilmiştir.
- Eserler çalışılmaya başlamadan ruhsal ve bedensel rahatlamının sağlandığı, şarkı söyleme duruşunun alındığı, soluk alma, tutma, verme çalışmaları ile ses üretme yayma çalışmaları yapılarak sınıfın doğru ses üretmeye hazır hale getirildiği kabul edilmiştir.

4.2. Dokuzuncu Sınıf Eserleri

Dokuzuncu sınıfta eserler aşağıdaki maddeler doğrultusunda seçilmiş ve gruplandırılmıştır.

- Tek sesli eserler ve kanonlarda ses aralığı “do1” ve “do2” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 18).

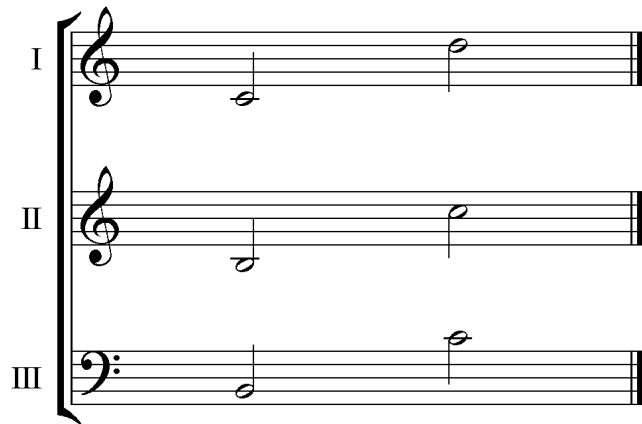
Şekil 18: Dokuzuncu sınıf kanonlar ve tek sesli eserler için ses aralığı.

- İki sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “do1” ve “re2”, ikinci ses için “si” ve “do2” arası olan eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 19).

Şekil 19: Dokuzuncu sınıf iki sesli eserler için ses aralıkları.

- Üç sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “do1” ve “re2”, ikinci ses için “si” ve “do2”, üçüncü ses için “SI” ve “do1” arası olan eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 20).

Şekil 20: Dokuzuncu sınıf üç sesli eserler için ses aralıkları.

- Dört sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “do1” ve “re2”, ikinci ses için “si” ve “re2”, üçüncü ses için “do” ve “mi1”, dördüncü ses için “Sİ” ve “do1” arası olan eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 21).

Şekil 21: Dokuzuncu sınıf dört sesli eserler için ses aralıkları.

- 9. sınıfta öncelikli olarak seçilen eserler, öğrencilerin nota bilmeden mezun oldukları kabul edilerek kulaktan öğretim yapılabilecek kolay ezgili eserlerden seçilmiştir.
  - Öncelikli seçilen eserlerin Türkçe sözlü olmasına özen gösterilmiştir.
  - Bağdaşık (homojen) sesi elde etmek amacı ile tek sesli eserlere daha çok yer verilmiştir.
  - Çoksesli söylemeye ilk olarak bu sınıfta geçilmesi nedeniyle kanonlara ağırlık verilmiştir.
    - Birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik ve noktalı dörtlük bulunan eserler seçilmiş, karmaşık ritim kalıpları olan eserlerden kaçınılmıştır.
    - Ölçü sayısı 2/4, 3/4, 4/4' lük olan eserler tercih edilmiştir.
    - Eserlerde büyük aralık atlamalarının olmamasına özen gösterilmiş en fazla beşli aralık kullanılan eserler yer almıştır.
    - Eserler yardımı ile doğru yerde nefes alma, birlikte başlama ve bitirme, şef ile uyum içinde söyleme gibi temel koro davranış ve alışkanlıkları kazandırılmaya çalışılmıştır

4.2.1. Keklik

Söz - Müzik: Saip EGÜZ

Kek li ğim kı na lı dır ka na dı ya ra lı dır
 Kek li ğim git ti gel mez ne ya zık ya ra lı dır
 Kek li ğim gel se bi le yü re ğim ya ra lı dır

ka na dı ya ra lı dır oy_____
 ne ya zık ya ra lı dır oy_____
 yü re ğim ya ra lı dır oy_____

L.SEZGİN

4.2.2. Sarı Mendil

Anonim

Sa rı men dil el de dir yar yar__ yar a man
 Gül le rim bağ da bi ter yar yar__ yar a man

Gü rün şa lı bel de dir Gel gel__ gel a man gel a man
 Tü tü nüm dağ da tü ter Gel gel__ gel a man gel a man

L.SEZGİN

4.2.3. Ninni

Çek Şarkısı
Uyarlama: Saip Egüz

(Hay di__ sus u__ yu nin ni nin__ ni
 Çok üz__ dün bak__ an ne ni
 Gök ler__ de hep__ me lek ler
 Her ge__ ce se__ ni bek ler

nin__ ni sus u__ yu yav__ rum nin ni

L.SEZGİN

4.2.4. Saray Yolu

Halk Türküsü

Sa ray_ yo lu_ in ce_ dir__ sa ray_ yo lu_ in ce_ dir__
 Sa ray_ yo lu_ ne taş_ lı__ sa ray_ yo lu_ ne taş_ lı__
 Sa ray_ yo lu_ düz gi_ der__ sa ray_ yo lu_ düz gi_ der__

Ne ka_ ran lık_ ge ce_ dir loy ne ka_ ran lık_ ge ce_ dir ze gi der
 O ya_ rin gö_ zü yaş_ lı loy o ya_ rin gö_ zü yaş_ lı
 Bir e_ da lı_ kız gi_ der loy in şal_ lah bi_

L.SEZGİN

4.2.5. Yel Değirmeni

Söz - Müzik: Ziya Aydın

Moderato

Şu yel de ğir me ni dur ma dan bı k ma dan hep_ dö der
Rüz gar e sin ce o

Eğ len di rir sey re de ni dur ma dan
Dur gun la şan ba zı gün ler bir ma dan du rup

bı k ma dan hep_ dö der der ner o
bir dö ner naz la nır o

L. SEZGİN

4.2.6. Kuka Bura

(Kanon)

Avusturya Ezgisi

Söz: Hayri Akay

Ku ka Bu ra ih ti yar sa kız a ğa cın da sa ğa so la sal la na sal la na ö ter

L. SEZGİN

4.2.7. Atasözü

(Kanon)

Alman Ezgisi

Ak_ ak_ ça_ ka_ ra_ gün i çin dir ak ak ça

L. SEZGİN

4.2.8. Güneş

(Kanon)

Uyarılma: Ziya Aydın

Bir gün gök te güneş nur saç ma sa Kap ka ran lık o lur

o gün dün ya Kap ka ran lık tır o gün dün ya

L. SEZGİN

4.2.9. Sen Çok Yücesin

(Kanon)

Alman Ezgisi

Sen çok yü ce sin ey Tan rı her şey se nin her

şey se nin_ dir Şük ran la kal bi miz bağ lı sa na

L. SEZGİN

4.2.10. Mutluluk Şarkısı (Kanon)

Müzik: Thord Gummesson
Söz: Salih Aydoğan

I
Andante

Hay di kar kı söy le— Hay di bir lik te Dur ma bi ze
ka tıl— Dan set el e le Hırs kin nef ret u zak ol sun Neş e
sağlık bi zim 'ol sun Düş manlık lar
u zak ol sun Neş e sağlık bi zim ol sun

M. C. SARI

4.2.11. Afrika Ezgisi

İ ka ma zim ba zim ba za yo İ ka ma zim ba zim ba zi İ ka ma— İ
İ ka ma zim ba zim ba za yo
ka ma li o re— İ ka ma— İ ka ma li o re
İ ka ma zim ba zim ba zi İ ka ma zim ba zim ba za yo İ ka ma zim ba zim ba zi

M. C. SARI

4.2.12. Baharın Güzelliği

Söz: M. Necati Öngay
Müzik: Erdoğan Okyay

Ba ha rın gü zel li ği ne da ya na ma dı 1.Top rak
2.A ğaç
Ba ha rın gü zel li ği ne da ya na ma dı 1.Top rak
2.A ğaç
ye şil len di ye şil len di ye— şil len di
çi çek len di çi çek len di çi— çek len di
ye şil len di ye— şil len di
çi çek len di çi— çek len di

L. SEZGIN

4.2.13. Evlerine Vardım

Halk Türküsü

Düzenleme: Faik Canselen

Moderato

Evlere vardım o - lur mu böy le evlere ne
Evlere vardım o - lur mu böy le
vardım o - lur mu böy le Bir der din o - lur sa
böy le evlere vardım
gel bana söy..... le Bir der din o - lur sa
Bir der din o - lur sa gel bana söy..... le
gel bana söy - le evlere vardım
Bir der din o - lur sa gel bana söy - le L. SEZGİN

4.2.14. Neşeye Şarkı

Beethoven

Moderato

Kardeş o lun ey in san lar Bu nu is ter tan rı mız
Kardeş o lun ey in san lar Bu nu is ter tan rı mız
Bu dün ya da her şey ge çer Yal nız sa na dost ka lır
Bu dün ya da her şey ge çer Yal nız sa na dost ka lır

İn san lı ğa doğ ru lu ğa Göğ sü nü aç kork ma dan

İn san lı ğa doğ ru lu ğa Göğ sü nü aç kork ma dan

Hür doğ muş tur in san oğ lu Hür ya şa mak hak kı dır

Hür doğ muş tur in san oğ lu Hür ya şa mak hak kı dır

M. C. SARI

4.2.15. Aura Lee

Söz: W.W. Fosdick
Müzik: George R. Poulton

As the black bird in the spring Neath the wil low tree Sat and piped I
On her cheek the rose was born Mu sic when she spoke In her eyes the

heard him sing Sing ing Au ra Lee Au ra Lee Au ra Lee maid with gold en
rays of morn in to splen dor broke

hair! Sun shine came a long with thee And swal lows in the air

L. SEZGIN

4.2.16. Hawaii Pono

Söz: King Kalakaua
Müzik: Heinrich Berger

Ha wai i po no i Na na i kou mo i Ka la ni A li i
Ha wai i's own true sons Be loy al to your chief Your coun try's liege and lord

Ha wai i po no i Na na i kou mo i Ka la ni A li i
Ha wai i's own true sons Be loy al to your chief Your coun try's liege and lord

ke A li i Ma ku a la ni e Ka me ha
the A li i Fa ther a bove us all Ka me ha

ke A li i Ma ku a la ni e Ka me ha
the A li i Fa ther a bove us all Ka me ha

me ha e Na ka ua e pa le Me ka i he
me ha e Who guard ed in the war With his _____ spear

me ha e Na ka ua e pa le Me ka i he
me ha e Who guard ed in the war With his _____ spear

4.2.17. Stars of the Summer Night

Söz: Henry W. Longfellow
Müzik: I. B. Woodbury

Stars of the summer night Far in yon azure deeps Hide hide your
Moon of the summer night Far down yon western steeps Sink sink in
Dreams of the summer night Tell her her lover keeps Watch while in

gold en light She sleeps my lady sleeps
sil ver light
slum ber light

She sleeps she sleep my lady sleeps

L. SEZGİN

4.2.18. Rorate Coeli
(Ortaçağ-Grogorian Ezgi)

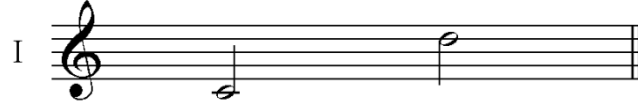
Ro ra te coe li de su per et nu bes plu ant iu stum
A pe ri a tur ter ra et ger mi net sal va to re

L. SEZGİN

4.3. Onuncu Sınıf Eserleri

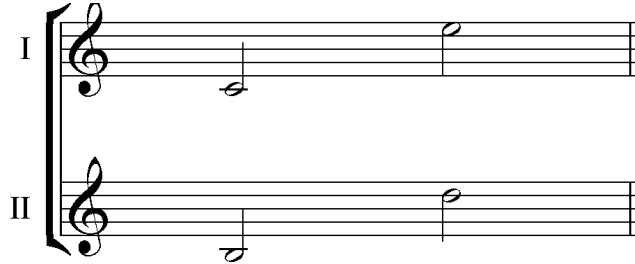
Onuncu sınıfta eserler aşağıdaki maddeler doğrultusunda seçilmiş ve gruplandırılmıştır.

- Tek sesli eserler ve kanonlarda ses aralığı “do1” ve “re2” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 22).

Şekil 22: Onuncu sınıf kanonlar ve tek sesli eserler için ses aralığı.

- İki sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “do1” ve “mi2”, ikinci ses için “si” ve “re2” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 23).

Şekil 23: Onuncu sınıf iki sesli eserler için ses aralıkları.

- Üç sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “do1” ve “mi2”, ikinci ses için “si” ve “do2”, üçüncü ses için “Sİ” ve “mi1” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 24).

Şekil 24: Onuncu sınıf üç sesli eserler için ses aralıkları.

- Dört sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “do1” ve “mi2”, ikinci ses için “si” ve “re2”, üçüncü ses için “do” ve “mi1”, dördüncü ses için “Sİ” ve “re1” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 25).

Şekil 25: Onuncu sınıf dört sesli eserler için ses aralıkları.

- 9. Sınıfta tek ses ve kanonlara ağırlık verilmesi ile geliştirilen birlikte söyleme sonrası 10. sınıfta 2 sesli eserler ön plana çıkartılmıştır.
- Aralık atlamaları büyütülerek altılı aralık bulunan eserler yer almıştır.
- Birlik, ikilik, dörtlük, sekizlik ve noktalı dörtlük bulunan eserler seçilmiş, karmaşık ritim kalıpları olan eserlerden kaçınılmıştır.
- 3/8' lik ölçü sayısı olan eser ilk kez bu sınıfta yer almıştır.
- Eserler yardımı ile piyano (hafif), forte (kuvvetli), mezzoforte (orta kuvvette) söyleme çalışmaları yapılması hedeflenmiştir.
- Legato (bağlı) söyleme çalışmalarını desteklemeye yönelik eserler yer almıştır.

4.3.1. Ay

İspanyol Şarkısı

Türkçe Uyarlama: Z. Aydın - Saip Egüz

Moderato

mf Doğ par la do lun ay ba na yo lu mu gös ter
Bu yol ne za man son bu lur ne za man söy le

p Hep göz le ri yol da a nam be ni bek ler
Hep göz le ri yaş lı a nam bek ler öy le

mf Doğ par la do lun ay ba na yo lu mu gös ter

L. SEZGİN

4.3.2. Ömür de Çiçek Gibi

İskoç Şarkısı

Türkçe Uyarlama: Ali Ulvi Elove

Andantino

p İn ce dal la rım da *mf* çi çek sö ner e rir *p* Can
kunç bir yel e ser dal lar kı rı la rak Can
de yı kıl ma yan sağ lam yü rek ler dir Te

p dan e ser kal maz on da ö mür de böy le dir Kor
dan e ser kal maz on da ö mür de böy le dir Biz
iz vic dan sön mez i nan öl mez çi çek ler dir

L. SEZGİN

4.3.3. Kuş Uçuyor

Macar Şarkısı

Uyarlama: Erdoğan Okyay

p Kuş u çu yor ses siz yav ru la rı ök süz *mf* uç ma gü zel ku şum
Kuş dö nü yor ge ri göz le ri hep nem li müj de gü zel ku şum

p terk et me yu va nı *p* Kuş u çu yor ses siz yav ru la rı ök süz
al yav ru la rı nı Kuş dö nü yor ge ri göz le ri hep nem li

L. SEZGİN

4.3.4. Serçeler

(Kanon)

J. J. Schaublin

Uyarlama: Saip Egüz

I

mf Dal lar da şu ser çe ler bak şen len di her yer

II

Her sa bah gün doğ ma dan ne gü zel ö ter ler

L. SEZGİN

4.3.5. Dumanlı Dağlar (Kanon)

Söz - Müzik: Ziya Aydınant

I II

p Oy_____ oy___ a man *mf* Mor dağ lar da ek sil mez du man

L. SEZGİN

4.3.6. Pembe Düş

Söz: Salih Aydoğan
Müzik: Lorenz Maierhofer

Moderato

mf Tral la la la la Tral la la la Her ge ce ay_ nı_ düş

mf Hep_ ay nı_

p Bu pem be düş Tüm in san lar hep e le le_ Dans e di yor ne şey le

düş bu düş Tüm in san lar hep e le le_ ne_ şey le hep ne şey le

La la la la la la la la_ la la la la Ay dım lık bir

Bu pem be bir düş bu pem be düş Ay dım lık bir

1. 2.

ya rın i çin_ Tüm dün_ ya dost luk i çin hey

ya rın i çin_ Tüm dün_ ya dost luk i çin hey

M. C. SARI

4.3.7. Akşam Olur

Halk Türküsü
Düzenleme: Saip Egüz

mf Ak_şam o lur ka ran_ lı ğa_ ka lır_ sın sın De rin de rin

Ö_ ten bül bül se nin_ yu van_ mı yok_ tur tur Yok sa be nim

Ak_şam o lur ak_şam o lur mu_ De rin de_ rin

Ö_ ten bül bül yu van yok tur Yok sa be_ nim

sev da la ra da lar_ sın_ *mf* oy_ ge lin ge_ lin_
der dim gi bi mi çok_ tur_

sev_ da la_ ra da_ lar sın
der_ dim gi_ bi da_ lar sın

sev_ da lı ge_ lin_ sev_ da lı ge_ lin_

lin_ ge lin sev da lı_ ge lin ge lin_ L. SEZGIN

4.3.8. Gece

Adagio *mf* Sis ör tü yor be yaz in ce Çi çek le ri ses siz

p Sis ör tü yor be yaz_ in ce Çi çek_ le ri_ ses

Alman Şarkısı
Düz: Erdoğan Okyay

ce U zak lar da bir a lev var

siz ce_ U zak lar da bir a lev

Kay bol ma sa bu kut sal ge ce

var Kay bol ma sa kut sal ge ce L. SEZGIN

4.3.9. Ay

J. B. Lully

Moderato

mf Bir par ça bu lut yok ne par lak gök ler yi ne gök le ri ay
Her ge ce do lar ken her şey uy ku ya Bir göl ge dü şer di

mf

bu ge ce süs ler Göz kır par ken şim di her yıl dız o
şu dur gun su ya Ay çi zer ken her an ye ni bir tab

na Nur yüz lü do lu nay ne hoş gü lüm ser
lo Sey ret tim ses siz ce ben do ya do ya

L. SEZGİN

4.3.10. Zum Gali

Eski İbrani Ezgisi
Türkçe Söz: Hayri Akay

mf Zum ga li ga li ga li zum ga li ga li

mf Zum ga li ga li ga li zum ga li ga li *mf*

f Ha şa lom le men Ab dul lah Zum ga li ga li ga li zum ga li ga li
A yo dan le men Ab dul lah *mf*

Zum ga li ga li ga li zum ga li ga li *f* Ab dul lah le men ha şa lom *mf*
A vo oah

f Ab dul lah git miş pa za ra *mf* Zum ga li ga li ga li zum ga li ga li
Fe si ne püs kül a ra miş

Zum ga li ga li ga li zum ga li ga li *f* pa za ra git miş ab dul lah *mf*
a ra miş püs kül fe si ne

f pü kül de ğ miş en se si ne *mf* Zum ga li ga li ga li zum ga li ga li
Ab dul lah çok öf ke len miş

Zum ga li ga li ga li zum ga li ga li *f* en se si ne püs kül de ğ miş
öf ke len miş çok Ab dul lah

f Fe si ne bir tek me at miş *mf* Zum ga li ga li ga li zum ga li ga li
mf Zum ga li ga li ga li zum ga li ga li *f* At miş bir tek me fe si ne L. SEZGIN

4.3.11. Yurda Veda

mf El ve da be nim gü zel yur dum ar tık sa na ve da Ay rıl sam da şim
Gi di yor ken ya ban cı e le ar tık sa na ve da Ay rıl sam da şim
El ve da ya şıl kuy tu or man ar tık sa na ve da
Du man lı da ğ lar ma vi gök ler ar tık sa na ve da

Alman Ezgisi

di ey yur dum Ay rıl maz yi ne kal bim sen den Gü zel yur dum ve da
di ben sen den Has re tin le çar pa cak kal bim Gü zel yur dum ve da

L. SEZGIN

4.3.12. Gece Yürüyüşü

Allegretto
mf Kır yo lun da ge ce yü rü yo ruz Dans dö nü şü bu ü şü mü yo ruz
Bu do ğuk lar kuv vet ve rir bi ze Ne şe ha yat su nar he pi mi ze

Çekoslovakya Ezgisi
Söz: İsa Çoşkuner

Kır yo lun da ge ce yü rü yo ruz Dans dö nü şü bu ü şü mü yo ruz Hey
Ne gü zel dü şü yor ne gü zel kar lar Ne Be yaz Er ler ü şü yor dal lar

f Ne gü zel dü şü yor ne gü zel kar lar ne be yaz yer ler

ü şü yor dal lar ne gü zel yer ler yu var lan

L. SEZGIN

4.3.13. Early Dawn

İsveç Şarkısı

mf Dawn streaks through the fog of night Sun gleams o'er the moun tain

mf Dawn streaks through the fog of night Sun gleams o'er te

Light re flects each white capped wave As the morn grows bright er

moun tain light re flects each white capped wave As the morn grows

In the sky hear the lark! Dawn now turns to day light day light

bright er In the sky hear the lark! Dawn now turns to day light

L. SEZGIN

4.3.14. The Sweetheart of Sigma Chi

Söz: Byron D. Stokes
Müzik: F. Dudleigh Vernor

p Ooh _____ o _____ o _____ o _____

mf The girl of my dreams is the sweet est girl of all the girls I know.

_____ o _____ o _____ o _____

Each sweet co ed like a rain bow trail Fades in the aft

_____ o _____ o _____ o _____

er glow _____ The blue of her eyes and the gold of he hair are a blend

_____ o _____ o _____ o _____

of the west ern sky _____ And the moon light beams on the girl of

_____ o _____ o _____ o _____

my dreams She's the Sweet heart of Sig ma Chi _____

L. SEZGIN

4.3.15. Gül ve Bülbül

Söz: Salih Aydoğan
Müzik: Old French Carol

Moderato

mf Ay doğ sun kar üs tü ne Kar yağ sın yü re ği ne Yağ sın____
Gün doğ sun gül üs tü ne Gün doğ sun yü re ği ne Gül sün____

mf Ay doğ sun kar üs tü ne Kar yağ sın yü re ği ne Yağ sın____
Gün doğ sun gül üs tü ne Gün doğ sun yü re ği ne Gül sün____

mf Yağ sın____
Gül sün____

kar lar____ Tut sun____ hep buz lar
gül ler____ Öt sün____ bülbül ler

kar lar____ Tut sun____ hep buz lar
gül ler____ Öt sün____ bülbül ler

— kar lar____ tut hep
— gül ler____ Öt sün

1. 2.

Don sun tüm u mut lar mut____ lar
Çoş sun tüm gö nül ler nül____ ler

Don sun tüm u mut lar mut____ lar
Çoş sun tüm gö nül ler nül____ ler

L. SEZGIN

4.3.16. All Night All Day

Spiritual

p All night all day An gels watch ing o ver me my Lord

p All night all day An gels watch ing o ver me my Lord

p All night all day An gels watch ing o ver me my Lord

p All night all day An gels watch ing o ver me my Lord

All night all day An gels watch ing o ver me

All night all day An gels watch ing o ver me

All night all day An gels watch ing o ver me

All night all day An gels watch ing o ver me

L. SEZGİN

4.3.17. Yine Bir Gülnihal

Söz - Müzik: İsmail Dede
Düzenleme: Ziya Aydın

p Yi ne bir gül ni hal Al dı bu gön lü mü
Gör me dim kim se de Böy le bir dil rü ba

p Yi ne bir gül ni hal Al dı bu gön lü mü
Gör me dim kim se de Böy le bir dil rü ba

p Yi ne bir gül ni hal Al dı bu gön lü mü
Gör me dim kim se de Böy le bir dil rü ba

p Yi ne bir gül ni hal Al dı bu gön lü mü
Gör me dim kim se de Böy le bir dil rü ba

Sim ten gon ca fem Bi be del
Böy le kaş böy le göz Böy le el

Sim ten gon ca fem Bi be del
Böy le kaş böy le göz Böy le el

Sim ten gon böy ca fem Bi be del
Böy le kaş böy le göz Böy le el

Sim ten gon böy ca fem Bi be del
Böy le kaş böy le göz Böy le el

1. ol gü zel ol gü zel
böy le yüz böy le yüz

2. ol gü zel ol gü zel
böy le yüz böy le yüz

ol gü zel ol gü zel
böy le yüz böy le yüz

ol gü zel ol gü zel
böy le yüz böy le yüz

ol gü zel ol gü zel
böy le yüz böy le yüz

mf Aaa Aaa

mf A te şin ruh le ri
A şı kın bağ rı nı

mf A te şin ruh le ri
A şı kın bağ rı nı

mf A te şin ruh le ri
A şı kın bağ rı nı

Aaa... Aaa... Aaa... Aaa...

yak tı bu gön lü mü A te şin ruh le ri
üz me ye göz sü zer A şı kım bağ rı nı

yak tı bu gön lü mü A te şin ruh le ri
üz me ye göz sü zer A şı kım bağ rı nı

yak tı bu gön lü mü A te şin ruh le ri
üz me ye göz sü zer A şı kım bağ rı nı

p Pür e da pür ce fa Pek kü
El a man pek ya man Her za

p Pür e da pür ce fa Pek kü
El a man pek ya man Her za

p Pür e da pür ce fa Pek kü
El a man pek ya man Her za

p Pür e da pür ce fa Pek kü
El a man pek ya man Her za

1. 2.
çük pek gü zel pek gü zel
çük man ol gü zel pek ol gü zel
çük man ol gü zel pek ol gü zel
çük man ol gü zel çük man ol gü zel

çük man ol gü zel pek ol gü zel

4.3.18. Aegra (Rönesans Dönemi)

Orlando di Lasso

Aegra cur rit ad me-
Ae gra cur rit ad me

di cum, vas fe rens a ro ma ti cum,
di cum, vas fe rens a ro ma ti

et a mor bo mul ti pli ei ver bo
cum, et a mor- bo mul-ti pli- ei

eu ra tur, ver bo eu ra tur me
ver- ho eli- ra- tur, ver- ho eli- ra- tur me di-

di- ci. ver- ho eli- ra- tur, ver-
ei, ver- bo eu- ra- tur, ver- bo eu

bo eu- ra- tur me- di- ei.
ra tur me di ei.

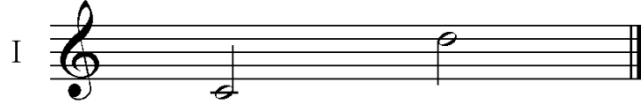
L. SEZGİN

4.4. Onbirinci Sınıf Eserleri

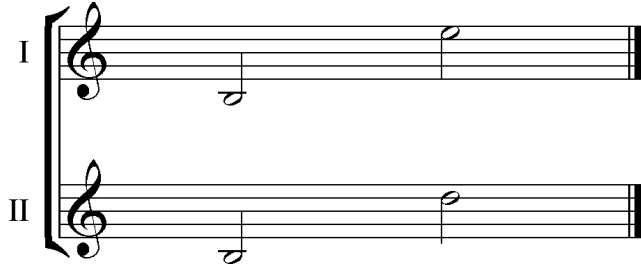
Onbirinci sınıfta eserler aşağıdaki maddeler doğrultusunda seçilmiş ve gruplandırılmıştır.

- Tek sesli eserler ve kanonlarda ses aralığı “do1” ve “re2” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 26).

Şekil 26: Onbirinci sınıf kanonlar ve tek sesli eserler için ses aralığı.

- İki sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “si” ve “mi2”, ikinci ses için “si” ve “re2” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 27).

Şekil 27: Onbirinci sınıf iki sesli eserler için ses aralıkları.

- Üç sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “si” ve “mi2”, ikinci ses için “si” ve “re2”, üçüncü ses için “Sİ” ve “mi1” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 28).

Şekil 28: Onbirinci sınıf üç sesli eserler için ses aralıkları.

- Dört sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “si” ve “mi2”, ikinci ses için “si” ve “re2”, üçüncü ses için “SI” ve “mi1”, dördüncü ses için “LA” ve “re1” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 29).

Şekil 29: Onbirinci sınıf dört sesli eserler için ses aralıkları.

- 5/8, 9/8, 6/8, 6/4' lük ölçü sayıları olan eserler ilk kez bu sınıfta yer almıştır.
- Üç sesli eserler ön plana çıkartılmıştır.
- Aralık atlamaları büyütülerek sekizli (oktav) aralık bulunan eserler yer almıştır.
- Çift değıştirici alan tonlarda eserler ilk kez yer almıştır.
- Noktalı sekizlik-onaltılık tartım kalıpları kullanılan eserler ilk kez yer almıştır.
- Eserler yardımı ile kreşendo (gittikçe kuvvetlenerek) ve dekreşendo (gittikçe hafifleşerek) söyleme çalışmaları yapılması hedeflenmiştir.
- Staccato (kısa-kesik) söyleme çalışmalarını desteklemeye yönelik eserler yer almıştır.

4.4.1. Yenice Yolları

Halk Türküsü

f Ye ni ce yol la rı bü kü lür gi der
 Yi ği din sev di ği gü zel o lur sa
 Kır mı zı gül ol san har o la maz sın

mf Zü lüf ak ger da na dö kü lür gi der der
 Öm rü ar ka sın dan sö kü lür gi der der
 Sen de be nim gi bi yar bu la maz sın sın

L. SEZGİN

4.4.2. Kevenk Yolu

Halk Türküsü

mf Ke venk yo lu bu mu dur Ke venk yo lu bu mu dur

Des ti do lu su mu dur des ti do lu su mu dur

hey a nom hey Ke ven gin yol la rın da

Ke ven gin yol la rın da çi mey dim göl le rin de

çi mey dim göl le rin de hey a nom hey

İ lik düğ me o lay dım i lik düğ me o lay dım

o ya rin kol la rın da o ya rin kol

la rın da o a nom hey

L. SEZGİN

4.4.3. Yaban Gülü

Müzik: H. Verner

Türkçe Uyarlama: Ali Ulvi Elöve

Moderato

mf Bir ço cuk_kı ra gi der Ah! bu ne_ gü zel der Gül gö rür o na ko şar
Tam be nim_ i çin gü zel ey çi çek_ ba na gel Gül o na ce vap ve rir

Kuş gö rür_ o nu se ver Her çi çek_ dal da hoş
Sür me sen_ ba na hiç el Her çi çek_ dal da hoş

her da lı tu tar_ ok şar hiç kal maz e li_ boş
sen o nu ko par_ ma hiç git kok la o na_ ko ş

L. SEZGİN

4.4.4. Yo Ho, Ahoy
(Kanon)

Söz: Fritz Jöde

Müzik: Reinhold Heyden

I II

Young men take heed a boat you'll need If
on an is land you_ re side Yo ho a hoy!_

L. SEZGİN

4.4.5. Bir Masal Gibi
(Kanon)

Söz - Müzik: Ziya Aydıntaş

Moderato

mf Bir ma sal gi bi şu_ dün ya Her şey bir varmış bir yokmuş ,
Bu_ ha yat kı sa rü ya Var mı son mu ra_ da er miş

L. SEZGİN

4.4.6. Eklemidir Koca Konak

HalkTürküsü

Düzenleme: Aytekin Albuz

Orta Yavaş

mf Ek le me dir ko ca ko nak ek le me a man a man
Bi zim ba ğın me nek şe si a lo lur a man a man
Bi zim ba ğa gi de ri ken , ser ha ya a man a man

mf Ek le me dir ko ca ko nak oy a man a man oy a man a man
Bi zim ba ğın me nek şe si oy a man a man oy a man a man
Bi zim ba ğa gi de ri ken oy a man a man oy a man a man

Naz lı da ya rim yi ne yi ne gel di ak lı ma
 A lem de sev di ği ne de ya anr kü lo lur
 Çek ti ler ko lum dan be ni' ten ha ya

Oy gel di ak lı ma a man a man
 Oy ya nar kü lo lur a man a man
 Oy be ni ten ha ya a man a man

Na sıl e de yim başım da ki sev da ya a man a man
 Sev di ği ni a la ma yan de lo lur a man a man
 Na sıl e de yim başım da ki , sen da ya a man a man,

Na sıl e de yim başım da ki oy a man a man oy a man a man
 Sev di ği ni a la ma yan oy a man a man oy a man a man
 Na sıl e de yim başım da ki oy a man a man oy a man a man

p A man a man dost lar yol dan gel dim yor gu num
 Hay di hay di gi de lim ay na lı ka va ga ü çü müz
 A man a man dost lar ka bir ba na , dar ge lir

p Oy gel dim yor gu num a man a man
 Oy ka va ğa ü çü müz a man a man
 Oy ba na dar ge lir a man a man

Or ta da boy lu bir gü ze le vur gu num
 Ta ze de şef ta li dir bi zim yü kü müz
 Bu genç lik te ö lüm ba na zor ge lir

Oy bir gü ze le vur gu num a man a man
 Oy bi zim yü kü müz a man a man
 Oy ö lüm ba na zor ge lir a man a man

L. SEZGİN

4.4.7. Sonbahar

Söz - Müzik: Cenan Akın

Largo

Vu vu vu vu Vu vu vu vu Vuvv! Rüz gar e ser

Vu vu vu vu Vu vu vu vu Vuvv!

vu vu Sel ler co şar şar şar Tit rer a ğaç vu vu
Her kes ko şar şar şar Kuş lar ü şür vu vu

mf
Rüz gar es ser vu vu sel ler ço şar şar şar Tüt rer a ğaç
Şim şek ça kar çav çav Her kes ko şar şar şar Kuş lar ü şür

Bak son ba har Vu vu vu vu Vu vu
Bak son ba har Vu vu vu vu Vu vu

vu vu Bak son ba har Vu vu vu vu
vu vu Bak son ba har

vu vu Şim şek ça kar Vu
vu vu Şim şek ça kar Vu

Vu vu vu vu Vu vu

L. SEZGIN

♩. = 76

4.4.8. Kahve Yemen'den Gelir

Halk Türküsü
Düzenleme: Salih Aydoğan

mf Kahve Ye men' den ge lir Bül bülçe men den ge lir Ya ri gü zel
Ak şa mın vak ti_ geç ti_ Bir_ gü zel bak_ tı_ geç ti Zül fünün tel_

Kah ve Yemen' den ge lir Hey

o lan lar her gün yaban dan ge lir *p* Hey
le ri_ ni_ boy nu na tak tı_ geç ti

hey hey *p* Her günya ban dan ge lir hey

mf hey hey hey hey *p* Geli şı ne gi di şı ne gü lü şü ne
f Geli şı ne gi di şı ne *p* Hey hey hey

Ben sa na hay ran hey Ben sa na kur ban

hey Ben sa na hay ran Ben sa na kur ban

ban ba lam ban Hey hey

Ben sa na kur ban Ben sa na kur ban hey

Bitirmelik

L. SEZGİN

4.4.9. Yemen Türküsü

Halk Türküsü
Düzenleme: Mahir Dinçer

Ağırca (Duygulu)

pp Oy oy oy oy *mp* Ha va da bu lut yok
Mah le de ö lüm yok
Şu Ye men el le ri

p+mp+mf Oy oy oy oy *p+mp+mf* Ha va da bu lut
Mah le de ö lüm
Şu Ye men el le

bu ne du man dır A dı Ye men dir Gü lü çe men
bu ne şi van dır Bu ra sı Hu ş nır Yo lu yo kuş
ne de ya man dır

yok bu ne du man dır A dı *mf* Ye men dir Gü lü çe men
yok bu ne şi van dır Bu ra sı Hu ş nır Yo lu yo kuş
ri ne de ya man dır

dir Gi den gel mi yor A cep ne den
tur Gi den gel mi yor A cep ne iş

dir Gi den gel mi yor A cep ne den
tur Gi den gel mi yor A cep ne iş

Bitiriş İçin

dir *p* tir ne iş tir *pp* SON

dir *p* tir *pp* L. SEZGİN

4.4.10. Bom Bili Bili Bili Bom

Halk Türküsü
Düzenleme: Salih Aydoğan

Moderato

mf Bi li bom bi li bom bi li bi li bi li bi li bom Şu de re ler

Bom bom bom bom bi li bi li bi li bi li bom bom bom Bom bi li bom bom

şu düz ler A man a man a man Kem küm dö kü len söz ler

Bom bi li bom bom Bom bi li bom bom Bom bi li bom bom Kem küm söz ler

Bom bi li bi li bi li bom bom Bom bi li bi li bi li bom Yi ne mi ye

Bom bi li bom bom Bom bi li bom bom Bom bi li bom bom Bi li bi li bi li bi li Yi ne mi sür

şil len di A man a man a man O cam sön dü ren göz ler

me len di Oy Oy Kır ban o lam

Bom bi li bi li bi li bom bom Bom bi li bi li bi li Bom

Bom bi li bom bom Bom bi li bom bom Bom bi li bom bom Bom

M. C. SARI

4.4.11. Processional

Müzik: Richard Wagner

mf
Now we be hold that great and no ble dwell ing Where peace and

joy and beauty live forever Here ever more our voices re

ounding Prince of Turin gia Landgrave Hermann hail

hail Hear the loyal voices join in singing Hear the loyal voices

join in singing Prince of Turin gia Landgrave Hermann hail!

L. SEZGİN

4.4.12. After The Ball

Söz - Müzik: Charles K. Harris

p After the ball is over After the break of

p After the ball is over After the break of morn

morn__ Aft er the danc ers leav ing Aft er the stars are

— Aft er the danc ers leav ing Aft er the stars are gone

gone__ Man y a heart is ach ing If you could read them

Man y a heart is ach ing If you could read them

al__ Ah__

all__ Man y the hopes that have van

Aft er the ball__

ish'd Aft er the ball__

L. SEZGIN

4.4.13. İğdeli Gelin

Halk Türküsü
Düzenleme : Ziya Aydıntan

La la la la la la la la la la la la la la Kız pı nar ba şın da___
Ev vel kü çü cük tü___

Kız pı nar ba şın da___
Ev vel kü çü cük tü___

La la la la la la la la la la

Yat mış u yu muş___ e la göz le ri ni___ uy ku bü rü müş
şim di bü yü müş___ der di min der ma nı___ iğ de li ge lin

Yat mış u yu muş___ e la göz le ri ni___ uy ku bü rü müş
şim di bü yü müş___ der di min der ma nı___ iğ de li ge lin

göz le ri ni uy ku bü rü müş
der de der men iğ de li ge lin

L. SEZGİN

4.4.14. My Lord, What a Morning

Spiritual

p My Lord what a morn ing My Lord what a morn ing My Lord what a
p morn ing When the stars be gin to fall You'll hear the trum pet sond To wake the
p morn ing When the stars be gin to fall You'll hear the sin ner moan
You'll hear the Chris tian shout

p My Lord what a morn ing_ My lord what a morn ing My Lord My Lord what a

morn ing When the stars be gin to fall You'll hear the trum pet sond To wake the
morn ing When the stars be gin to fall You'll hear the sin ner moan
You'll hear the Chris tian shout

morn ing When the stars be gin to fall To wake the

na tions un der ground Look ing to my God's right

na tions un der ground Look ing to my God's right

hand When the stars be gin to fall

hand When the stars be gin to fall

L. SEZGIN

4.4.15. Uzun İnce Bir Yoldayım

Aşık Veysel Şatıroğlu
Düzenleme: Barış Rodoplu

mf U zun in ce__ bir yol__ da yım *p* a a a

Gi di yo rum__ gün düz__ ge ce

mf U zun in ce__ bir yol__ da yım *p* a a a

Gi di yo rum__ gün düz__ ge ce

f Bil mi yo rum ne hal de yim gi di yo rum
İ ki ka pı lı bir han da

Bil mi yo rum ne hal de yim gi di yo rum
İ ki ka pı lı bir han da

Bil mi yo rum ne hal de yim gi di yo rum

a a a a a

gün düz ge ce gün düz ge ce

gün düz ge ce gün düz ge ce

gün düz ge ce gün düz ge ce

ge ce ge ce

gün düz ge ce gün düz ge ce oy

gün düz ge ce gün düz ge ce oy

gün düz ge ce gün düz ge ce oy

ge ce ge ce oy

L.SEZGIN

4.4.16. Lenggang Kangkong

Malay Halk Şarkısı
Düzenleme: Bernard Tan

The first system of the musical score consists of five staves. The top two staves are vocal lines in treble clef, both in 2/2 time and B-flat major. The first vocal line starts with a whole rest for three measures, followed by a quarter rest and a quarter note G4. The second vocal line starts with a whole rest for three measures, followed by a quarter rest and a quarter note G4. The third staff is a vocal line in treble clef with a piano (mf) dynamic, starting with a piano (8) and playing a sequence of quarter notes: G4, A4, Bb4, C5, G4, A4, Bb4, C5, G4, A4, Bb4, C5. The fourth staff is a vocal line in bass clef with a piano (mf) dynamic, starting with a piano (8) and playing a sequence of quarter notes: G3, A3, Bb3, C4, G3, A3, Bb3, C4, G3, A3, Bb3, C4. The bottom two staves are a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs), both in 2/2 time and B-flat major. The piano part starts with a whole rest for three measures, followed by a quarter rest and a quarter note G4 in the treble clef, and a sequence of chords in the bass clef: G3-Bb3, A3-Bb3, G3-Bb3, A3-Bb3, G3-Bb3, A3-Bb3, G3-Bb3, A3-Bb3.

mf Leng
Leng

mf Leng gang kang kong leng gang kang kong leng gang kang kong leng gang kang kong

mf

The second system of the musical score consists of five staves. The top two staves are vocal lines in treble clef, both in 2/2 time and B-flat major. The first vocal line has lyrics: gang leg gang kang kong kang kong te pi te la ga leng. The second vocal line has lyrics: gang leng gang kang kong kang kong di a tas pa ra leng. The third staff is a vocal line in treble clef with a piano (mf) dynamic, starting with a piano (8) and playing a sequence of quarter notes: G4, A4, Bb4, C5, G4, A4, Bb4, C5, G4, A4, Bb4, C5. The fourth staff is a vocal line in bass clef with a piano (mf) dynamic, starting with a piano (8) and playing a sequence of quarter notes: G3, A3, Bb3, C4, G3, A3, Bb3, C4, G3, A3, Bb3, C4. The bottom two staves are a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs), both in 2/2 time and B-flat major. The piano part starts with a sequence of chords: G3-Bb3, A3-Bb3, G3-Bb3, A3-Bb3, G3-Bb3, A3-Bb3, G3-Bb3, A3-Bb3, G3-Bb3, A3-Bb3, G3-Bb3, A3-Bb3.

gang leg gang kang kong kang kong te pi te la ga leng
gang leng gang kang kong kang kong di a tas pa ra leng

mf leng gang kang kong leng gang kang kong leng gang kang kong leng gang kang kong

gang leng gang kang kong kang kong te pi te la ga Ba
 gang leng gang kang kong kang kong di tas pa ra Ma ri

leng gang kang kong leng gang kang kong leng gang kang kong lah!

The first system consists of four staves. The top two staves are vocal lines in a single system. The third staff is a vocal line for a second voice part. The bottom two staves are piano accompaniment. The music is in a minor key and 4/4 time.

lek da ri me nya bong ma kan lah na si sa ha ja Ba
 me lan chong me lan chong ka Sing a pu ra Ma

Ba lek bo leh ma kan na si sa ha ja

The second system also consists of four staves. The top two staves are vocal lines. The third staff is a vocal line for a second voice part. The bottom two staves are piano accompaniment. The music continues in the same key and time signature.

lek da ri ma nya bong Ma kan lah na si sa ha ja Leng gang leng gang kang
 ri me lan chong me lan chong ka Sing a pu ra Leng

Ba lek bo leh ma kan na si sa ha ja Leng gang kang kong

The first system consists of four staves. The top two staves are vocal lines in treble clef with a key signature of one flat. The third staff is a vocal line in treble clef, and the fourth staff is a bass line in bass clef. The piano accompaniment is shown in the bottom two staves, with a grand staff (treble and bass clefs) and a key signature of one flat. The music features a mix of eighth and quarter notes, with some rests and repeat signs.

kong kang kong ber je la je la leng gang leng gang kang

leng gang kang kong leng gang kang kong leng gang kang kong

The second system consists of four staves. The top two staves are vocal lines in treble clef with a key signature of one flat. The third staff is a vocal line in treble clef, and the fourth staff is a bass line in bass clef. The piano accompaniment is shown in the bottom two staves, with a grand staff (treble and bass clefs) and a key signature of one flat. The music features a mix of eighth and quarter notes, with some rests and repeat signs.

kong kang kong ber je la je la Bong kak dan som bong bu kan____ nya pa
 leng gang kang kong leng gang kang kong lah! Bong kak bu kan nya pa

kai an_ ki_ ta Bong kak som bong bu kan____ nya pa kai an_ ki_
 kai an ki ta Bong kak bu kan nya pa kai na ki ta

ta

Leng gang kang kong leng gang kang kong leng gang kang kong

This system contains two systems of music. The first system has four staves: two vocal staves and two piano staves. The vocal staves have lyrics 'ta' and 'Leng gang kang kong leng gang kang kong leng gang kang kong'. The piano accompaniment consists of a treble clef staff with rests and a bass clef staff with a rhythmic pattern of eighth notes.

Leng gang leng gang

leng gang kang kong

Leng gang leng gang

Leng

This system contains two systems of music. The first system has four staves: two vocal staves and two piano staves. The vocal staves have lyrics 'Leng gang leng gang', 'leng gang kang kong', and 'Leng gang leng gang'. The piano accompaniment consists of a treble clef staff with notes and rests, and a bass clef staff with notes and rests. The second system has two staves: a vocal staff with the lyric 'Leng' and a piano staff with notes and rests.

Kang kong!
Kang kong!
Kang kong!
gang leng gang Kang kong!

L. SEZGİN

4.4.17. Credo In Te (Barok Dönem)

16. yy İngiliz Korali
Sözler: İtalyanca

Cre- do in Te, St-gnor, cre- do in Te,
Cre- do in Te, St-gnor, cre- do in Te,
Cre- do in Te, St-gnor, cre- do in Te,
Cre- do in Te, St-gnor, cre- do in Te,

gran- de quag- gih mi-ster ma cre- do Te.
gran- de quag- gih mi-ster ma cre- do Te.
gran- de quag- gih mi-ster ma cre- do Te.
gran- de quag- gih mi-ster ma cre- do Te.

Rit.

Lu- ee so- a- ve, gio- ia per- fet- ta sei,
 Lu- ee so- a- ve, gio- ia per- fet- ta sei,
 Lu- ee so- a- ve, gio- ia per- fet- ta sei,
 Lu- ee so- a- ve, gio- ia per- fet- ta sei,

cre- do in Te, St- gnor, cre- do Te.
 cre- do in Te, St- gnor, cre- do Te.
 cre- do in Te, St- gnor, cre- do Te.
 cre- do in Te, St- gnor, cre- do in Te. Te.

L. SEZGIN

4.4.18. Luci Care Luci Belle (Klasik Dönem)

Allegretto W. A. Mozart

Lu ci ca re lu_ ci_ bel_ le ca ri lu_ mi a ma_ te_ stel le da te
 Lu ci ca re lu_ ci_ bel_ le ca ri lu_ mi a ma_ te_ stel le da te
 Lu ci ca re lu_ ci_ bel_ le ca ri lu_ mi a ma_ te_ stel le da te

cal ma a que sto co re da te cal ma a que sto co re

cal ma a que sto co re da te cal ma a que sto co re

cal ma a que sto co re da te cal ma a que sto co re

Se per voi so spi ro e mo ro i dol mio mio bel te

Se per voi so spi ro e mo ro i dol mio mio bel te

Se per voi so spi ro e mo ro i dol mio mio bel te

so ro for zae so lo del Dio da

so ro for zae so lo del Dio da

so ro for zae so lo del Dio da

mo re for za e sol del Dio da mo re

mo re for za e sol del Dio da mo re

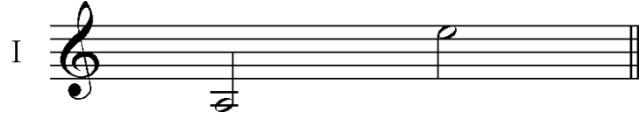
mo re for za e sol del Dio da mo re

L. SEZGIN

4.5. Onikinci Sınıf Eserleri

Onikinci sınıfta eserler aşağıdaki maddeler doğrultusunda seçilmiş ve gruplandırılmıştır.

- Tek sesli eserler ve kanonlarda ses aralığı “la” ve “mi2” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 30).

Şekil 30: Onikinci sınıf kanonlar ve tek sesli eserler için ses aralığı.

- İki sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “si” ve “mi2”, ikinci ses için “la” ve “re2” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 31).

Şekil 31: Onikinci sınıf iki sesli eserler için ses aralıkları.

- Üç sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “si” ve “mi2”, ikinci ses için “la” ve “re2”, üçüncü ses için “LA” ve “mi1” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 32).

Şekil 32: Onikinci sınıf üç sesli eserler için ses aralıkları.

- Dört sesli eserlerde ses aralığı birinci ses için “si” ve “mi2”, ikinci ses için “la” ve “re2”, üçüncü ses için “Si” ve “mi1”, dördüncü ses için “SOL” ve “re1” arası eserler seçilmiştir (Bkz. Şekil 33).

Şekil 33: Onikinci sınıf dört sesli eserler için ses aralıkları.

- Senkoplu eserler ilk kez yer almıştır.
- 10/8' lik ölçü sayılı eserler ilk kez yer almıştır.
- Dört sesli eserler ön plana çıkartılmıştır.
- Eserler yardımı ile rezonans geliştirme çalışmaları yapılması hedeflenmiştir.
- Onikinci sınıfta eserlerin yorumlanması düzeyine gelineceği düşünülerek dönem örneği verilen eserlere kadar nüans terimleri yazılmamış, eserlerin yorumlanması koro ve şefe bırakılmıştır.
- Üç değiştirici alan tonlarda eserler ilk kez yer almıştır.
- Dokuzlu dahil olmak üzere tüm aralık atlamaları yer almıştır.

4.5.1. Cumhuriyet Marşı

Söz: Celal Emrem
Müzik: Zeki Üngör

Yur dun tan ye rin den doğ du gün ı şık la rı ül kü nün ey
Ta rih gör dü yi ne hür do ğar ve hür ya şar Tür ki ye ya

genç ka ran lık lar sa va şı var a tıl i le ri Türk ten yok u lu
şa za fe rin le ey gü zel mem le ket Tür ki ye sar dı ya ra sı

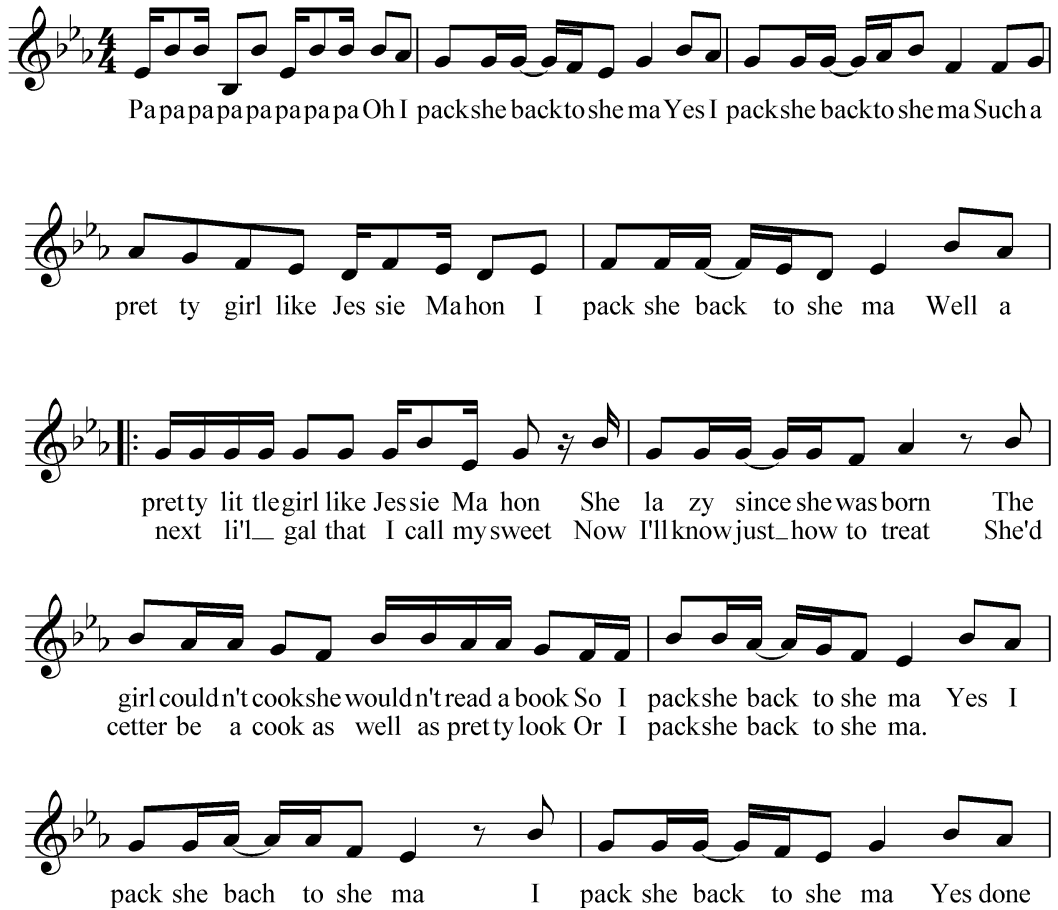
bir mil let Türk e a çık tır şan yo lu ha
nı mil let at tı ka ra sı nı mil let ya

yat yo lu cum hu ri yet
şa ya şa cum hu ri yet

L. SEZGIN

4.5.2. Pack She Back to She Ma

Jamaika Halk Şarkısı

Pa pa pa pa pa pa pa Oh I pack she back to she ma Yes I pack she back to she ma Such a

pret ty girl like Jes sie Ma hon I pack she back to she ma Well a

pretty lit tle girl like Jessie Ma hon She la zy since she was born The
next li'l gal that I call my sweet Now I'll know just how to treat She'd

girl couldn't cook she wouldn't read a book So I pack she back to she ma Yes I
cetter be a cook as well as pretty look Or I pack she back to she ma.

pack she bach to she ma I pack she back to she ma Yes done

pack she back to she ma Such a pret ty girl like Jes sie Mahon I

pack she back to she ma oh_ pack shebackto she ma_ Done

pack she back_ to she ma_

L. SEZGİN

4.5.3. Yaban Ördeği Avı (Kanon)

Allegro

I II Kızılderili Şarkısı

Kes kin kü rek le rim ba tıp çı kın ca ğı

III Sa kın çit duy ma sın IV ya ban ör de ği

Par ça par ça dır ay gü müş su lar da

U çar vu ra maz sın gü müş su lar da

L. SEZGİN

4.5.4. Bülbül

Söz: İsa Coşkuner
Müzik: W. A. Mozart

Allegretto

I

Şu ö ten kuş bir bül_ bül dür

II

Gür ne fe siy_ le şen se siy_ le Bir tat lı kuş_ tur pek hoş_ tur

III

Gür ne fe siy_ le şen se siy_ le Bir tat lı kuş_ tur pek hoş_ tur

L. SEZGİN

4.5.5. Irmağın Şırlıtısı

İtalyan Ezgisi
Söz: Salih Aydoğan

Allegretto

Ir ma ğın şı rıl tı sı ne hoş Kuş la rın cı vil tı

Ya ğ mu run ı şıl tı sı ne hoş Rüz ga rın fi sil tı

L. SEZGİN

sı ne hoş Ma vi sa rı tu run cu ne hoş
sı ne hoş Or ma nın u ğul tu su ne hoş

Gül menek şene gü zel Ne ı lık e si yor yel ko ku sa çı yor gül ler Gel di

ba har ye şer di da ğlar Gün gü ler a çar pa pat ya lar

L. SEZGİN

4.5.6. Güneş

Andante

Alman Ezgisi
Söz: Nevid Kodallı

Ne gü zel dir şu tat lı güneş Biz le re se vinç ve rir
Ay dın lık tır ma vi gök yü zü Biz le re se vinç ve rir

Er ken er ken gün do ğar ken Her ta raf san ki bay
Bur cu bur cu or man lar kır lar Can la nır ilk ı şın

ram ye ri I şıl dar gü zel gü neş
lar la Do ğa nın gü zel li ği

L. SEZGİN

4.5.7. Değirmen Başında

Orta Yavaşlıkta / Yavaş

Halk Türküsü
Düzenleme: Salih Aydoğan

De ğir men ba
Vur ma Ra gıp

De ğir men ba şın da Oy

şın da Vur du lar be ni oy
vur ma Nar da ne si yim oy

De ğir men de vur du vur du lar oy oy

Vur du lar be ni oy
Nar da ne si yim oy

Kir li tü tün
A na mın ba

vur du vur du lar oy oy O ğul

i le o ğul o ğul o ğul
ba mın o ğul o ğul o ğul

o ğul o ğul

sar dı lar be ni
bir ta ne si yem

o ğul sar dı lar

L. SEZGİN

4.5.8. Ah Tren Kara Tren

Halk Türküsü
Düzenleme: Salih Aydoğan

Çabukça

Oy oy oy oy Ah ti ren ka ra ti ren
Git ti ya rim gel men di

Ah ti ren ka ra ti ren O dur ya ri gö tü ren
Git ti ya rim gel men di O dur ya ri gö tü ren
Ah ti ren ka ra ti ren

O dur ya ri gö tü ren Kum ra limgü ze lim a man
Bu dur be ni bi ti ren ,
p O dur ya ri gö tü ren Hey hey hey de

yandım val lah Kumra limgüze lima man yandım val lah Se ver sen
yandım val lah Hey hey hey de yandım val lah Se ver sen

mek tup yol la Se ver sen
mek tup yol la Se ver sen

mek tup yol la Oy oy oy oy
mek tup yol la Oy oy oy oy

L. SEZGİN

4.5.9. Give Me your Tired Your Poor

Söz: Emma Lazarus
Müzik: Irving Berlin

Give me your tired your poor your huddled masses
 Give me your tired your poor your huddled masses
 Give me your tired your poor your masses

yearning to breathe free The wretched refuse of your teeming
 yearning to breathe free The wretched refuse of your teeming
 yearning to breathe free The refuse of your teeming

shore send these the homeless tenement tossed to
 shore send these the tenement tossed to
 shore send these the tenement tossed to

me I lift my lamp beside the golden door!
 me I lift my lamp beside the golden door!
 me I lift my lamp beside the golden door!

4.5.10. Surely He Hath Borne Our Griefs

Müzik: Antonio Lotti

First system of the musical score. It consists of three staves: a vocal line (soprano), an alto line, and a bass line. The key signature is one sharp (F#) and the time signature is 4/4. The lyrics are: 'Sure ly He hath borne our _____ griefs'.

Second system of the musical score. It consists of three staves: a vocal line (soprano), an alto line, and a bass line. The lyrics are: 'Sure ly He hath borne our griefs Sure _____ ly He hath'.

Third system of the musical score. It consists of three staves: a vocal line (soprano), an alto line, and a bass line. The lyrics are: 'borne our griefs Borne our griefs and car ried our sor rows_'. Note the underscore after 'rows'.

Fourth system of the musical score. It consists of three staves: a vocal line (soprano), an alto line, and a bass line. The lyrics are: 'car ried our sorrows and ca ried our sor_ rows Sure ly'.

He hath borne our griefs and carried our sorrows

He hath borne our griefs and carried our sorrows

sor rows carried our sor rows carried our sor rows

carried our sorrows Surely He hath borne

car ried our sor rows Sure ly He hath borne

car ried our sor rows Sure ly He hath borne

our griefs Surely He hath borne our

our griefs Sure ly He hath borne

our griefs Sure ly He hath borne our

griefs and carried our sorrows

our griefs and car ried our sor rows

griefs_ and car_ ried our sor rows

L. SEZGİN

4.5.11. All Ye Who Music Love

Söz: Thomas Oliphant
Müzik: Baldassare Donato

Allegro

All ye who mu sic all ye who mu

All ye who mu sic all ye who mu sic love

All ye who mu sic all ye who mu sic

All ye who mu sic all ye who mu sic

sic love and would its pleasures prove All ye who mu

— And would its pleasures prove All ye who music

love and would its pleasures prove All ye who mu

— love and would its pleasures prove All ye who music

sic all ye who mu sic love And would its pleasures

all ye who mu sic love and would its pleasures

sic all ye who mu sic love and would its pleasures

all ye who mu sic love and would its pleasures

prove O! come to us who cease not cease

prove O! come to us who cease not cease

prove O! come to us who cease not cease

prove O! come to us who cease not cease

— not dai ly cease not dai ly cease — not dai

— not dai ly cease not dai ly cease — not dai

— not dai ly cease not dai ly cease — not dai

— not dai ly cease not dai ly cease — not dai

ly Frommorn till eve to war ble gai ly war — ble gai

ly From morn till eve to war ble gai ly war — ble

ly From morn till eve to war — ble gai ly war ble

ly From morn till eve to war ble gai ly war — ble

ly from morn till eve to war ble gai— ly
gai ly from morn till eve to war ble gai— ly
gai ly from morn till eve to war ble gai— ly
gai ly from morn till eve to war ble gai— ly

Fa la la la la la Fa la la la la la la la la la Fa la la
Fa la la la la la Fa la la la la la la la la la Fa la la
Fa la la la la la Fa la la la la la la la la la Fa la la
Fa la la la la la Fa la la la la la la la la la Fa la la

la la la la la la la Fa la la la la la la la la
la la la la la la la Fa la la la la la la la la
la la la la la la la Fa la la la la la la la la
la la la la la la la Fa la la la la la la la la

L.SEZGIN

4.5.12. Ayşem

Halk Türküsü

Düzenleme: A. Adnan Saygun

Ay şem ner den ge li yon u şak tan

Ay şem ah

Ay şem ah

Ay şem ah

Ay şem ner den ge li yon u şak tan

Ay şem a man

Ay şem ner den ge li yon

Ay şem ah

ben se ni bi le me dim yan dim ça kır Ay şem

ben se ni bi le me dim yan dim ça kı

ben se ni bi le me dim

Ben se ni

be lin de ki ku şak tan
 rım ah ku şak tan
 yan dım ça kır Ay şem ah
 bi le me dim Ay şem ah

L. SEZGIN

4.5.13. Pandur Andandori

$\text{♩} = 100$ Lajos Bardos

Pann dur ann dann do ri
 Pann du ri pann dur

pan dur pan dur an dan do ri a pan dur an dan do ri

pann du ri da an dan dan
 pann dur an dan dan
 pan dur pan du ri an dan do ri pan dur pan du ri

do ri da do ri pan dur an dan do ri
 do ri dan di pan dur an dan do ri
 an dan do ri pan dur an da ni do ri

pann du ri da an dan dan
 pann dur an dan dan
 lal la lal la la la la lal la la la
 dan za dan za di un gar lan do al le gro ma non

di ri di ri da di ri can ta sem pre can ta
do ri dan di can ta ma sem pre can ta
lal la la lal la can ta sem pre ma can ta
al lar gan do can ta sep pre ma can ta

pann dur ann da ni do ri
pann dur _____ ri ann da ni do ri

pan dur pan dur an dan do ri a pan dur an dan do ri
pann dur ann da ni do ri
pann du _____ ri ann da ni do ri

pan dur pan du ri an dan do ri pan dur pan du ri
 pann do ri pan dur an
 an dan do ri an da ni
 pann.. pan dan du ri pann.. pan dur an dan

an dan do ri pan dur an da ni do ri
 dan do ri du ri an dan do ri
 do ri du ri an dan do ri
 do ri pan dur an da ni do ri

dan za di un gar lan do lal la non
 dan za dan za di un gar lan do al leg ro ma non
 pann du ri da an dan dan
 an dan dan

al lar gan do can ta sem pre can__ ta
 al lar gan do can ta sem pre ma can ta
 do ri do di gan do can ta sem pre can ta la
 do ri do ri gan do can ta sem pre can ta

an dan do ri hey__ hipp
 an dan do ri hey__ hipp
 pann dur__ do ri da hey__ hipp pa na
 pa na

an dan do ri hay__ hopp
 an dan do ri hay__ hopp
 pann dur__ do ri da hey__ hopp
 pann dur__ do ri da hay__ hopp

L. SEZGIN

4.5.14. Laçin

Azeri Halk Ezgisi
Düzenleme: Ali SEVGİ

Ay__ la çin can__ la çin can sa__ na kur__

Ay__ la çin can__ la çin can sa__ na kur__

Ay__ la çin can__ la çin can sa__ na kur__

Ay__ la çin can__ la çin can sa__ na kur__

ban__ la çin__ Ay__ la çin

ban__ la çin__ Ay__ la çin

ban__ la çin__ Ay__ la çin

ban__ la çin__ Ay__ la çin

can__ la çin can sa__ na kur__ ban__ la çin__

can__ la çin can sa__ na kur__ ban__ la çin__

can__ la çin can sa__ na kur__ ban__ la çin__

can__ la çin can sa__ na kur__ ban__ la çin__

A ras üs te buz üs te ke bab ya nar köz üs te
 Akuş ka dan daş ge lir ku mar göz den yaş ge lir

A ras üs te buz üs te ke bab ya nar köz üs te
 Akuş ka dan daş ge lir ku mar göz den yaş ge lir

A ras üs te buz üs te ke bab ya nar köz üs te
 Akuş ka dan daş ge lir ku mar göz den yaş ge lir

goy me ni gö tür sün ler ba lam bir e la göz
 se ni me ne ver se ler ba lam Al la ha da

goy me ni gö tür sün ler ba lam bir e la göz
 se ni me ne ver se ler ba lam Al la ha da

goy me ni gö tür sün ler ba lam bir e la göz
 se ni me ne ver se ler ba lam Al la ha da

1. kız üs te kız üs te
 hoş ge lir hoş ge lir

2. kız üs te kız üs te
 hoş ge lir hoş ge lir

kız üs te kız üs te
 hoş ge lir hoş ge lir

kız üs te kız üs te
 hoş ge lir hoş ge lir

L. SEZGİN

4.5.15. Hanacpachap

Peru Halk Şarkısı

Ha nac pa chap cu si cui nin hua ran

Ha nac pa chap cu si cui nin hua ran

The first system of the musical score consists of four staves. The top two staves are vocal lines in treble clef, with lyrics 'Ha nac pa chap cu si cui nin hua ran' written below them. The bottom two staves are piano accompaniment in bass clef, with the same lyrics 'Ha nac pa chap cu si cui nin hua ran' written below them. The music is in 2/4 time and B-flat major.

cac ta mu chas cai qui yu pai ru ru pu coc

cac ta mu chas cai qui yu pai ru ru pu coc

The second system of the musical score consists of four staves. The top two staves are vocal lines in treble clef, with lyrics 'cac ta mu chas cai qui yu pai ru ru pu coc' written below them. The bottom two staves are piano accompaniment in bass clef, with the same lyrics 'cac ta mu chas cai qui yu pai ru ru pu coc' written below them. The music continues in 2/4 time and B-flat major.

This system contains two vocal parts and piano accompaniment. The vocal parts are in a key with one flat (B-flat major or D minor) and a 4/4 time signature. The lyrics are:

mall qui ru na cu — nap su ya —
 mall qui ru na cu — nap su ya —

The piano accompaniment consists of a right-hand melody and a left-hand bass line. The right hand features a melodic line with eighth and quarter notes, while the left hand provides a harmonic foundation with chords and moving bass lines.

This system continues the musical score with two vocal parts and piano accompaniment. The lyrics are:

— cui nin call pan nac — pa que mi cui nin
 — cui nin call pan nac — pa que mi cui nin

The piano accompaniment continues with a similar texture to the first system, featuring a melodic right hand and a supporting left hand.

Huac yas cai ta

Huac yas cai ta

L. SEZGIN

4.5.16. Dance and Turn

Moravian Halk Şarkısı
Carolyn Jennigs

Dance and

Dance and

turn and springlight ly springlight ly Voi ces cheer ful

turn and springlight ly springlight ly Voi ces cheer ful

The first system of music consists of five measures. It features a vocal line in the upper staff with lyrics, a piano accompaniment in the lower staff, and two empty staves in between. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is 4/4. The vocal line uses a soprano clef, and the piano accompaniment uses a bass clef. The lyrics are: "turn and springlight ly springlight ly Voi ces cheer ful".

ringnight ly ringnight ly While the bon fires burnbright ly

ringnight ly ringnight ly While the bon fires burnbright ly

The second system of music also consists of five measures. It features a vocal line in the upper staff with lyrics, a piano accompaniment in the lower staff, and two empty staves in between. The key signature has three flats (B-flat, E-flat, A-flat), and the time signature is 4/4. The vocal line uses a soprano clef, and the piano accompaniment uses a bass clef. The lyrics are: "ringnight ly ringnight ly While the bon fires burnbright ly".

burnbright ly We will dance and turnlight ly turnlight ly

burnbright ly Dance and turn and turnlight ly turnlight ly

The first system of music consists of five staves. The top staff is a vocal line in treble clef with lyrics. The second and third staves are empty. The fourth staff is a vocal line in bass clef with lyrics. The fifth staff is a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs).

Tra la la la tra la la la Tra la

Tra la la la tra la la la

The second system of music consists of five staves. The top staff is a vocal line in treble clef with lyrics. The second and third staves are empty. The fourth staff is a vocal line in bass clef with lyrics. The fifth staff is a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs).

la la tra la la la — Tra la la la

la la tra la la la — la la

The first system of music consists of five staves. The top staff is a vocal line in a treble clef with a key signature of two flats (B-flat and E-flat). It contains the lyrics "la la tra la la la — Tra la la la". The second staff is a vocal line in a treble clef, currently empty. The third staff is a vocal line in a treble clef, currently empty. The fourth staff is a vocal line in a bass clef with the lyrics "la la tra la la la — la la". The fifth staff is a piano accompaniment consisting of two staves (treble and bass clefs) with chords and single notes.

tra la la la Tra la la la Tra la la

tra la la la Tra la la la Tra la la

The second system of music consists of five staves. The top staff is a vocal line in a treble clef with a key signature of two flats, containing the lyrics "tra la la la Tra la la la Tra la la". The second staff is a vocal line in a treble clef, currently empty. The third staff is a vocal line in a treble clef, currently empty. The fourth staff is a vocal line in a bass clef with the lyrics "tra la la la Tra la la la Tra la la". The fifth staff is a piano accompaniment consisting of two staves (treble and bass clefs) with chords and single notes.

la —

la —

The first system of music consists of five staves. The top four staves are vocal parts: the first staff has a vocal line starting with a half note 'la' followed by a long horizontal line indicating a sustained note; the second and third staves are empty; the fourth staff has a vocal line starting with a half note 'la' followed by a long horizontal line. The fifth staff is a piano accompaniment with a treble and bass clef, featuring a series of chords and moving lines.

Tra la la —

Gyp sies danc ing to geth er to heth er Nev er

Tra la la —

Gyp sies danc ing to geth er to heth er Nev er

The second system of music consists of five staves. The top four staves are vocal parts with lyrics: the first staff has a vocal line with the lyrics 'Tra la la' and a long horizontal line; the second staff has a vocal line with the lyrics 'Gyp sies danc ing to geth er to heth er Nev er'; the third staff has a vocal line with the lyrics 'Tra la la' and a long horizontal line; the fourth staff has a vocal line with the lyrics 'Gyp sies danc ing to geth er to heth er Nev er'. The fifth staff is a piano accompaniment with a treble and bass clef, featuring a series of chords and moving lines.

Tra la la _____ Tra la
 mind the cold weath er cold weath er For the fires still
 Tra la la _____ Tra la
 mind the cold weath er cold weath er For the fires still

The first system consists of five staves. The top two staves are vocal lines with lyrics. The third staff is a vocal line with 'Tra la la' lyrics. The fourth staff is a bass line with the same lyrics as the second staff. The fifth staff is a piano accompaniment with chords and a bass line.

la _____ Tra la la _____ la la
 burnbright ly burnbright ly As we dance and turn light ly
 la _____ Tra la la _____ la la
 burnbright ly burnbright ly As we dance and turn light ly

The second system consists of five staves. The top two staves are vocal lines with lyrics. The third staff is a vocal line with 'la' lyrics. The fourth staff is a bass line with the same lyrics as the second staff. The fifth staff is a piano accompaniment with chords and a bass line.

— Tra la la la tra la

turn light ly

turn light ly Tra la la la tra la la la

The first system of music consists of five staves. The top staff is a vocal line in treble clef with lyrics "Tra la la la tra la". The second staff is a vocal line in treble clef with lyrics "turn light ly". The third staff is a vocal line in treble clef with a fermata. The fourth staff is a vocal line in bass clef with lyrics "turn light ly Tra la la la tra la la la". The fifth staff is a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs) with a steady eighth-note accompaniment.

la la Tra la la

Tra la la la Tra la la la Tra la

The second system of music consists of five staves. The top staff is a vocal line in treble clef with lyrics "la la Tra la la" and a long note with a fermata. The second staff is a vocal line in treble clef with a fermata. The third staff is a vocal line in treble clef with a fermata. The fourth staff is a vocal line in bass clef with lyrics "Tra la la la Tra la la la Tra la" and a long note with a fermata. The fifth staff is a piano accompaniment in grand staff (treble and bass clefs) with a steady eighth-note accompaniment.

Musical score for the first system. It consists of five staves. The top staff is a vocal line in treble clef with lyrics: "Tra la la la tra la la la Tra la". The second and third staves are empty. The fourth staff is a vocal line in bass clef with lyrics: "la la tra la la la Tral la la la". The fifth staff is a piano accompaniment with chords in the right hand and a simple bass line in the left hand.

Musical score for the second system. It consists of five staves. The top staff is a vocal line in treble clef with lyrics: "la" followed by a long horizontal line indicating a sustained note. The second and third staves are empty. The fourth staff is a vocal line in bass clef with lyrics: "Tra la la la la la". The fifth staff is a piano accompaniment with chords in the right hand and a simple bass line in the left hand. The name "SEZGIN" is written at the bottom right of the page.

4.5.17. Salve Regina (Romantik)

Franz Liszt

Lento

p Sal ve Re gi ne ma

p Sal ve Re gi ne ma

p Sal ve Re gi ne ma

p Sal ve Re gi ne ma

ter ma ter mi se ri

ter ma ter mi se ri

ter ma ter mi se ri

ter ma ter mi se ri

cor di ae mi se ri cor di ae

cor di ae mi se ri cor di ae

cor di ae mi se ri cor di ae

cor di ae mi se ri cor di ae

mp salve salve Re gi na ma
mp salve salve Re gi na ma
mp salve salve Re gi na ma
mp salve salve Re gi na salve ma

Un poco ritenuto

ter mi se ri cor di
 ter mi se ri cor di
 ter mi se ri cor di
 ter mi se ri cor di

A Tempo

p ae salve Re gi
p ae salve Re gi
p ae salve Re gi
p ae salve Re gi

na *pp* sal ve Re gi na

na *pp* sal ve Re gi na

na *pp* sal ve Re gi na

na *pp* sal ve Re gi na

p ma ter ma

p ma ter ma

p ma ter ma

p ma ter ma

ter mi se ri cor di ae mi se ri

ter mi se ri cor di ae mi se ri

ter mi se ri cor di ae mi se ri

ter mi se ri cor di ae mi se ri

cor di ae *pp* mi se ri cor di ae mi se ri cor di e

cor di ae *pp* mi se ri cor di ae mi se ri cor di e

cor di ae *pp* mi se ri cor di ae mi se ri cor di e

cor di ae *pp* mi se ri cor di ae mi se ri cor di e

Cresc. ma ter mi se ri cor di

Cresc. ma ter mi se ri cor di

Cresc. ma ter mi se ri cor di

Cresc. ma ter mi se ri cor di

Diminuendo ae *pp*

Diminuendo ae *pp*

Diminuendo ae *pp*

Diminuendo ae *pp*

L. SEZGIN

4.5.18. How Calmly The Evening

Sir Edward Elgar

p Andante con moto

How calm - ly the eve - ning once more is de -

p legato ed express.

How calm - ly the eve - ning once more is de -

p legato ed express.

How calm - ly the eve - ning once more is de -

p legato ed express.

How calm - ly the eve - ning once more is de -

Andante con moto

p legato ed express.

scend - ing, As kind as a prom - ise, as still as a

scend - ing, is de - scend - ing, As kind as a

scend - ing, is de - scend - ing, As kind as a

scend - ing, As kind as a prom - ise, as kind as a

prayer, as still as a prayer; O

prom - ise, as still as a prayer;

prom - ise, as still as a prayer; O

prom - ise, as still, as still as a prayer;

pp *cresc.*

wing of the Lord, in Thy

O wing of the Lord, in Thy

wing, O wing of the Lord, in Thy

O wing of the Lord, in Thy

cresc.

shel - ter be - friend - ing, May

shel - ter be - friend - ing, May

shel - ter be - friend - ing, May

shel - ter be - friend - ing, May

shel - ter be - friend - ing, May

we and our house - holds con - tin - ue to share.

we and our house - holds con - tin - ue to share.

we and our house - holds con - tin - ue to share.

we and our house - holds con - tin - ue to share.

we and our house - holds con - tin - ue to share.

p
We come to be soothed with Thy mer - ci - ful heal - ing; —

p
We come to be soothed with Thy mer - ci - ful heal - ing; The

p
We come to be soothed with Thy mer - ci - ful heal - ing, The

p
We come to be soothed with Thy mer - ci - ful heal - ing, —

f
— The dews of the night cure the wounds of the day; — We

f
dews — of the night cure the — wounds of the day; — We

f
dews — of the night cure the — wounds of the day; — We

f
— The dews of the night cure the — wounds of the day; — We

come, our life's work and its brev - i - ty feel -

come, our_ life's_ work_ and its brev - i - ty feel -

come, our life's work_ and its brev - i - ty feel -

come, our life's work and its brev - i - ty feel -

The first system of the musical score consists of five staves. The top four staves are vocal parts (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and the bottom two are piano accompaniment. The lyrics are: "come, our life's work and its brev - i - ty feel -". The music is in a minor key and features a dynamic marking of *p* (piano) at the end of each vocal line.

- ing, With thanks for the

- ing, With thanks for the

- ing, With thanks for the

- ing, With thanks for the

The second system of the musical score consists of five staves. The top four staves are vocal parts (Soprano, Alto, Tenor, Bass) and the bottom two are piano accompaniment. The lyrics are: "- ing, With thanks for the". The music is in a minor key and features a dynamic marking of *pp* (pianissimo) at the end of each vocal line.

past, for the fu - ture we pray.

past, for the fu - ture we pray.

past, for the fu - ture we pray.

past, for the fu - ture we pray.

past, for the fu - ture we pray.

Lord, save us from fol - ly; be with us in sor - row; —

Lord, save us from fol - ly; be with us in sor - row; Sus -

Lord, save us from fo - ly; be with us in sor - row; Sus -

Lord, save us from fol - ly; be with us in sor - row; —

o - ver, may hea - ven's to - mor - row Dawn

o - ver, may hea - ven's to - mor - row Dawn

o - ver, may hea - ven's to - mor - row Dawn

o - ver, may hea - ven's to - mor - row Dawn

o - ver, may hea - ven's to - mor - row Dawn

on us, of homes long ex - spect - ed pos - sest.____

on us, of homes long ex - spect - ed pos - sest.____

on us, of homes long ex - spect - ed pos - sest.____

on us, of homes long ex - spect - ed pos - sest.____

on us, of homes long ex - spect - ed pos - sest.____

L. SEZGIN

SONUÇ

Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri (AGSL)'nin Türkiye'nin önemli müzik eğitim kurumlarından biri olması ve bu kurumlardan mezun olan öğrencilerin, Türkiye müzik kültürü içerisinde önemli rol oynayacak olmaları nedeniyle, AGSL'nin kuruluş amaçları, bugünkü sayısal ve bölgesel durumları tespit edilmiş, öğrenci ve öğretmen seçme ölçütleri açıklanmış, bu güne kadar uygulanan haftalık ders çizelgeleri irdelenmiş ve koro dersinin gelişim süreci ortaya konmuştur. Buna göre AGSL, öncelikli olarak öğrencilerin güzel sanatlar alanında ilgi ve yetenekleri doğrultusunda eğitim-öğretim görmeleri, özel yetenek gerektiren yüksek öğretim programlarına hazırlanmaları amacıyla kurulmuştur. Bugünkü sayılarının 57 olduğu ve Türkiye'nin yedi bölgesinde de bulunduğu, en fazla AGSL bulunan bölgenin Karadeniz Bölgesi olduğu tespit edilmiştir.

Ses anatomisi ve fizyolojisi ile ilgili bilimsel verilere dayalı bazı temel bilgilerin bilinmesi, ses eğitiminde doğru yolu bulmada önemli bir gereksinim olduğundan ses çıkartmak için havayı düzenleyen organlar ile sesi çıkaran, çoğaltan ve şekillendiren organlar tanıtılmıştır. Sesin oluşumundan itibaren tüm organların çalışma prensipleri, birbirleri ile bağlantıları, şarkı söylerken aldıkları görevler ortaya konmuştur. Bu görevlerin farkında olarak ses eğitimi yapılması sonucunda, öğrenciler bu süreci daha iyi anlayacak ve ses sağlıklarını koruyabileceklerdir.

AGSL öğrencileri yaşları itibariyle ergenlik sürecindedir. Bu dönemin sorunsuz atlatılmasında en büyük görev öğretmenlere düşmektedir. Gençin yaşadığı psikolojik ve fizyolojik değişiklikleri iyi anlayarak ses eğitimi sürecini belirlemek zorundadırlar. Bu nedenle çalışmada ergenlik döneminde yaşanan gelişme ve değişimler hakkında ayrıntılı bilgiler verilmiş, bu dönemdeki öğrencilerin seslerinin eğitimi ile ilgili öne sürülen tezler irdelenmiş ve araştırmacıların önerileri tespit edilmiştir. Bu çalışmalara göre bireyde görülen fiziksel, cinsel, duygusal, sosyal ve kişisel bakımdan değişim ve gelişimin yanında seste de birtakım değişimler gözlemlenmiştir. Erkek çocukların ses tellerindeki uzama 1cm'ye ulaşırken sesin 1 oktav pesleştiği, kız çocuklarda ise ses telleri 3-4 mm uzarken, sesin 1/3 oktav ya da bir büyük 3'lü kadar pesleştiği tespit edilmiştir. Ergenliğin ülkemizde 12-15 yaş arasında başladığı, şarkı söylemede kızlarda 17, erkeklerde 19 yaşına kadar sürebildiği görülmüştür. Bu dönemde sesin boğuklaştığı, cılız, kısık, renksiz, çift register gösteren kararsız ve dengesiz bir hâl aldığı gözlemlenmiştir. Her bireyin bu süreci farklı zaman aralığında ve kendine özel yaşaması nedeniyle eğitimciler, sesleri iyi tahlil etmek, ses sınırlarını

ve özelliklerini belirlemek, kendi yöntemlerini kullanarak onların ihtiyacını karşılayacak en iyi yöntemi geliştirmek ve uygulamak zorundadır.

Buna göre AGSL'nde çalışan eğitimciler, eser seçiminde araştırmacıların ses sınırlarını da dikkate alarak kendi öğrencilerine özel ses sınırlarını belirlemeli, gerekli durumlarda eserleri transpoze ederek öğrencilerin ses sınırlarına uygun hâle getirmeyi denemelidir.

Araştırmacıların önerileri ve tespitleri ışığında seçilen eserlerin analizleri yapılmış ve bu eserler her sınıf için gruplandırılmıştır. Öncelikli olarak ses eğitimi için araç olma özelliği ve ses sınırları dikkate alınmıştır (Eser seçiminde diğer yaklaşımlar için bakınız Bölüm 4.1 s: 28).

Bir yıllık eğitim- öğretim süreci 36 hafta olarak planlandığında bir eser için iki haftalık bir zaman gerektiği düşünülerek her sınıf için 18 eser seçilmiştir.

Yapılan bu çalışma ile Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri BMKE dersine yönelik oluşturulan antoloji, bu alanda çalışan eğitimcilere öneri niteliğinde olup önümüzdeki yıllarda yapılacak BMKE dersi program geliştirme çalışmalarına ve hazırlanacak ders kitabına katkı sağlayacağı düşünölmektedir.

KAYNAKÇA

BİBER ÖZ, Nesrin; İnsanın Kültürel Gelişiminde Müzik Eğitiminin Önemi, Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, Cilt: XIV, Sayı: 1, Bursa, 2001.

CEVANŞİR, Benhut ve Gürel Güzin; Foniatri, Sanal Matbaacılık, İstanbul,1982.

ÇEVİK, Suna; Koro Eğitimi ve Yönetim Teknikleri, Yurt Renkleri Yayınevi, Ankara, 1999.

ELMAS, Yücel; Ses Eğitiminde Gecikme ve Yarattığı Sorunlar, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 1987.

EVREN, Gül Fahriye; Ses Eğitimi Yöntemlerinin Ses Hastalıklarının Tedavisinde Kullanımı, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2006.

FALLER, Adolf ve Michael Schünke; The Human Body, Theime, New York, 2004.

HELVACI, Ayhan; Ses Eğitiminde Nefes ve Atak, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İzmir, 1995.

KIZILDELİ, Nurdan; Mutasyon Döneminde Ses Eğitiminin Önemi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Konya, 2001.

MALKOÇ, Tülin; Ses Eğitiminin Ergenlik Döneminde Ses Fonksiyonları Üzerindeki Etkisi, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 1998.

METİN, Elif; İnsan Sesinde Fizyolojik Gelişim ve Değişim(mutasyon) Döneminin Şarkı Söylemeye Etkilerinin İncelenmesi, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bolu, 2001.

Meydan Larousse; Meydan Gazetecilik ve Yayıncılık, İstanbul,1972.

Resmî Gazete; Sayı:26378, Değişiklik:16.12.2006

Resmî Gazete; Sayı:23792, 20.08.1999

Resmî Gazete; Sayı:26325, 20.10.2006

STEWART K., Elizabeth; The National Standarts For Arts Education: A Selected Application To Representative Quality Choral Literatüre For Boys Changigng Voices, Michigan, 1999.

TÖREYİN, Prof. Dr. Ayşe Meral. Ses eğitimi, Sözkese Mat., Ankara, 2008.

TÖREYİN, Prof. Dr. Ayşe Meral; “Mutasyon Döneminde Harcanan Sesler ve Eğitimi” Müzik Eğitimcileri Derneği (MÜZED) Dergisi, sayı 12, Grafiker Ofset, Ankara, 2005.

TÜRKMEN, Emel Funda; Anadolu Güzel Sanatlar Liselerindeki ses problemleri, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Bursa,1999.

UÇAN, Ali; Müzik Eğitimi, Müzik Ansiklopedisi Yayınları, Ankara, 1994.

USHER, Ann L. ; Tracking The Adolecent Male Voice Mutation: Public Middle School Choral Teachers' Preparation, Practices, And Success, Ohio, 2005.

YALÇIN, Melek; Soprano Sesinin Özellikleri ve Eğitimi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.

YILDIZ, Namık Kemal; Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi, I. Ulusal AGSL Sempozyumu, Uludağ Üniversitesi Basımevi, Bursa, 1997

YÜCE, Vedat; Orta Öğretim Kurumlarında Müzik Derslerinde Mutasyon Dönemindeki Öğrencilerin Ses Sorunları, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Malatya, 1992.

İnternet Adresleri:

(<http://kbb.uludag.edu.tr/larenksanatomofizyo.htm>)

(<http://ogm.meb.gov.tr>)

(<http://tr.wikipedia.org/wiki/Sanat>).

(<http://ttkb.meb.gov.tr/kk/>)

(<http://www.saglik.im/gogus-kafesi-toraks>)10.01.2009

EKLER

EK 1: 1990-1991 öğretim yılında uygulanmaya başlanan sınıf geçme sistemine göre hazırlanmış ilk ders çizelgesi.

EK 2: 1991-1992 öğretim yılında uygulanmaya başlayan ders geçme ve kredili sisteme göre hazırlanmış ders çizelgesi.

EK 3: 1996-1997 öğretim yılında uygulanmaya başlayan sınıf geçme sisteme göre hazırlanmış ders çizelgesi.

EK 4: 30.12.1997 tarihli ve 177 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararı ile kabul edilen Koro 1, Koro 2, Koro 3 dersi öğretim programı

EK 5:14.07.2005 tarihli ve 193 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararı ile uygulanan ders çizelgesi

EK 1: 1990-1991 öğretim yılında uygulanmaya başlanan sınıf geçme sistemine göre hazırlanmış ilk ders çizelgesi (Yıldız, 1997, s:30).

GENEL BİLGİ DERSLERİ	HAZIRLIK	I. SINIF	II. SINIF	III. SINIF
Türkçe	4	-	-	-
Türk Dili ve Edebiyatı	-	4	3	3
Psikoloji	-	-	2	-
Felsefe Grubu(Felsefe, Sosyoloji, Mantık)	-	-	-	3
Din Kültürü ve Ahlak bilgisi	-	1	1	1
Tarih	-	1	1	2
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	-	1	1	1
Coğrafya	-	-	1	2
Matematik	-	4	3	3
Biyoloji ve Sağlık	-	2	-	2
Fizik	-	2	2	-
Kimya	-	2	2	-
Yabancı Dil	24	6	5	6
Beden Eğitimi	2	2	2	2
Milli Güvenlik	-	-	1	-
Toplam	30	25	24	25
SANAT DERSLERİ				
Temel Sanat Eğitimi	8	-	-	-
Sanat Tarihi	-	1	1	1
Estetik	-	-	2	-
Müziksel İşitme-Okuma	-	5	2	2
Piyano	-	1	1	1
Ana Çalgı	-	2	2	2
Koro	-	3	3	4
Orkestra	-	-	2	2
Türk Müziği Bilgileri	-	1	1	1
Toplam	8	13	14	13
Genel Toplam	38	38	38	38

EK 2: 1991-1992 öğretim yılında uygulanmaya başlayan ders geçme ve kredili sisteme göre hazırlanmış ders çizelgesi (Yıldız, 1997, s:31–35).

ORTAK DERSLER			
DERSİN ADI	DÖNEM	KREDİ	TOP. KREDİ
Türk Dili ve Edebiyatı	1	4	14
	2	4	
	3	3	
	4	3	
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	2	6
	2	2	
	3	2	
Felsefe	1	2	4
	2	2	
Tarih	1	4	8
	2	4	
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	1	2	4
	2	2	
Coğrafya	1	2	4
	2	2	
Matematik	1	5	10
	2	5	
Fen Bilimleri	1	5	10
	2	5	
Yabancı Dil	1	8	32
	2	8	
	3	8	
	4	8	
Beden Eğitimi	1	2	4
	2	2	
Milli Güvenlik Bilgisi	1	2	2
Müziksel İşitme ve Okuma	1	4	8
	2	4	
Piyano	1	2	4
	2	2	
Koro	1	4	8
	2	4	
Orkestra	1	3	6
	2	3	
Geleneksel-Çağdaş Türk Müziği	1	2	4
	2	2	
Takviyeli Yabancı dil	1	2	18
	2	2	
	3	4	
	4	4	
İkinci Yabancı Dil	1	4	28
	2	4	
	3	6	
	4	6	
İngiliz Dili ve Edebiyatı	1	6	18
	2	6	
	3	6	
Fransız Dili ve Edebiyatı	1	6	18
	2	6	
	3	6	
Alman Dili ve Edebiyatı	1	6	18
	2	6	
	3	6	
Beden Eğitimi	3	4	8
	4	4	
Spor	1	4	16
	2	4	

	3 4	4 4	
Turizm	1 2	4 4	8
Daktilografi	1 2	4 4	8
Ekonomi	1	4	4
İşletme	1	4	4
Sağlık Bilgisi	1 2	4 4	8
Çevre ve İnsan	1	4	4
Halk Bilim	1	4	4
Hukuk Bilgisi	1	4	4
Trafik Bilgisi	1 2	2 2	4
Kütüphanecilik	1 2	2 2	4
Araştırma Teknikleri	1 2	2 2	4
İstatistik	1	4	4
İnsan İlişkileri	1	2	2
Hızlı Okuma Teknikleri	1	2	2
Türk Lehçeleri	1 2	3 3	6
SEÇMELİ DERSLER			
DERSİN ADI	DÖNEM	KREDİ	TOP. KREDİ
Müziksel İşitme ve Okuma	3 4 5	4 4 4	12
Piyano	3 4 5	4 4 4	12
Ana Çalgı	3 4 5	4 4 4	12
Koro	3 4 5	4 4 4	12
Orkestra	3 4 5	3 3 3	9
Müzik Tarihi	1 2 3 4	2 2 2 2	8
Müziksel Yaratma	1 2 3	3 3 3	9
Çalgı Bakımı ve Onarım	1 2	2 2	4
Drama	1 2	2 2	4
Sanat Tarihi	1 2	2 2	4
Desen	1 2	2 2	4
Grafik Tasarımı	1 2	2 2	4
Heykel Atölye	1 2	2 2	4
Türk Dili	1 2	4 4	8

Edebiyat	1 2 3	6 6 6	18
Edebi Sanatlar	1	6	6
Türk Edebiyatı Tarihi	1 2	4 4	8
Edebi Metinler	1 2 3	6 6 6	18
Güzel Konuşma ve Yazma	1	3	3
Psikoloji	1 2	3 3	6
Felsefi Metinler	1	4	4
Felsefe Tarihi	1	4	4
Sosyoloji	1 2	3 3	6
Mantık	1	4	4
Genel Türk Tarihi	1 2 3	4 4 4	12
İslam Tarihi	1	4	4
Osmanlı Tarihi	1 2	4 4	8
T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük (seminer)	3	3	3
Sanat Tarihi	1 2	4 4	8
Bilim Tarihi	1	4	4
Türkiye Coğrafyası	1	6	6
Türkiye Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası	1 2	4 4	8
Ülkeler Coğrafyası	1	6	6
Jeoloji	1	4	4
Matematik	3 4 5	6 6 8	20
Bilgisayar	1 2	4 4	8
İleri Matematik	1 2	6 6	12
Geometri	1 2 3	4 4 4	12
Analitik Geometri	1 2	2 2	4
Astronomi ve Uzay Bilimleri	1	6	6
İleri Fen (Fizik-Kimya-Biyoloji)	1 2	6 6	12
Biyoloji	1 2 3	4 6 6	16
Bilim ve Teknoloji	1	2	2
Fizik	1 2 3	6 6 6	18
Kimya	1 2 3	4 6 6	16
Yabancı Dil	5	8	8

EK 3: 1996-1997 öğretim yılında uygulanmaya başlayan sınıf geçme sisteme göre hazırlanmış ders çizelgesi (Türkmen, 1999, s:16).

Ders Kategorileri	Hazırlık Sınıfı	Haft. Ders Saati Say.	IX. Sınıf	Haft. Ders Saati Say.	X. Sınıf	Haft. Ders Saati Say.	XI. Sınıf	Haft. Ders Saati Say.
ORTAK GENEL KÜLTÜR DERSLERİ	Türkçe	4	Türk Dili ve Edebiyatı	4	Türk Dili ve Edebiyatı	4	Türk Dili ve Edebiyatı	4
	Yabancı Dil	24	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1	Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	1
	Temel Sanat	8	Tarih	2	Tarih	2	T.C. İnkılap Tarihi ve Atatürkçülük	2
	Eğitimi	2	Coğrafya	5	Milli Güvenlik Bilg.	1	Felsefe Grubu(Felsefe, Mantık, Sosyoloji)	2
	Beden Eğitimi	2	Matematik	2	Yabancı Dil	5	Yabancı dil	4
			Biyoloji	2				
			Fizik	2				
			Kimya	2				
			Sağlık Bilgisi	6				
			Yabancı Dil	2				
		Beden Eğitimi						
TOPLAM		38		29		13		13
ALAN/ BÖLÜM DERSLERİ			Müziksel İştirme ve Okuma	2	Müziksel İştirme ve Okuma	4	Müziksel İştirme ve Okuma	4
			Piyano	2	Orkestra	4	Orkestra	4
			Çalgı	2	Piyano	2	Piyano	2
			Koro	2	Çalgı	2	Çalgı	2
TOPLAM			8		14		14	
ALAN/ BÖLÜM SEÇMELİ DERSLER					Müzik Tarihi	2	Müzik Tarihi	2
					Geleneksel ve Çağdaş Türk Müz.	2	Sanat Eserlerini İnceleme	2
					Çalgı Bakımı ve Onarımı	2	Geleneksel ve Çağdaş Türk Müz.	2
					Sanat Tarihi	2	Müziksel Yaratma	1
					Sanat	2	Sanat	2
					Sosyolojisi	2	Sosyolojisi	3
					Psikoloji	3	Sosyolojisi	3
					Matematik	1	Kütüphanecilik	3
					Edebi Metinler	3	Türkiye Beşeri ve Ekonomik Coğr.	2
					Bilim ve Teknoloji	3	Osmanlı Tarihi	2
					Genel Türk Tarihi	2	Matematik	2
					Türkiye Coğrafyası (Fiziki)		Mantık	
					Bilgisayar		Sosyoloji	
							Bilgisayar	
Alınması Gereken Ders Saati Sayısı						9		9
SEÇMELİ DERSLER			Resim	2	Resim	2	Resim	2
			Beden Eğitimi	2	Beden Eğitimi	2	Beden Eğitimi	2
			Halk Bilim	2	Turizm	2	Demokrasi ve İnsan Hakları	1
			İkinci Yabancı Dil	2	İkinci Yabancı Dil	2	Güzel Konuşma ve Yazma	1
			Bilgisayar	2	Takviyeli Yabancı Dil	1	İkinci Yabancı Dil	2
			Takviyeli Yabancı Dil		Trafik Bilgisi		Takviyeli Yabancı Dil	2
Alınabilecek Ders Saati Sayısı				2		4		4
TOPLAM		38		40		40		40
			Rehberlik	1	Rehberlik	1	Rehberlik	1

EK 4: 30.12.1997 tarihli ve 177 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararı ile kabul edilen Koro 1, Koro 2, Koro 3 dersi öğretim programı.

KORO DERSİ 1. SINIF ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖZEL AMAÇLAR

1. Koroyu tanımlayabilme.
2. Koro türlerini tanıyabilme.
3. İnsan seslerini tanıyabilme.
4. Dikey (Armonik) tarzda yazılmış iki sesli şarkıları söyleyebilme.
5. Yatay (Kontrpuan) tarzda yazılmış iki sesli şarkıları söyleyebilme.
6. Hız terimlerini tanıyabilme.
7. Şarkıları hız terimlerine uygun söyleyebilme.
8. Nüans terimlerini tanıyabilme.
9. Şarkıları nüans terimlerine uygun söyleyebilme.
10. Sesli ve sessiz fonemlerle egzersiz yapabilme.
11. Şarkı söylerken dil çabukluğunu sağlamaya özen gösterebilme.
12. Güzel ve anlaşılır konuşmaya özen gösterebilme.
13. Diğer partileri dinlerken kendi partisini söyleyebilme.
14. Üç ses grubu arasındaki ses uyumunu sağlamaya özen gösterebilme.
15. Üç sesli koro parçalarından seçkin örnekleri seslendirebilme.
16. Üç sesli şarkı söylemeden zevk alabilme.

ÜNİTELERİN DAĞILIMI

ÜNİTELER	AMAÇ SAYISI	DAVRANIŞ SAYISI	ORAN (%)
I. Korolar	3	11	10
II. İki Sesli Koro Şarkıları	2	8	30
III. Toplu Söylemede Hız ve Nüans Terimleri-I	4	12	10
IV. Dil ve Konuşma - II	3	7	20
V. Üç Sesli Koro Şarkıları	4	11	30
TOPLAM	16	49	100

I. ÜNİTE KOROLAR

1. KONU: Koro Nedir ?

Amaç: Koroyu tanımlayabilme.

Davranışlar:

1. Tek yada çok sesli bir müzik eserini söylemek için bir araya gelen ses topluluğuna "koro" denildiğini söyleme-yazma.
2. Çalgı eşliği olmayan korolara "acapella(eşliksiz) koro" denildiğini söyleme-yazma.

II. KONU: Koro Türleri

Amaç: Koro türlerini tanıyabilme.

Davranışlar:

1. Koroların "seslendirdiği eserin türüne göre", tek ve çok sesli olmak üzere iki gruba ayrıldığını söyleme-yazma .
2. Koroların "sayısal oluşumuna göre", oda korosu ve büyük koro olmak üzere iki gruba ayrıldığını söyleme-yazma .
3. Koroların "seslendirdiği müzik türüne göre", geleneksel (Türk Halk ve Sanat Müziği) korolar, dinî korolar ve opera koroları olmak üzere başlıca üç gruba ayrıldığını söyleme-yazma.
4. Koroların "işlevine göre", profesyonel, amatör ve okul koroları olmak üzere üç gruba ayrıldığını söyleme-yazma.
5. Koroların "ses türlerine göre", kadın, erkek, çocuk ve karma korolar olmak üzere dört gruba ayrıldığını söyleme-yazma.

III. KONU: İnsan Seslerinin Sınıflandırılması

Amaç: İnsan seslerini tanıyabilme.

Davranışlar:

1. İnce kadın sesine soprano denildiğini söyleme-yazma.
2. İnce erkek sesine tenor denildiğini söyleme-yazma.
3. Kalın kadın sesine alto denildiğini söyleme-yazma.
4. Kalın erkek sesine bas denildiğini söyleme-yazma.

Terimler: Koro, ses, acapella (akapella), soprano, tenor, alto, bas.

II. ÜNİTE

İKİ SESLİ KORO

ŞARKILARI

1. KONU: Dikey (Armonik) Tarzda Yazılmış İki Sesli Şarkı ve Türküler

Amaç: Dikey tarzda yazılmış iki sesli şarkıları söyleyebilme.

Davranışlar:

1. Dikey tarzda yazılmış iki sesli seçkin şarkı ve türküleri seslendirme.
2. Dikey tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türküleri karakterine uygun seslendirme.
3. Dikey tarzda yazılmış iki sesli şarkıları dönem özelliklerine uygun seslendirme.
4. Dikey tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türküler tınlatmaya dikkat ederek seslendirme.

II. KONU: Yatay (Kontrpuan) Tarzda Yazılmış İki Sesli Şarkı ve Türküler

Amaç: Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkıları söyleyebilme.

Davranışlar:

1. Yatay tarzda yazılmış iki sesli seçkin şarkı ve türküleri seslendirme.
2. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türküleri karakterine uygun seslendirme.
3. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkıları dönem özelliklerine uygun seslendirme.
4. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türküler tınlatmaya dikkat ederek seslendirme.

Terimler: Dikey, yatay

III. ÜNİTE

TOPLU SÖYLEMEDE HIZ VE NÜANS TERİMLERİ - I

I. KONU: Hız Terimleri

1. **Amaç:** Hız terimlerini tanıyabilme.

Davranışlar:

1. Andante teriminin "ağırca" anlamına geldiğini ve metronom sayısının 92-108 arasında olduğunu söyleme-yazma .
  2. Moderato teriminin "orta hızda" anlamına geldiğini ve metronom sayısının 108-120 arasında olduğunu söyleme-yazma .
  3. Allegro teriminin "çabuk" anlamına geldiğini ve metronom sayısının 120-168 arasında olduğunu söyleme-yazma.
- 2. Amaç:** Şarkıları hız terimlerine uygun söyleyebilme.

Davranışlar:

1. Andante hızında yazılan şarkıları seslendirme.
2. Moderato hızında yazılan şarkıları seslendirme.
3. Allegro hızında yazılan şarkıları seslendirme.

II. KONU: Nüans Terimleri

1. **Amaç:** Nüans terimlerini tanıyabilme.

Davranışlar:

1. Piano teriminin "hafif" sesle söyleme anlamına gelip "**p**" işareti ile ifade edildiğini söyleme-yazma.
  2. Mezzoforte teriminin "orta kuvvette"ki sesle söyleme anlamına gelip "**mf**" işareti ile ifade edildiğini söyleme-yazma.
  3. Forte teriminin "yüksek" sesle söyleme anlamına gelip "**f**" işareti ile ifade edildiğini söyleme-yazma.
- 2. Amaç:** Şarkıları nüans terimlerine uygun söyleyebilme.

Davranışlar:

1. Şarkı söylerken "**p**" işaretini görünce hafif ses kullanma .
2. Şarkı söylerken "**mf**" işaretini görünce orta kuvvetteki sesi kullanma.
3. Şarkı söylerken "**f**" işaretini görünce yüksek ses kullanma. **Terimler:** Andante, moderato, allegro.

IV. ÜNİTE**DİL VE KONUŞMA – II****I. KONU: Ses Egzersizleri**

Amaç: Sesli ve sessiz fonemlerle egzersiz yapabilme.

Davranışlar:

1. Egzersiz yaparken kalın vokalleri (a, ı, o, u) kullanma.
2. Egzersiz yaparken ince vokalleri (e, i, ö, ü) kullanma.
3. Egzersiz yaparken konsonları kullanma.

II. KONU: Dil Çabukluğu (Artikülasyon)

Amaç: Şarkı söylerken dil çabukluğunu sağlamaya özen gösterebilme.

Davranışlar:

- 1 . Tekerlemeleri akıcı biçimde söyleme.
2. Şarkıların hızlı pasajlarındaki sözleri doğru söyleme.

III. KONU: Güzel ve Anlaşılır Konuşma (Diksiyon)

Amaç: Güzel ve anlaşılır konuşmaya özen gösterebilme.

Davranışlar:

- 1 . Kelimeleri anlamına uygun vurgulama.
2. Kelimeleri ritimsel yapılarına uygun bir şekilde söyleme.

Terimler: Fonem, artikülasyon, diksiyon

V. ÜNİTE**ÜÇ SESLİ KORO ŞARKILARI****I.KONU: Üç Sesli Tım (Rezonans) Alıştırmaları**

Amaç: Diğer partileri dinlerken kendi partisini söyleyebilme.

Davranışlar:

- 1 . Kendi partisini doğru seslendirme.
2. Diğer partileri dinlerken kendi partisini seslendirme.
3. Diğer partileri dinlerken ton dışına çıkmama (detone olmama).

II. KONU: Üç Sesli Koro Şarkılarında Ses Bütünlüğü

Amaç: Üç ses grubu arasındaki ses uyumunu sağlamaya özen gösterebilme.

Davranışlar:

1. Bir grubun üyesi olarak, grup bütünlüğünü sağlama.
2. Koronun üyesi olarak, üç grup arasındaki bütünlüğü sağlama.

III. KONU: Üç Sesli Şarkılar

1 . **Amaç:** Üç sesli koro parçalarından seçkin örnekleri seslendirebilme.

Davranışlar:

- 1 . Üç sesli seçkin şarkı ve türküleri söyleme.
2. Üç sesli şarkı ve türküleri karakterine uygun söyleme.
3. Üç sesli şarkıları dönem özelliklerine uygun söyleme.
4. Üç sesli şarkı ve türküleri tınlatmaya dikkat ederek söyleme.

2. **Amaç:** Çok (üç)sesli şarkı söylemeden zevk alabilme.

Davranışlar:

1. Çok sesli şarkı söyleyen bir koronun üyesi olma.
2. Çok sesli bir tını ortaya çıkarma.

ÖRNEK İŞLENİŞ**I. HAZIRLIK**

Okulun Adı: Ankara Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

Dersin Adı: Koro

Sınıfı: 1. sınıf

Ünitenin Adı: İki Sesli Koro Şarkıları (II. Ünite)

Konu: Yatay (kontrpuan) tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türküler.

Süresi: 80

Öğr. Yöntem ve Tek.: Uygulama, anlatım, soru-cevap, gösteri.

Kaynaklar Araç ve Gereçler: Bebek Türküsü, piyano

Amaç Alanı Amaç: Devinişsel

Davranışlar: Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkıları söyleyebilme.

1. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türkülerini seslendirme.
2. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türkülerini karakterine uygun seslendirme.
3. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türkülerini dönem özelliklerine uygun seslendirme.
4. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türkülerini tınlatmaya dikkat ederek seslendirme.

İLEĞİTİM DURUMLARI

- 1.Şarkı öncesi hazırlığının yapılması
- 2.Türkünün 1. ve 2. sesinin öğretmen tarafından çalınması ve söylenmesi.
- 3.1. ve 2. partinin ilgili öğrenciler tarafından tartımının yapılması .
- 4.1. ve 2. partinin ilgili öğrenciler tarafından artikülasyonunun çalınması
5. 1. ve 2. partinin ilgili öğrenciler tarafından solfejinin yapılması
6. Yanlışların düzeltilmesi, doğruların pekiştirilmesi.
7. Türkünün 1. sesinin ilgili öğrenciler tarafından söylenmesi .
8. Türkünün 2. sesinin ilgili öğrenciler tarafından söylenmesi.
9. Türkünün iki sesli olarak söylenmesi.
10. Türkünün karakterine uygun söylenmesi.
11. Türkünün iki sesli tınlatmaya dikkat edilerek söylenmesi.

III. ÖRNEK ÖLÇME DURUMLARI

Açıklama: Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkıların söylendiğini gösteren davranışlar aşağıda sıralanmıştır. Bu davranışları gözleyerek ilgili yere (x) işareti koyunuz.

Dereceleme Ölçeği: 1-Çok Zayıf, 2-Zayıf, 3-Orta, 4-İyi, 5-Pekiyi

Öğrencinin Adı Soyadı:

Ünite: İki Sesli Koro Şarkıları (II. Ünite)

Konu: Yatay (kontrpuan) tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türküler

Amaç Alanı: Devinişsel

Amaç: Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkıları söyleyebilme

DEVİNİŞSEL ALAN GÖSTERGE TABLOSU

Davranışlar 1. 2. 3. 4. 5.

1. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türkülerini seslendirme.
2. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türkülerini karakterine uygun seslendirme.
3. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türkülerini dönem özelliklerine uygun seslendirme.
4. Yatay tarzda yazılmış iki sesli şarkı ve türkülerini tınlatmaya dikkat ederek seslendirme.

IV. DEĞERLENDİRME

Öğretmen ölçme sonuçlarına göre öğrencilerin başarıları ile ilgili değerlendirmelerde bulunur.

KORO DERSİ 2. SINIF ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖZEL AMAÇLAR

1. Hız terimlerini tanıyabilme.
2. Şarkıları hız terimlerine uygun söyleyebilme.
3. Nüans terimlerini tanıyabilme.
4. Şarkıları nüans terimlerine uygun söyleyebilme.
5. Sesli ve sessiz fonemlerle egzersiz yapabilme.
6. Şarkı söylerken dil çabukluğunu sağlamaya özen gösterebilme.
7. Güzel ve anlaşılır konuşmaya özen gösterebilme.
8. Diğer partileri dinlerken kendi partisini söyleyebilme.
9. Dört ses grubu arasındaki ses uyumunu sağlamaya özen gösterebilme.
10. Dört sesli koro parçalarından seçkin örnekleri seslendirebilme.
11. Çok (dört) sesli şarkı söylemeden zevk alabilme.

ÜNİTELERİN DAĞILIMI

ÜNİTELER	AMAÇ SAYISI	DAVRANIŞ SAYISI	ORAN (%)
I. Toplu Söylemede Hız ve Nüans Terimleri - II	4	12	20
II. Dil ve Konuşma - III	3	8	20
III. Dört Sesli Koro Şarkıları	4	11	60
TOPLAM	11	31	100

I. ÜNİTE

TOPLU SÖYLEMEDE HIZ VE NÜANS TERİMLERİ - II

I. KONU: Hız Terimleri

1 . Amaç: Hız terimlerini

tanıyabilme. **Davranışlar:**

1. Largo teriminin "en ağır" anlamına geldiğini ve metronom sayısının 40-60 arasında olduğunu söyleme-yazma .

2. Adagio teriminin "ağır" anlamına geldiğini ve metronom sayısının 72-84 arasında olduğunu söyleme-yazma .

3. Presto teriminin "çok çabuk" anlamına geldiğini ve metronom sayısının 168-00 arasında olduğunu söyleme-yazma.

2. **Amaç:** Şarkıları hız terimlerine uygun söyleyebilme.

Davranışlar:

1 .Largo hızında yazılan şarkıları seslendirme.

2. Adagio hızında yazılan şarkıları seslendirme.

3. Presto hızında yazılan şarkıları seslendirme.

II. KONU: Nüans Terimleri

1. **Amaç:** Nüans terimlerini tanıyabilme.

Davranışlar:

1. Pianissimo teriminin "çok hafif" sesle söyleme anlamına gelip "**pp**" işareti ile ifade edildiğini söyleme-yazma.

2. Mezzopiano teriminin "orta hafiflikte"ki sesle söyleme anlamına gelip "**mp**" işareti ile ifade edildiğini söyleme-yazma.

3. Fortissimo teriminin "daha yüksek" sesle söyleme anlamına gelip "**f**" işareti ile ifade edildiğini söyleme-yazma.

2. **Amaç:** Şarkıları nüans terimlerine uygun söyleyebilme.

Davranışlar:

1. Şarkı söylerken "**pp**" işaretini görünce sesini çok hafif çıkarma.

2. Şarkı söylerken "**mp**" işaretini görünce sesini orta hafiflikte çıkarma.

3. Şarkı söylerken "**f**" işaretini görünce sesini daha yüksek çıkarma.

Terimler: Largo, adagio, presto, *pp*, *mp*, *ff*.

II. ÜNİTE

DİL VE KONUŞMA - III

I. KONU: Ses Egzersizleri

Amaç: Sesli ve sessiz fonemlerle egzersiz yapabilme.

Davranışlar:

1. Egzersiz yaparken vokalleri kullanma.

2. Egzersiz yaparken kalın vokalleri (a, ı, o, u) kullanma.

3. Egzersiz yaparken ince vokalleri (e, i, ö, ü) kullanma.

4. Egzersiz yaparken konsonları kullanma.

II. KONU: Dil Çabukluğu (Artikülasyon)

Amaç: Şarkı söylerken dil çabukluğunu sağlamaya özen gösterebilme.

Davranışlar:

1. Tekerlemeleri akıcı biçimde söyleme.

2. Şarkıların hızlı pasajlarındaki sözleri doğru bir şekilde söyleme.

III. KONU: Güzel ve Anlaşılır Konuşma (Diksiyon)

Amaç: Güzel ve anlaşılır konuşmaya özen gösterebilme.

Davranışlar:

1. Kelimeleri anlamına uygun vurgulama.

2. Kelimeleri ritimsel yapılarına uygun bir şekilde söyleme.

III. ÜNİTE

DÖRT SESLİ KORO ŞARKILARI

I. KONU: Dört Sesli Tımı (Rezonans) Alıştırmaları

Amaç: Diğer partileri dinlerken kendi partisini söyleyebilme.

Davranışlar:

- 1 . Kendi partisini doğru seslendirme.
2. Diğer partileri dinlerken kendi partisini seslendirme.
3. Diğer partileri dinlerken ton dışına çıkmama (detone olmama).

II. KONU: Dört Sesli Koro Şarkılarında Ses Bütünlüğü

Amaç: Dört ses grubu arasındaki ses uyumunu sağlamaya özen gösterebilme.

Davranışlar:

1. Bir grubun üyesi olarak, grup bütünlüğünü sağlama.
2. Koronun üyesi olarak, dört grup arasındaki bütünlüğü sağlama.

III. KONU: Dört Sesli Şarkılar

1 . **Amaç:** Dört sesli koro parçalarından seçkin örnekleri seslendirebilme.

Davranışlar:

- 1 . Dört sesli seçkin şarkı ve türküleri söyleme.
2. Dört sesli şarkı ve türküleri karakterine uygun söyleme.
3. Dört sesli şarkıları dönem özelliklerine uygun söyleme.
4. Dört sesli şarkı ve türküleri tınlatmaya dikkat ederek söyleme.

2. **Amaç:** Çok (dört)sesli şarkı söylemeden zevk alabilme.

Davranışlar:

- 1 . Çok sesli şarkı söyleyen bir koronun üyesi olma.
2. Çok sesli bir tını ortaya çıkarma .

ÖRNEK İŞLENİŞ**I. HAZIRLIK**

Okulun Adı	: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi
Dersin Adı	: Koro
Sınıfı	: 2. sınıf
Ünitenin Adı	: Dört Sesli Koro Şarkıları (III.Ünite)
Konu	: Dört sesli tını (rezonans) alıştırmaları
Süresi	: 40'
Öğr. Yöntem ve Tek.	: Uygulama, anlatım, soru-cevap, gösteri.
Kaynaklar	:
Araç ve Gereçler	: Piyano, seçilecek tını alıştırmaları
Amaç Alanı	: Devinişsel
Amaç	: Diğer partileri dinlerken kendi partisini söyleyebilme.
Davranışlar	: 1. Kendi partisini doğru seslendirme. 2. Diğer partileri dinlerken kendi partisini seslendirme. 3. Diğer partileri dinlerken ton dışına çıkmama (detone olmama).

II. EĞİTİM DURUMLARI

- 1 . Şarkı öncesi hazırlığının yapılması.
2. Alıştırmanın do majör tonunda tam kadansı oluşturan akorlarla yapı-lacağının öğretmen tarafından söylenmesi.

3. Bu akorların do majör, fa majör, sol majör ve do majör olduğunun söylenmesi ve bu akorların öğretmen tarafından piyano ile tek tek çalınması.
4. Öğretmen tarafından do majör tam kadans çalınması.
5. Öğretmen tarafından seslerin partilere dağıtılması.
6. Partilerin ilgili öğrenci grupları tarafından nota isimleri ile söylenmesi.
7. Partilerin ilgili öğrenci grupları tarafından "nan" hecesi ile söylenmesi.
8. Partilerin ilgili öğrenci grupları tarafından kapalı ağızla söylenmesi.
9. Aynı çalışmanın ses sınırlarını zorlamayacak biçimde başka tonlardan yapılması.
10. Bu alıştırılmalar yapılırken, öğrencilerin ilgili oldukları partiye ait sesleri doğru ve temiz çıkarması.
11. Öğrencilerin partilerini detone olmadan söylemesi.
12. Yanlışların düzeltilmesi, doğruların pekiştirilmesi.

III. ÖRNEK ÖLÇME DURUMLARI

Açıklama: Diğer partileri dinlerken kendi partisinin söylendiğini gösteren davranışlar aşağıda sıralanmıştır. Bu davranışları gözleyerek ilgili yere (x) işareti koyunuz.

Dereceleme Ölçeği: 1-Çok Zayıf, 2-Zayıf, 3-Orta, 4-İyi, 5-Peki

Öğrencinin Adı Soyadı:

Ünite : Dört Sesli Koro Şarkıları

Konu : Dört sesli tını alıştırılmaları

Amaç Alanı : Devinişsel

Amaç : Diğer partileri dinlerken kendi partisini söyleyebilme

DEVİNİŞSEL ALAN GÖSTERGE TABLOSU

Davranışlar

1. 2. 3. 4. 5.

1. Kendi partisini doğru seslendirme.
2. Diğer partileri dinlerken kendi partisini seslendirme.
3. Diğer partileri dinlerken ton dışına çıkmama (detone olmama).

IV. DEĞERLENDİRME

Öğretmen ölçme sonuçlarına göre öğrencilerin başarıları ile ilgili değerlendirmelerde bulunur.

KORO DERSİ 3. SINIF ÖĞRETİM PROGRAMI

ÖZEL AMAÇLAR

1. Hız terimlerini tanıyabilme.
2. Şarkıları hız terimlerine uygun söyleyebilme.
3. Müziksel ifade terimlerini tanıyabilme.
4. Şarkıları müziksel ifade terimlerine uygun söyleyebilme.
5. Çok sesli Türk acapella koro eserlerini seslendirebilme.
6. Çok sesli piyano eşlikli Türk koro eserlerini seslendirebilme.
7. Çok sesli orkestra eşlikli Türk koro eserlerini seslendirebilme.
8. Çok sesli evrensel acapella koro eserlerini seslendirebilme.
9. Çok sesli piyano eşlikli evrensel koro eserlerini seslendirebilme .

10. Çok sesli orkestra eşlikli evrensel koro eserlerini seslendirebilme.
11. Rönesans (Yeniden Doğuş) dönemine ait seçkin eserleri seslendirebilme.
12. Barok dönemine ait seçkin eserleri seslendirebilme.
13. Klâsik döneme ait seçkin eserleri seslendirebilme.
14. Romantik döneme ait seçkin eserleri seslendirebilme.
15. Çağdaş döneme ait seçkin eserleri seslendirebilme.
16. Seçkin pop müzik eserlerini seslendirebilme.

ÜNİTELERİN DAĞILIMI

ÜNİTELER	AMAÇ SAYISI	DAVRANIŞ SAYISI	ORAN(%)
I. Toplu Söylemede Hız ve Müziksel İfade Terimleri-III	4	18	10
II. Seçkin Türk Koro Eserleri	3	9	30
III. Seçkin Evrensel Koro Eserleri	3	9	30
IV. Evrensel Koro Müziğinde Dönemler	6	18	30
TOPLAM	16	54	100

I. ÜNİTE

TOPLU SÖYLEMEDE HIZ VE MÜZİKSEL İFADE TERİMLERİ - III

I. KONU: Hız Terimleri

1. **Amaç:** Hız terimlerini tanıyabilme.

Davranışlar:

1. Larghetto teriminin "çok ağır" anlamına geldiğini ve metronom sayısının 60-72 arasında olduğunu söyleme-yazma.
2. Andantino teriminin "andanteden daha ağır" anlamına geldiğini ve metronom sayısının 84-92 arasında olduğunu söyleme-yazma.
3. Prestissimo teriminin "en çabuk çabuk" anlamına geldiğini ve metronom sayısının 200-208 arasında olduğunu söyleme-yazma.

2. **Amaç:** Şarkıları hız terimlerine uygun söyleyebilme.

Davranışlar:

1. Larghetto hızında yazılan şarkıları seslendirme.
2. Adantino hızında yazılan şarkıları seslendirme.
3. Prestissimo hızında yazılan şarkıları seslendirme.

II. KONU: Müziksel İfade Terimleri

1. **Amaç:** Müziksel ifade terimlerini tanıyabilme.

Davranışlar:

1. Crescendo (kreşendo) teriminin "sesi gittikçe yükseltme" anlamına gelip "cresc." şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.
2. De crescendo ve Diminuendo terimlerinin "sesi gittikçe azaltma" anlamına gelip "de cresc. ve dim." işaretleri ile ifade edildiğini söyleme- yazma.
3. Sforzando teriminin "vurgulu" söyleme anlamına gelip "sf şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.
4. Dolce teriminin "tatlı bir ifade ile" söyleme anlamına geldiğini söyleme

yazma.

5. Accelerando teriminin "gittikçe hızlanarak" söyleme anlamına gelip "acc." şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.

6. Ritardando ve Rallentando terimlerinin "gittikçe ağırlaşarak" söyleme anlamına gelip "rit. ve rall." şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.

2. **Amaç:** Şarkıları müziksel ifade terimlerine uygun söyleyebilme.

Davranışlar:

1. Şarkı söylerken " cresc." işaretini görünce sesini gittikçe yükseltme.
2. Şarkı söylerken "de cresc. veya dim" işaretlerini görünce sesini gittikçe azaltma.
3. Şarkı söylerken "sf" işaretini görünce heceye vurgu yapma.
4. Şarkı söylerken "dolce" terimini görünce tatlı bir ifade ile söyleme.
5. Şarkı söylerken "acc." işaretini görünce gittikçe hızlanarak söyleme.
6. Şarkı söylerken "rit. veya rall." işaretlerini görünce gittikçe yavaşlama.

Terimler: Larghetto, Adantino, pretissimo, crescendo, de crescendo, sforzando, dolce, accelerando, ritardando

II. ÜNİTE

SEÇKİN TÜRK KORO ESERLERİ

I. KONU: Çok Sesli Türk Acapella Koro Eserleri

Amaç: Çok sesli Türk acapella koro eserlerini seslendirebilme.

Davranışlar:

1. Çok sesli seçkin şarkı ve türküleri söyleme.
2. Çok sesli şarkı ve türküleri karakterine uygun söyleme.
3. Çok sesli şarkıları dönem özelliklerine uygun söyleme.

II. KONU: Çok Sesli Piyano Eşlikli Türk Koro Eserleri

Amaç: Çok sesli piyano eşlikli Türk koro eserlerini seslendirebilme.

Davranışlar:

1. Çok sesli seçkin şarkı ve türküleri piyano eşliğinde söyleme.
2. Çok sesli şarkı ve türküleri karakterine uygun söyleme.
3. Çok sesli şarkıları dönem özelliklerine uygun söyleme.

II. KONU: Çok Sesli Orkestra Eşlikli Türk Koro Eserleri

Amaç: Çok sesli orkestra eşlikli Türk koro eserlerini seslendirebilme.

Davranışlar:

1. Çok sesli seçkin şarkı ve türküleri orkestra eşliğinde söyleme.
2. Çok sesli şarkı ve türküleri karakterine uygun söyleme.
3. Çok sesli şarkıları dönem özelliklerine uygun söyleme.

Terimler: Acapella (akapella)

III. ÜNİTE

SEÇKİN EVRENSEL KORO ESERLERİ

I. KONU: Çok Sesli Evrensel Acapella Koro Eserleri

Amaç: Çok sesli evrensel acapella koro eserlerini seslendirebilme.

Davranışlar:

1. Çok sesli seçkin şarkıları söyleme.
2. Çok sesli şarkıları karakterine uygun söyleme.
3. Çok sesli şarkıları dönem özelliklerine uygun söyleme.

II. KONU: Çok Sesli Piyano Eşlikli Evrensel Koro Eserleri

Amaç: Çok sesli piyano eşlikli evrensel koro eserlerini seslendirebilme.

Davranışlar:

1. Çok sesli seçkin şarkıları piyano eşliğinde söyleme.
2. Çok sesli şarkıları karakterine uygun söyleme.
3. Çok sesli şarkıları dönem özelliklerine uygun söyleme.

III. KONU: Çok Sesli Orkestra Eşlikli Evrensel Koro Eserleri

Amaç: Çok sesli orkestra eşlikli evrensel koro eserlerini seslendirebilme.

Davranışlar:

1. Çok sesli seçkin şarkıları orkestra eşliğinde söyleme.
2. Çok sesli şarkıları karakterine uygun söyleme.
3. Çok sesli şarkıları dönem özelliklerine uygun söyleme.

IV. ÜNİTE

EVRENSEL KORO MÜZİĞİNDE DÖNEMLER

I. KONU: Rönesans Dönemi Yapıtları

Amaç: Rönesans dönemine ait seçkin eserleri seslendirebilme.

Davranışlar:

- 1 . Acapella eserleri söyleme.
2. Org veya klâvsen eşlikli eserleri söyleme.
3. Rönesans dönemi eserlerini dönemin özelliğine uygun söyleme.

II. KONU: Barok Dönemi Yapıtları

Amaç: Barok dönemine ait seçkin eserleri seslendirebilme.

Davranışlar:

- 1 . Acapella eserleri söyleme.
2. Org, klâvsen veya orkestra eşlikli eserleri söyleme.
3. Barok dönemi eserlerini dönemin özelliğine uygun söyleme.

III. KONU: Klâsik Dönem Eserleri

Amaç: Klâsik döneme ait seçkin eserleri seslendirebilme.

Davranışlar:

- 1 . Acapella eserleri söyleme.
2. Piyano veya orkestra eşlikli eserleri söyleme.
3. Klâsik dönem eserlerini dönemin özelliğine uygun söyleme.

IV. KONU: Romantik Dönem Eserleri

Amaç: Romantik döneme ait seçkin eserleri seslendirebilme.

Davranışlar:

- 1 . Acapella eserleri söyleme.
2. Piyano veya orkestra eşlikli eserleri söyleme.

3. Romantik dönem eserlerini dönemin özelliğine uygun söyleme.

V. KONU: Çağdaş Dönem ve Pop Müzik Eserleri

1 . Amaç: Çağdaş döneme ait seçkin eserleri seslendirebilme.

Davranışlar:

- 1 . Acapella eserleri söyleme.
2. Pişano veya orkestra eşlikli eserleri söyleme.
3. Çağdaş dönem eserlerini dönemin özelliğine uygun söyleme.
2. Amaç: Seçkin pop müzik eserlerini seslendirebilme.

Davranışlar:

- 1 . Acapella eserleri söyleme.
2. Pişano, orkestra veya hafif müzik orkestrası eşlikli eserleri söyleme.
3. Popüler eserleri günümüzün özelliğine uygun söyleme.

ÖRNEK İŞLENİŞ

I. HAZIRLIK

Okulun Adı: Anadolu Güzel Sanatlar Lisesi

Dersin Adı: Koro

Sınıfı: 3. sınıf

Ünitenin Adı: Toplu Söylemede Hız ve Müziksel İfade Terimleri (I.Ünite)

Konu: Müziksel ifade terimleri

Süresi:80'

Öğr. Yöntem ve Tek. : Uygulama, anlatım, soru-cevap, gösteri.

Kaynaklar:

Araç ve Gereçler: İlgili eser - Pişano

Amaç Alanı: Bilişsel-Devinişsel

1 . Amaç: Müziksel ifade terimlerini tanıyabilme.

Davranışlar:

1. Crescendo teriminin "sesi gittikçe yükseltme" anlamına gelip "cresc." şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.
2. De crescendo ve Diminuendo terimlerinin "sesi gittikçe azaltma" anlamına gelip "de cresc.ve dim." şeklinde ifade edildiğini söyleme yazma.
3. Sforzando teriminin "vurgulu" söyleme anlamına gelip "sf" şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.
4. Dolce teriminin "tatlı bir ifade ile" söyleme anlamına geldiğini söyleme yazma.
5. Accelerando teriminin "gittikçe hızlanarak" söyleme anlamına gelip "acc." şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.
6. Ritardando ve Rallentando terimlerinin "gittikçe ağırlaşarak" söyleme anlamına gelip "rit. ve rall." şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.

2. Amaç: Şarkıları nüans terimlerine uygun söyleyebilme.

Davranışlar:

- 1 . Şarkı söylerken " cresc." işaretini görünce sesini gittikçe yükseltme.
2. Şarkı söylerken "de cresc. veya dim." işaretlerini görünce sesini gittikçe azaltma.

3. Şarkı söylerken "sf" işaretini görünce heceye vurgu yapma.
4. Şarkı söylerken "dolce" terimini görünce tatlı bir ifade ile söyleme.
5. Şarkı söylerken "acc." işaretini görünce gittikçe hızlanarak söyleme.
6. Şarkı söylerken "rit. veya rall." işaretlerini görünce gittikçe yavaşlama.

II. EĞİTİM DURUMLARI

1. Bu terimlerin ve işaretlerinin "cresc.", "de cresc. veya dim", "sf", "dolce", "acc.", "rit. veya rall." olduğunun öğretmen tarafından belirtilmesi.
2. Müziksel ifade terimlerinin öğretmen tarafından öğrencilere tanıtılması ve anlamlarının uygulamalı olarak gösterilmesi. Müziksel ifade terimlerinin öğrenciler tarafından yazılması ve söylenmesi.
3. Bu terimlerin şarkının uygun bir pasajında, öğrenci tarafından uygulanmaya çalışılması.
4. Aynı pasajın tüm ifade terimleri ile çalışılması.
5. Yanlışların düzeltilmesi, doğruların pekiştirilmesi.
6. İlgili şarkıda geçen ifade terimlerinin anlamlarına uygun olarak öğrenciler tarafından söylenmesi.

III. ÖRNEK ÖLÇME DURUMLARI

Açıklama: Müziksel ifade terimlerinin öğrenildiğini ve şarkıların bu terimlere uygun söylenildiğini gösteren davranışlar aşağıda sıralanmıştır. Bu davranışları gözleyerek ilgili yere (x) işareti koyunuz.

Dereceleme Ölçeği: 1-Çok Zayıf, 2-Zayıf, 3-Orta, 4-İyi, 5-Pekiye

Öğrencinin Adı Soyadı:

- Ünite** : Dört Sesli Koro Şarkıları
Konu : Dört sesli tını alıştırmaları
Amaç Alanı : Bilişsel-Devinişsel
1. Amaç : Müziksel ifade terimlerini tanıyabilme
2. Amaç : Şarkıları müziksel ifade terimlerine uygun söyleyebilme

BİLİŞSEL ALAN GÖSTERGE TABLOSU

Davranışlar 1. 2. 3. 4. 5.

1. Crescendo teriminin "sesi gittikçe yükseltme" anlamına gelip "cresc." şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.
2. De crescendo ve Diminuendo terimlerinin "sesi gittikçe azaltma" anlamına gelip "de cresc. ve dim." şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.
3. Sforzando teriminin "vurgulu" söyleme anlamına gelip "sf" şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.
4. Dolce teriminin "tatlı bir ifade ile" söyleme anlamına geldiğini söyleme yazma.
5. Accelerando teriminin "gittikçe hızlanarak" söyleme anlamına gelip "acc." işareti ile ifade edildiğini söyleme yazma.
6. Ritardando ve Rallentando terimlerinin "gittikçe ağırlaşarak" söyleme anlamına gelip "rit. ve rall." şeklinde ifade edildiğini söyleme-yazma.

DEVİNİŞSEL ALAN GÖSTERGE TABLOSU

Davranışlar 1. 2. 3. 4. 5.

- 1 . Şarkı söylerken " cresc." işaretini görünce sesini gittikçe yükseltme.
2. Şarkı söylerken "de cresc. veya dim." işaretlerini görünce sesini gittikçe azaltma.
3. Şarkı söylerken "sf" işaretini görünce heceye vurgu yapma.
4. Şarkı söylerken "dolce" terimini görünce tatlı bir ifade ile söyleme.
5. Şarkı söylerken "acc." işaretini görünce gittikçe hızlanarak söyleme.
6. Şarkı söylerken "rit. veya rall." işaretlerini görünce gittikçe yavaşlama.

IV.DEĞERLENDİRME

Öğretmen ölçme sonuçlarına göre öğrencilerin başarıları ile ilgili değerlendirmelerde bulunur.

KORO DERSİNDE KULLANILACAK ARAÇ-GEREÇ LİSTESİ

1. Piyano
2. Kolçaksız sandalye
3. Dizekli tahta
4. Nota materyali

EK 5:14.07.2005 tarihli ve 193 sayılı Talim Terbiye Kurulu kararı ile uygulanan ders çizelgesi (<http://ttkb.meb.gov.tr>)

ANADOLU GÜZEL SANATLAR LİSESİ

HAFTALIK DERS ÇİZELGESİ
Müzik Alanı

DERS KATEGORİLERİ	DERSLER	9. SINIF	10. SINIF	11. SINIF	12. SINIF
ORTAK DERSLER	DİL VE ANLATIM	2	2	2	2
	TÜRK EDEBİYATI	3	3	3	3
	DİN KÜLTÜRÜ VE AHLÂK BİLGİSİ	1	1	1	1
	TARİH	2	2	-	-
	T.C. İNKILÂP TARİHİ VE ATATÜRKÇÜLÜK	-	-	2	-
	COĞRAFYA	2	2	-	-
	MATEMATİK	4	4	-	-
	FİZİK	2	-	-	-
	KİMYA	2	-	-	-
	BİYOLOJİ	2	-	-	-
	SAGLIK BİLGİSİ	-	2	-	-
	FELSEFE	-	-	2	-
	YABANCI DİL	6	3	3	3
	BEDEN EĞİTİMİ	2	-	-	-
	MİLLÎ GÜVENLİK BİLGİSİ	-	1	-	-
TRAFİK VE İLK YARDIM	-	-	1	-	
	TOPLAM	28	20	14	9
ALAN DERSLERİ	MÜZİKSEL İŞİTME OKUMA VE YAZMA	1	2	4	4
	PIYANO	1	2	2	2
	TÜRK VE BATI MÜZİĞİ ÇALGILARI	1	2	2	2
	TÜRK MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	1	1	2	2
	BATI MÜZİĞİ KORO EĞİTİMİ	1	1	2	2
	MÜZİĞE GİRİŞ	1	-	-	-
	MÜZİK BİÇİMLERİ	-	-	-	1
	TÜRK MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2
	BATI MÜZİĞİ ÇALGI TOPLULUKLARI	-	-	2	2
	BATI MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	1	-
	GELENEKSEL TÜRK MÜZİĞİ TARİHİ	-	-	-	1
	DİJİTAL MÜZİK	-	-	1	-
BİREYSEL SES EĞİTİMİ	-	-	-	1	
	TOPLAM	6	8	18	19
SEÇMELİ DERSLER	RESİM (2)				
	BEDEN EĞİTİMİ (2)				
	TARİH (2)				
	COĞRAFYA (2)				
	MATEMATİK (2)				
	GEOMETRİ (2)				
	PSİKOLOJİ (2)				
	SOSYOLOJİ (2)				
	MANTIK (2)				
	SEÇMELİ YABANCI DİL(2)				
	SANAT TARİHİ (2)				
	GİRİŞİMCİLİK (1)				
	BİLGİ KURAMI (1)				
	PROJE HAZIRLAMA (1)				
	BİLGİ VE İLETİŞİM TEKNOLOJİSİ (2)				
DEMOKRASİ VE İNSAN HAKLARI (1)					
ÇALGI BAKIM VE ONARIMI (1)					
SOSYAL ETKİNLİK (2)					
Alınabilecek Ders Saati Sayısı		-	6	2	6
REHBERLİK		1	1	1	1
TOPLAM DERS SAATİ		35	35	35	35

Özgeçmiş

Levent SEZGİN 1974 yılında Çorum'da doğdu. İlk, orta ve lise öğrenimini Çorum'da tamamladı. 1992 yılında Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Bölümü'nü kazandı. Üniversite öğrenimi sürecinde Zeki ÇUBUK ve Beyazıt AHUNDOV'dan keman, Mete SUNGURTEKİN'den piyano, Ayhan HELVACI'dan şan dersleri aldı. 1996 yılında üniversiteden mezun oldu. Aynı yıl öğretmenliğe başlayarak eğitim öğretimin her kademesinde görev yaptı. Öğretmenliği sırasında okul koroları üzerine yoğunlaştı. Hazırladığı korolar ve müzik çalışmaları nedeniyle pek çok takdir, teşekkür belgesi ve özel müzik ödüllerine layık görüldü.

Uludağ Üniversitesi THM Korosu, Bursa Büyükşehir Belediye Konservatuvarı THM Korosu vb. kurumlarda kaval sanatçısı olarak yer aldı. “Çorum Halk Türküleri ve Oyun Havaları” adlı bir kitabı, yayınlanmış makale, beste ve türkü düzenlemeleri olan Sezgin, Milli Eğitim Bakanlığı halk müziği jüri üyesidir.

2004–2005 eğitim-öğretim yılında Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde Koro Eğitimi derslerine girmeye başlayan Sezgin hazırladığı okul korusu ile Polifonik Korolar Derneğinin düzenlediği Polifonik Korolar Şenliğinde 2005 yılında “Sahne Hâkimiyeti Koro Disiplini ve Görünüm”, 2006 yılında “Diksiyon Artikülasyon-Anlaşılabilirlik”, 2008 yılında “Yapıtı Yorumlamada Koro-Şef Uyumu” başarı ödülleri aldı. Her yıl okul korosuyla Türkiye’de seslendirilmemiş eserleri seslendirmeye çalışan Sezgin, farklı illerdeki güzel sanatlar liseleriyle ortak konserler de düzenlemektedir.

Milli Eğitim Bakanlığı Orta Öğretim Genel Müdürlüğü tarafından görevlendirilen Sezgin, Anadolu Güzel Sanatlar Liseleri Batı Müziği Koro Eğitimi dersi öğretim programını hazırladı.

Hacettepe ve Gazi Üniversiteleri tarafından Türkiye’de ilk kez düzenlenen sunum ve çalışmaları İspanyol şef Elisenda Carrasco i RIBOT ve İspanyol Şef Oriol CASTANYER tarafından yapılan, “Eğitsel Şeflik Kursu”, “Koro Eğitimcileri Semineri” ve “Çocuk – Gençlik Korosu” çalıştayına katılarak seminer başarı belgesi aldı.

İstanbul’un başarılı çoksesli korolarından Korolistanbul’un düzenlemiş olduğu koro çalıştayına katılarak Hollandalı şef Wim van HERK ile çalıştı.

Aralık 2006’dan itibaren DMD Çoksesli Korosu’nu çalıştıran Sezgin DMD Çoksesli Korosu ile Polifonik Korolar Şenliğinde 2007 yılında “Koro-Şef Uyumu”, 2008 yılında “Sahne Hâkimiyeti Koro Disiplini ve Görünüm” başarı ödülleri aldı. 29 Ekim 2008 Cumhuriyet Bayramı kutlamaları kapsamında Bursa Bölge Devlet senfoni orkestrası ile Orhan ŞALLIEL’ in düzenlemiş olduğu “Kahramanlık türküleri” ve Hasan UÇARSU’nun düzenlemiş olduğu “İsmail’in Öyküsü” adlı eserlerin ilk seslendirilişini gerçekleştirdi. Çoksesli koro müziğinin daha geniş kitlelere ulaşması amacıyla DMD Çoksesli Korosu ile açıklamalı konserler düzenledi.

Levent SEZGİN, Zeki Müren Anadolu Güzel Sanatlar Lisesinde Koro öğretmeni olarak görev yapmaktadır.